

ЧЕРВЕНЬ 2021
ЄБРР

Підтримка законодавчої та регуляторної бази для біоенергетичних ланцюжків в Україні

D9 LEGISLATION DRAFTED
(Д9. РОЗРОБЛЕНЕ ЗАКОНОДАВСТВО)

TASK 2 REGULATIONS FOR SUSTAINABLE BIOENERGY SUPPLY VALUE CHAINS DEVELOPMENT
(ЗАВДАННЯ 2. РЕГУЛЮВАННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ СТАЛИХ БІОЕНЕРГЕТИЧНИХ ЛАНЦЮЖКІВ)

ЗМІСТ

1	Вступ	3
2	Розроблені пропозиції до законодавства	4
2.1	Проект закону щодо розвитку виробництва біометану	4
2.2	Постанова КМУ «Про затвердження Порядку функціонування реєстру біометану»	10
2.3	Проект закону щодо державної реєстрації дигестату біогазових установок	19
2.4	Проект закону щодо надання права виробникам електричної енергії з АДЕ продавати електричну енергію на ринку електричної енергії	24
2.5	Проект закону щодо вдосконалення механізму формування та встановлення тарифів на теплову енергію, у тому числі вироблену з використанням АДЕ	38
2.6	Проект закону щодо встановлення нульової ставки податку за викиди двоокису вуглецю	49
2.7	Проекти законів щодо енергетичних рослин	55
2.8	Пропозиції щодо надання підтримки сільськогосподарським виробникам та фермерам для діяльності у галузі біоенергетики	63
2.9	Проект закону щодо впровадження конкуренції у системах централізованого теплопостачання	68
2.10	Інші пропозиції до законодавства	88
3	Додатки	89
3.1	Додаток 1	89
3.2	Додаток 2	91
3.3	Додаток 3	92
3.4	Додаток 4	94
3.5	Додаток 5	95

1 Вступ

Звіт підготовлено в межах виконання проекту «Підтримка законодавчої та регуляторної бази для біоенергетичних ланцюжків в Україні», що фінансується ЄБРР. У звіті в межах Завдання 2 представлено напрацьоване законодавство. Звіт складається з короткого аналізу стану розгляду проекту акту, а також тексту проекту у вигляді Порівняльної таблиці та пояснення необхідних змін.

Розроблені проекти законів та інших підзаконних нормативно-правових актів перебувають на різних етапах розгляду. Зокрема:

Стан розгляду	Назва проекту акту
1. Зареєстровано у ВРУ	1. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про альтернативні види палива" щодо розвитку виробництва біометану (№ 5464 від 05.05.2021). 2. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про пестициди та агрохімікати" щодо державної реєстрації дигестату біогазових установок (№5039 від 05.02.2021). 3. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку сфери вирощування енергетичних рослин (№5227 від 12.03.2021). 4. Проект Закону про внесення змін до статті 288 Податкового кодексу України щодо орендної плати для земельних ділянок, на яких вирощуються енергетичні рослини (№5228 від 12.03.2021).
2. Погодження ЦОВВ	1. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку функціонування реєстру біометану». 2. Проект Закону про надання права виробникам електричної енергії з АДЕ виходити з балансуєної групи гарантованого покупця та вільно продавати електричну енергію на ринку. 3. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про теплопостачання» щодо вдосконалення механізму формування та встановлення тарифів на теплову енергію, у тому числі вироблену з використанням АДЕ». 4. Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо встановлення нульової ставки податку за викиди двоокису вуглецю для установок, якими здійснюються такі викиди в результаті спалювання біопалива». 5. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки вирощування енергетичних рослин» та пропозиції щодо надання підтримки сільськогосподарським виробникам та фермерам для діяльності у галузі біоенергетики. 6. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо впровадження конкуренції в системах централізованого теплопостачання».

На підтримку зазначених проектів нормативно-правових актів розроблено та подано до органів державної законодавчої та виконавчої влади близько 20 листів з пропозиціями. Окремі із зазначених листів подано у Додатках до цього звіту.

2 Розроблені пропозиції до законодавства

2.1 Проєкт закону щодо розвитку виробництва біометану

Для стимулювання виробництва біометану розроблено **проєкт Закону «Про внесення змін до Закону України "Про альтернативні види палива" щодо розвитку виробництва біометану»**. Зазначений проєкт закону подано двома шляхами:

1. «Парламентський» – законопроєкт зареєстровано у Верховній Раді України за № [5464](#) від 05.05.2021.
2. «Урядовий» – законопроєкт передано Держенергоефективності до Мініенерго для проходження процедури погодження із відповідальними ЦОВВ.

Основні положення законопроєкту №5464 передбачають визначення поняття «біометан», необхідність створення Реєстру біометану, а також порядок формування гарантій походження біометану та здійснення подальших операцій з ними.

Урядовий законопроєкт щодо розвитку виробництва біометану охоплює більш широке коло відносин, зокрема встановлює також процедурні положення щодо функціонування Реєстру біометану¹.

На підтримку урядового законопроєкту до Мініенерго подано лист №501 від 27.10.2020 р., в якому надано детальні пояснення щодо переваг та необхідності розвитку сфери виробництва біометану (Додаток 1).

Прийняття проєкту Закону щодо розвитку виробництва біометану сприятиме створенню в Україні прозорого ринку біометану, збільшенню обсягів виробництва біометану, дозволить скоротити імпорту природного газу, використовувати українську газотранспортну систему для експорту біометану в країни ЄС, підвищити економічну привабливість біоенергетичних проєктів для потенційних інвесторів, у тому числі іноземних, зменшити викиди парникових газів.

¹ http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245524638&cat_id=167475

ПРОЄКТ

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні види палива» щодо розвитку виробництва біометану»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проєкту акта
Закон України «Про альтернативні види палива»	
Стаття 1. Визначення термінів У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються у такому значенні: (...) біогаз - газ, отриманий з біомаси, що використовується як паливо; біоводень - водень, отриманий з біомаси і є одним з видів біогазу; Положення відсутні (...)	Стаття 1. Визначення термінів У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні: (...) біогаз - газ, отриманий з біомаси, що використовується як паливо; біоводень - водень, отриманий з біомаси і є одним з видів біогазу; біометан – біогаз, що за своїми фізико-технічними характеристиками відповідає вимогам нормативно-правових актів до природного газу для подачі до газотранспортної та газорозподільної системи або для використання в якості моторного палива; (...)
Відсутня	Стаття 8¹. Реєстр біометану
	Надання доступу виробникам біометану до газотранспортної або газорозподільної системи здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про ринок природного газу» та у порядку, передбаченому кодексом газотранспортної системи або кодексом газорозподільних систем. Виробники біометану, що мають намір подавати біометан до газотранспортної або газорозподільної системи, зобов'язані отримати обліковий запис в реєстрі біометану, який веде центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива. Порядок функціонування реєстру біометану затверджується Кабінетом Міністрів України.
Відсутня	Стаття 8². Порядок формування гарантій походження біометану та здійснення подальших операцій з ними
	Гарантія походження біометану формується за допомогою реєстру біометану центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно - енергетичних

	ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива. Для формування гарантії походження біометану, виробник біометану щомісячно вносить до реєстру біометану запис про обсяг біометану, що поданий ним до газотранспортної або газорозподільної системи. Вимоги до відповідного запису, а також порядок формування гарантії походження біометану визначаються порядком функціонування реєстру біометану. Гарантія походження біометану формується безоплатно та надається виробнику біометану протягом 3 робочих днів з моменту внесення запису про обсяг біометану, що поданий до газотранспортної або газорозподільної системи. Гарантія походження біометану формується в електронному вигляді з урахуванням вимог Закону України “Про електронні документи та електронний документообіг”. Підставами для відмови у формуванні гарантії походження біометану є некоректність запису виробника біометану про обсяг біометану, що поданий ним до газотранспортної або газорозподільної системи, та/або подання недостовірної інформації у такому записі. Рішення про відмову у формуванні гарантії походження біометану може бути оскаржене виробником біометану до суду. Гарантія походження біометану може підлягати передачі, розподілу та анулюванню. Одночасно з анулюванням гарантії походження біометану центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно - енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, формує сертифікат походження біометану. Порядок видачі, передачі, розподілу та анулювання гарантії походження біометану та порядок видачі сертифікатів походження біометану визначається порядком функціонування реєстру біометану, встановленим Кабінетом Міністрів України. Порядок анулювання гарантії походження біометану, видачі сертифікату походження
--	--

	біометану у разі, якщо споживання біометану здійснюється поза межами митної території України, визначається відповідно до двостороннього договору про взаємодію реєстрів, укладеного між центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, та держателем іноземного реєстру.
--	--

Народні депутати України

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні види палива» щодо розвитку виробництва біометану»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроєкту

Згідно абзацу другого частини першої статті 19 Закону України «Про ринок природного газу» та пункту 2 глави 3 розділу I Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493, виробники біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел мають право на отримання доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ, установки LNG та на приєднання до газотранспортних та газорозподільних систем, за умови дотримання технічних норм та стандартів безпеки відповідно до законодавства та за умови, що біогаз або інші види газу з альтернативних джерел за своїми фізико-технічними характеристиками відповідають стандартам на природний газ.

Таким чином, очищений біогаз, який в європейській практиці прийнято називати терміном «біометан», технічно вже сьогодні можливо подавати до газотранспортної або газорозподільної системи, а виробник очищеного біогазу буде вважатись незалежним виробником природного газу в нерегульованому сегменті.

Біогаз в Україні виробляється на 51 діючій біогазовій установці загальною встановленою потужністю 97 МВт. Сумарне валове виробництво біогазу в 2019 році оцінюється у близько 100 млн нм³/рік, і лише 34% потенціалу енергії цього біогазу перетворено в корисну електричну (156 ГВт·год) та теплову (128 ТДж) енергію.

Сумарна встановлена електрична потужність діючих біогазових установок в агропромисловому комплексі України станом на кінець II кварталу 2020 року складає 67 МВт. Згідно Національного плану дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 року, очікувані потужності на біогазі до кінця 2020 року повинні складати 290 МВт, а, отже, очікуване на кінець 2020 року виконання плану складає лише 23%. Таким чином, темпи розвитку сектору виробництва біогазу можна вважати недостатніми.

Однак, в чинному законодавстві України відсутній механізм верифікації біометану для забезпечення його подальшої подачі у газотранспортну систему та відсутнє визначення поняття «біометан».

2. Обґрунтування цілей, завдань і основних положень законопроєкту

Зміни передбачають визначення терміну «біометан», що наразі відсутній у Законі України «Про альтернативні види палива», а також встановлення законодавчих основ для створення і функціонування реєстру біометану.

3. Місце законопроєкту в системі законодавства

У зазначеній сфері правового регулювання діє Закон України «Про альтернативні види палива», Закон України «Про ринок природного газу».

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проєкту Закону не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

5. Обґрунтування очікуваних соціально-економічних та інших наслідків застосування закону після його прийняття

Згідно з дослідженнями Біоенергетичної Асоціації України економічний потенціал виробництва біогазу/біометану в Україні з використанням технології зброджування оцінювався в 2018 р. в 6,8 млрд м³ метану. Потенціал охоплює біогаз з відходів та побічної

продукції АПК (2,8 млрд м³), біогаз, що може бути зібрано на полігонах та звалищах ТПВ та отримано з промислових та комунальних стічних вод (1,0 млрд м³), та біогаз з силосу кукурудзи АПК (3,0 млрд м³).

Експертні оцінки показують, що у 2050 р. потенціал виробництва біогазу/біометану може зрости до 17 млрд м³. Суттєве збільшення потенціалу біогазу/біометану може статися за рахунок росту промислового виробництва, розширення сировинної бази для виробництва біогазу (поживні рештки), укрупнення тваринницьких підприємств та переходу від захоронення ТПВ до використання технології механіко-біологічної обробки.

Існує значний не використаний потенціал для широкого впровадження проектів біогазу та біометану в Україні. Українська система транспортування природного газу (ГТС) пов'язана з міжнародною, що потенційно забезпечує можливість фізичної або віртуальної доставки біометану та інших відновлюваних газів з України до Західної Європи. Наразі спостерігається тенденція до зниження транзиту природного газу до Європи українською ГТС. Нагальним є забезпечення максимально можливого завантаження української ГТС природним газом власного виробництва та альтернативними відновлюваними газами.

Україна має найбільшу в Європі площу сільськогосподарських угідь, одну з найвищих з розрахунку на душу населення, та розвинену сільськогосподарську галузь. Використання біометану як моторного палива є надасть можливість сільськогосподарським виробникам отримати джерело енергії за рахунок відходів та вторинних продуктів власного виробництва.

В Україні існує традиція використання стисненого природного газу (СПГ) у якості моторного палива для автобусів та важких транспортних засобів. Понад 200 тисяч автомобілів працювали на СПГ, існує досить добре розвинена мережа з приблизно 300 АГНКС, що розповсюджені по всій країні.

Використання біометану в громадському транспорті може значно знизити забруднення повітря у великих містах. Біометан доцільне використовувати не тільки автомобільному, але й водному і залізничному транспорту, не тільки у стисненому (CBG), але й зрідженому (LBG) стані. Однак в Україні наразі не існує прикладів використання біометану для транспортних цілей, як окремо, так і в суміші з природним газом.

Використання можливостей української ГТС, яка пов'язана з ГТС європейських країн, і, в довгостроковій перспективі, фізичний або віртуальний експорт біометану на ринок ЄС, може покращити економічну привабливість виробництва біометану в Україні. Розробка українського реєстру виробництва та використання біометану та співпраця з подібними реєстрами країн ЄС є потенційною можливістю продажу біометану іншим країнам з обміном гарантій (сертифікатів) його походження.

Прийняття проекту Закону забезпечить можливість верифікувати очищений біогаз (біометан), фізико-технічні характеристики якого відповідають вимогам нормативно-правових актів на природний газ, надавати гарантії походження на певний обсяг поданого в газотранспортну систему біометану та експортувати вироблений біометан через використання реєстру біометану.

Запропонований у проекті акта механізм розвитку ринку біометану дозволить розширити можливості виробників біометану щодо реалізації та експорту біогазу (біометану), а також підвищити економічну привабливість біогазових проектів для потенційних інвесторів.

Народні депутати України

2.2 Постанова КМУ «Про затвердження Порядку функціонування реєстру біометану»

З метою реалізації положень Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні види палива» щодо розвитку виробництва біометану, розроблено **проект Постанови КМУ «Про затвердження Порядку функціонування реєстру біометану»**.

Зазначений Порядок визначає:

- 1) вимоги до функціонування реєстру біометану;
- 2) порядок формування гарантій походження біометану, їх передачі, розподілу та анулювання;
- 3) порядок надання сертифікатів походження біометану;
- 4) порядок включення суб'єктів господарювання до переліку незалежних аудиторів та вимоги до висновків незалежного аудитора.

ПРОЄКТ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від _____ № _____
Київ

Про затвердження Порядку функціонування реєстру біометану

Відповідно до частини третьої статті 8¹ Закону України «Про альтернативні види палива» Кабінет Міністрів України п о с т а н о в л я є:

1. Затвердити Порядок функціонування реєстру біометану, що додається.

Прем'єр-міністр України

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від _____ 2021 р. № _____

ПОРЯДОК
функціонування реєстру біометану

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає вимоги до функціонування реєстру біометану (далі – Реєстр), порядок формування гарантій походження біометану, їх передачі, розподілу та анулювання, надання сертифікатів походження біометану, порядок включення суб'єктів господарювання до переліку незалежних аудиторів та вимоги до висновків незалежного аудитора.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

відповідальна особа – уповноважена посадова особа користувача Реєстру, якій реєстратором надається доступ до облікового запису такого користувача;

користувач Реєстру – виробник біометану, покупець/продавець біометану, споживач біометану, незалежний аудитор, оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, а також інші суб'єкти господарювання, яким створено обліковий запис в Реєстрі;

обліковий запис – набір відомостей, який містить інформацію, необхідну для ідентифікації користувача Реєстру, його авторизації (унікальне ім'я (логін) і пароль) та для подальшого здійснення ним операцій у Реєстрі;

незалежний аудитор – фізична особа-підприємець або юридична особа, що має необхідну кваліфікацію та яка включена до переліку незалежних аудиторів, що мають право на проведення незалежного аудиту діяльності, пов'язаної з виробництвом біометану, що затверджений центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива;

об'єкт виробництва біометану – технічний комплекс, на якому здійснюється виробництво біометану;

покупець біометану – суб'єкт господарювання, який придбаває біометан на підставі договору купівлі-продажу з метою його подальшого перепродажу;

продавець біометану – суб'єкт господарювання, який реалізує біометан покупцю або споживачу біометану на підставі договору купівлі-продажу;

реєстратор – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива;

споживач біометану – суб'єкт господарювання, який придбаває біометан на підставі договору купівлі-продажу з метою його використання для власних потреб.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному у законах України.

3. Держателем Реєстру є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (далі - Держатель).

Функціонування реєстру біометану

4. Держатель Реєстру забезпечує безперервне функціонування Реєстру шляхом його підтримки в актуальному стані на офіційному веб-сайті Реєстру. Держатель Реєстру здійснює організаційне та методологічне забезпечення ведення Реєстру.

5. Технічним адміністратором Реєстру є юридична особа або фізична особа-підприємець, що визначена Держателем Реєстру.

6. Технічний адміністратор забезпечує технічне і технологічне створення та супроводження програмного забезпечення Реєстру, збереження і захист даних Реєстру, контроль права доступу, проводить навчання щодо наповнення та користування Реєстром, а також виконує інші функції, передбачені цим Порядком.

7. Надання, обробка та захист інформації, відомостей або інших персональних даних, що містяться у Реєстрі, здійснюється з дотриманням вимог законів України «Про захист персональних даних», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та інших законодавчих актів, що регулюють відповідні правовідносини.

8. Реєстр ведеться українською та англійською мовами.

9. Отримання облікового запису, здійснення операцій та перегляд загальної інформації, що міститься в Реєстрі, є безоплатним. Оплата послуг незалежного аудитора здійснюється за окремим договором про проведення незалежного аудиту, що укладається між виробником біометану або споживачем біометану та незалежним аудитором.

10. Виробник біометану, що має намір подавати біометан до газотранспортної або газорозподільної системи, зобов'язаний отримати обліковий запис у Реєстрі.

11. Виробник біометану зобов'язаний вносити до Реєстру записи про обсяг біометану, що поданий ним до газотранспортної або газорозподільної системи.

12. Якщо у власності чи в користуванні виробника біометану перебуває декілька об'єктів виробництва біометану, обліковий запис виробника біометану створюється для кожного такого об'єкта.

13. Споживач біометану, незалежний аудитор, покупець/продавець біометану, а також інші зацікавлені суб'єкти господарювання, що мають намір здійснювати операції в Реєстрі, зобов'язані отримати обліковий запис в Реєстрі.

14. Оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи зобов'язаний отримати обліковий запис в Реєстрі, у випадку, якщо до газотранспортної або газорозподільної системи приєднано виробника біометану.

15. Створення облікового запису виробника біометану, споживача біометану, незалежного аудитора, покупця/продавця біометану, оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи, а також інших суб'єктів господарювання (далі – заявник) здійснюється на підставі поданої в електронному вигляді заяви до реєстратора про створення облікового запису в Реєстрі.

16. Подання заяви про створення облікового запису в Реєстрі здійснюється шляхом її заповнення на веб-сайті Реєстру за формою, встановленою цим Порядком. Інформація, наведена в заяві, програмними засобами Реєстру автоматично перетворюється в електронний документ та після накладення кваліфікованого електронного підпису надсилається реєстратору для розгляду.

17. Реєстратор розглядає заяву про створення облікового запису в Реєстрі протягом п'яти робочих днів з моменту її отримання та приймає одне з наступних рішень:

- 1) про створення облікового запису користувача Реєстру – у випадку, якщо заява містить повну інформацію, необхідну для відкриття облікового запису в Реєстрі;
 - 2) про відмову у створення облікового запису в Реєстрі – у випадку, якщо заява не містить повної інформації, що необхідна для відкриття облікового запису в Реєстрі.
18. Реєстратор зобов'язаний створити обліковий запис відповідного користувача Реєстру протягом одного робочого дня з моменту прийняття рішення про створення облікового запису користувача Реєстру.
19. У випадку прийняття рішення про відмову у створенні облікового запису в Реєстрі, реєстратор повідомляє про це заявника із зазначенням причин такої відмови. Заявник має право подати заяву про створення облікового запису в Реєстрі повторно.

20. До облікового запису користувача Реєстру реєстратор вносить відомості про:

найменування – повне та скорочене (у разі наявності);

назву країни реєстрації;

код за ЄДРПОУ, якщо користувач Реєстру є резидентом України, або реєстраційний код чи інший відповідний код у країні реєстрації, якщо користувач Реєстру не є резидентом України;

місцезнаходження та повна поштова адреса;

телефон, телефакс, електронна адреса (E-mail), адреса веб сайту;

відомості про керівника (найменування посади, прізвище, ім'я, по батькові);

відомості про відповідальну особу (найменування посади, прізвище, ім'я, по батькові);

вид діяльності;

порядковий номер облікового запису;

дата створення облікового запису у Реєстрі.

21. До облікового запису виробника біометану додатково вноситься інформація про об'єкт виробництва біометану, що включає відомості про:

місцезнаходження об'єкта виробництва біометану, його GPS координати;

потужність об'єкта виробництва біометану;

унікальний EIC-код суб'єкта ринку природного газу та EIC-коди відповідних точок комерційного обліку;

результати обов'язкового незалежного аудиту об'єкта виробництва біометану.

В обліковому записі виробника біометану відображається інформація про сформовані гарантії походження біометану, їх передачу, розподіл.

22. До облікового запису незалежного аудитора додатково вноситься інформація про його включення до переліку незалежних аудиторів, що мають право на проведення незалежного аудиту діяльності, пов'язаної з виробництвом біометану, що затверджений центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

23. До облікового запису оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи додатково вноситься інформація про точки приєднання об'єкта виробництва біометану до газотранспортної або газорозподільної системи, включаючи його унікальний ЕІС-код суб'єкта ринку природного газу та ЕІС-коди відповідних точок комерційного обліку.

24. В обліковому записі покупця/продавця біометану відображається інформація про гарантії походження біометану, що передаються за договорами купівлі-продажу біометану, їх розподіл.

25. В обліковому записі споживача біометану відображається інформація про гарантії походження біометану, що передаються за договорами купівлі-продажу біометану, їх анулювання, а також про сформовані сертифікати походження біометану.

26. Якщо відомості про користувача Реєстру, що внесені до його облікового запису, змінилися, користувач Реєстру зобов'язаний подати реєстратору заяву про зміну таких відомостей протягом десяти робочих днів з моменту настання відповідних змін. Подання заяви про зміну відомостей в Реєстрі здійснюється шляхом її заповнення на веб-сайті Реєстру за формою, встановленою цим Порядком, із зазначення лише тих відомостей, що зазнали змін. Інформація, наведена в заяві, програмними засобами Реєстру автоматично перетворюється в електронний документ та після накладення кваліфікованого електронного підпису надсилається реєстратору.

27. Реєстратор зобов'язаний внести зміни до облікового запису відповідного користувача Реєстру протягом трьох робочих днів з моменту отримання заяви про внесення змін до відомостей про користувача Реєстру.

28. Подання заяви про закриття облікового запису в Реєстрі здійснюється шляхом її заповнення на веб-сайті Реєстру у довільній формі. Інформація, наведена в заяві, програмними засобами Реєстру автоматично перетворюється в електронний документ та після накладення кваліфікованого електронного підпису надсилається реєстратору.

Порядок формування гарантій походження біометану

29. Виробник біометану щомісячно вносить до Реєстру запис про обсяг біометану, що поданий ним до газотранспортної або газорозподільної системи. Відповідний запис повинен містити інформацію про:
- назву країни походження біометану;
 - найменування виробника біометану (повне або скорочене);
 - найменування об'єкта виробництва біометану, включаючи унікальний ЕІС-код суб'єкта ринку природного газу та ЕІС-коди відповідних точок комерційного обліку;
 - обсяг біометану, що поданий до газотранспортної або газорозподільної системи у відповідному газовому місяці та приведений до стандартних умов, що підтверджується актом приймання передачі біометану, що складається між оператором газотранспортної або газорозподільної системи та виробником біометану (в тис. куб. метрів або в МВт·год);
 - сумарний обсяг енергії біометану, поданого до газотранспортної або газорозподільної системи (в МВт·год);
 - газовий місяць, протягом якого здійснювалася подача біометану до газотранспортної або газорозподільної системи;
 - сировину, з якої вироблено біометан;
 - наявність/обсяг домішок щодо одоризації.
30. Джерелом інформації про обсяг біометану, що поданий до газотранспортної або газорозподільної системи, є показники приладів обліку біометану в точці приєднання до газотранспортної або газорозподільної системи та акт приймання передачі біометану, що складається між оператором газотранспортної або газорозподільної системи та виробником біометану.
31. Визначення обсягу біометану у одиницях енергії здійснюється одним із способів у наступній пріоритетності:

шляхом вимірювання обсягу біометану в одиницях енергії;

шляхом переведення обсягу біометану в одиницях об'єму (тис. куб. метрів) до обсягу біометану в одиницях енергії (МВт·год), що визначається у порядку, передбаченому пунктом 29 цього Порядку.

32. Визначення обсягу біометану в одиницях енергії здійснюється шляхом перемноження вимірюваного об'єму біометану, зведеного до стандартних умов (температура 293,15 К, тиск 101,325 кПа), на значення середньозваженої об'ємної концентрації метану в біометані за період осереднення та на значення вищої теплоти згоряння метану:

$$E = V_c \cdot C / 100 \cdot 9,98$$

де: E – обсяг біометану в одиницях енергії (МВт·год);

V_c – об'єм біометану, зведений до стандартних умов (тис. куб. метрів);

C – середньозважена об'ємна концентрація метану за період осереднення, (%);

9,98 – вища теплота згоряння метану (МВт·год/тис. куб. м).

33. Якщо запис виробника біометану про обсяг біометану, що поданий ним до газотранспортної або газорозподільної системи, внесено до Реєстру коректно, оператор газотранспортної або газорозподільної системи, до якої приєднаний виробник біометану, підтверджує відповідний запис у Реєстрі.
34. У разі, якщо запис виробника біометану про обсяг біометану, що поданий ним до газотранспортної або газорозподільної системи, внесено до Реєстру не коректно, оператор газотранспортної або газорозподільної системи, не підтверджує відповідний запис у реєстрі біометану із зазначенням причин відмови у підтвердженні.
35. У разі запиту виробника біометану або споживача біометану, незалежний аудитор здійснює аудит місячного обсягу біометану, поданого до газотранспортної або газорозподільної системи.
36. Реєстратор перевіряє виконання вимог до запису про обсяг біометану, що поданий до газотранспортної або газорозподільної системи, що передбачені пунктами 26-32 цього Порядку, підтверджує таке виконання та формує гарантію походження біометану відповідно до вимог частини третьої статті 8² Закону України «Про альтернативні види палива».
37. Гарантія походження біометану повинна містити інформацію про:

назву країни походження біометану;

унікальний ідентифікаційний номер гарантії походження біометану;

дату формування гарантії походження біометану;

номер облікового запису виробника біометану;

найменування виробника біометану (повне або скорочене);

найменування об'єкта виробництва біометану, включаючи унікальний ЕІС-код суб'єкта ринку природного газу та ЕІС-коди відповідних точок комерційного обліку;

газовий місяць, протягом якого здійснювалася подача біометану до газотранспортної або газорозподільної системи;

обсяг біометану, що поданий до газотранспортної або газорозподільної системи у відповідному газовому місяці та приведений до стандартних умов (в тис. куб. метрів);

сумарний обсяг енергії біометану, поданого до газотранспортної або газорозподільної системи (в МВт·год);

сировину, з якої вироблено біометан;

наявність/обсяг домішок щодо одоризації;

підтвердження оператора газотранспортної або газорозподільної системи;

відмітку про аудит (у випадку проведення аудиту місячного обсягу біометану, поданого до газотранспортної або газорозподільної системи), додаткові примітки незалежного аудитора.

Порядок анулювання гарантій походження біометану та формування сертифікатів походження біометану

38. У випадку споживання всього обсягу біометану, на який видано гарантію походження біометану, за запитом споживача біометану та за згодою продавця біометану, що здійснив продаж відповідного обсягу біометану, реєстратор здійснює анулювання гарантії походження біометану у Реєстрі.
39. Після анулювання гарантії походження біометану у Реєстрі, її передача, розподіл або інше використання не допускається.
40. Після анулювання гарантії походження біометану у Реєстрі, реєстратор формує сертифікат походження біометану із зазначенням його належності споживачу біометану відповідно до вимог частини сьомої статті 8² Закону України «Про альтернативні види палива».
41. Сертифікат походження біометану повинен містити інформацію про:

назву країни походження біометану;

унікальний ідентифікаційний номер сертифікату походження біометану;

дату формування сертифікату походження біометану;

унікальний ідентифікаційний номер гарантії походження біометану, що анулюється;

найменування власника сертифікату походження біометану (повне або скорочене);

найменування виробника біометану (повне або скорочене);

газовий місяць, протягом якого здійснювалася подача біометану до газотранспортної або газорозподільної системи;

обсяг біометану, що поданий до газотранспортної або газорозподільної системи у відповідному газовому місяці та приведений до стандартних умов (в тис. куб. метрів);

сумарний обсяг енергії біометану, поданого до газотранспортної або газорозподільної системи (в МВт·год);

сировину, з якої вироблено біометан;

наявність/обсяг домішок щодо одоризації;

відмітку про аудит (у випадку проведення аудиту місячного обсягу біометану, поданого до газотранспортної або газорозподільної системи), додаткові примітки незалежного аудитора.

Порядок передачі гарантій походження біометану та їх розподілу

42. У випадку продажу продавцем біометану всього обсягу біометану, на який видано гарантію походження, вона передається покупцю біометану на підставі договору купівлі-продажу біометану.
43. Продавець біометану вносить інформацію про передачу гарантії походження біометану до свого облікового запису, при цьому покупець біометану відображає відповідну інформацію у власному обліковому записі.
44. У випадку продажу продавцем біометану частини обсягу біометану, на який видано гарантію походження, вона підлягає розподілу продавцем біометану в його обліковому записі.
45. Сформована внаслідок розподілу гарантія походження біометану є самостійною гарантією походження біометану та передається покупцю біометану на підставі договору купівлі-продажу біометану.

46. Сформована внаслідок розподілу гарантія походження біометану додатково до інформації, що передбачена пунктом 34 цього Порядку, повинна містити унікальний ідентифікаційний номер, пов'язаний з розподіленою гарантією походження біометану, та обсяг біометану, що включений до сформованої гарантії походження біометану.
47. Сума обсягів біометану, що поданий до газотранспортної або газорозподільної системи у відповідному газовому місяці, у всіх сформованих гарантіях походження біометану, повинна відповідати обсягу біометану, зазначеному в розподіленій гарантії походження біометану.
48. Анулювання гарантії походження біометану, сформованої внаслідок розподілу, здійснюється окремо відповідно до вимог пунктів 35-38 цього Порядку.

Особливості проведення незалежного аудиту діяльності, пов'язаної з виробництвом біометану

49. Незалежний аудит діяльності, пов'язаної з виробництвом біометану, мають право здійснювати незалежні аудитори, що включені до переліку незалежних аудиторів, що затверджений центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.
50. Створення у Реєстрі облікового запису незалежного аудитора здійснюється після укладення між ним та виробником біометану або споживачем біометану договору про проведення незалежного аудиту.
51. Незалежний аудитор відповідно до укладеного договору здійснює обов'язковий незалежний аудит об'єктів виробництва біометану на відповідність чинним нормативно-правовим актам у випадках:

прийняття рішення про створення облікового запису виробника біометану у Реєстрі;

модернізації об'єкта виробництва біометану.

52. На запит виробника біометану або споживача біометану незалежний аудитор здійснює аудит окремого місячного обсягу біометану, поданого до газотранспортної або газорозподільної системи.
53. Порядок включення суб'єктів господарювання до переліку незалежних аудиторів.
54. Висновок незалежного аудитора, що складається для прийняття рішення про створення облікового запису виробника біометану у Реєстрі, модернізації об'єкта виробництва біометану, повинен містити інформацію про:

повне найменування виробника біометану;

найменування об'єкта виробництва біометану, включаючи його унікальний ЕІС-код суб'єкта ринку природного газу;

сировину, з якої вироблено біометан;

технологію виробництва біометану;

точку приєднання об'єкта виробництва біометану до газотранспортної або газорозподільної системи, включаючи унікальні ЕІС-коди відповідних точок комерційного обліку;

рік введення в експлуатацію (або модернізації) об'єкта виробництва біометану;

підтвердження спроможності об'єкта здійснювати виробництво біометану.

55. Підтвердження спроможності об'єкта здійснювати виробництво біометану включає підтвердження наявності технології та сировини для виробництва біометану та підключення об'єкта виробництва біометану до газотранспортної або газорозподільної системи. У разі відмови незалежного аудитора надати підтвердження спроможності об'єкта здійснювати виробництво біометану, незалежний аудитор зазначає причини такої відмови та надає відповідне обґрунтування.

56. Висновок незалежного аудитора, що складається на запит виробника або споживача біометану про перевірку окремого місячного обсягу біометану, поданого до газотранспортної або газорозподільної системи, повинен містити інформацію про:

повне найменування виробника біометану;

найменування об'єкта виробництва біометану, включаючи його унікальний EIC-код суб'єкта ринку природного газу;

обсяг біометану, що поданий до газотранспортної або газорозподільної системи у відповідному газовому місяці (у МВт*год);

сировину, з якої вироблено біометан;

відповідність поданого біометану вимогам чинних нормативно-правових актів.

У разі відмови незалежного аудитора надати позитивний висновок про перевірку окремого місячного обсягу біометану, незалежний аудитор зазначає причини такої відмови та надає відповідне обґрунтування.

57. Незалежний аудитор, крім операцій, що передбачені пунктом 57 цього Порядку, додатково має право здійснювати наступні операції в Реєстрі:

розміщення висновків незалежного аудиту;

внесення приміток до гарантій походження біометану у разі необхідності.

Права та обов'язки користувачів Реєстру

58. Користувач Реєстру є відповідальним за достовірність інформації, поданої для внесення та/або внесеної до Реєстру.

59. Користувач Реєстру має право здійснювати наступні операції в Реєстрі:

перегляд даних облікових записів користувачів Реєстру;

перегляд даних щодо існуючих у Реєстрі гарантій походження біометану;

перегляд даних щодо існуючих у Реєстрі сертифікатів походження біометану;

здійснення комунікації з іншими користувачами Реєстру та реєстратором.

Повноваження реєстратора

60. Реєстратор є відповідальним за своєчасність та повноту внесення відомостей до Реєстру згідно з чинним законодавством.

61. Реєстратор є відповідальним за втрату інформації, допущену з його вини.

62. Реєстратор здійснює наступні операції в Реєстрі:

розглядає подані в електронному вигляді заяви про створення облікового запису в Реєстрі;

створює облікові записи користувачів Реєстру;

формує гарантії походження біометану;

формує та видає сертифікати походження біометану;

вживає заходів для швидкого та ефективного реагування при виявленні помилок та зловживання доступом до Реєстру та усуває виявлені недоліки;

зберігає історію змін у Реєстрі;

виконує інші операції, пов'язані з веденням Реєстру.

2.3 Проєкт закону щодо державної реєстрації дигестату біогазових установок

У Верховній Раді України зареєстровано **Проєкт Закону про внесення змін до Закону України "Про пестициди та агрохімікати" щодо державної реєстрації дигестату біогазових установок (№5039 від 05.02.2021)**. Основна мета законопроєкту – скасувати державну реєстрацію дигестату як агрохімікату.

Попередньо ГО «ABE» як член Біоенергетичної асоціації України зверталось з листом (№512 від 10.12.2020 р.)² до Міністра енергетики України, в.о. Голови Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України з обґрунтуванням необхідності прийняття відповідного законопроєкту.

Проєкт закону відповідає європейському законодавству та практиці. В країнах-членах ЄС правила доступу на ринок добривальних продуктів регулюється Регламентом (ЄС) 2019/1009. Регламент (ЄС) 2019/1009 чітко розділяє поняття добривальний продукт та засоби захисту рослин, які підпадають під дію Регламенту (ЄС) 1107/2009. Регламент (ЄС) 2019/1009 дає визначення добривальним продуктам за їх матеріальною складовою (всього 11 груп) та функціональним призначенням (всього 7 груп).

Одними з 11 груп добривальних продуктів за матеріальною складовою є «дигестат з рослинної сировини» та «дигестат інший». Для отримання маркування CE і вільного доступу на ринок ЄС таких продуктів вони повинні відповідати встановленим даним Регламентом вимогам. Виробник таких добривальних продуктів не зобов'язаний проводити державні 2-етапні (польові та виробничі) випробування.

Планом дій з гармонізації законодавства ЄС та України в рамках реалізації Угоди про асоціацію Україна-ЄС передбачено також гармонізацію законодавства щодо добрив, а саме імплементацію в українське законодавство норм Регламенту ЄС 2003/2003. До моменту прийняття в ЄС Регламенту (ЄС) 2019/1009 5 червня 2019 року, такі зміни в українське законодавство не було імплементовано. Оскільки Регламент (ЄС) 2019/1009 скасовує дію і фактично заміняє Регламент ЄС 2003/2003, в Україні слід впроваджувати норми Регламенту (ЄС) 2019/1009.

Таким чином, запропоновані зміни до діючого Закону України «Про пестициди та агрохімікати» щодо скасування вимоги обов'язкової державної реєстрації дигестату біогазових установок, що використовується як органічне добриво чи покращувач ґрунту, відповідають нормам діючих регламентів ЄС щодо добривальних продуктів, якими не вимагається обов'язкова держреєстрація дигестату з проведенням 2-етапних польових та виробничих випробувань.

² <https://uabio.org/news/9384/>

ПРОЄКТ

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України
«Про пестициди та агрохімікати» щодо державної реєстрації дигестату біогазових установок»

Чинна редакція	Редакція з урахуванням запропонованих змін	Обґрунтування необхідності внесення змін
Закон України «Про пестициди і агрохімікати»		
Стаття 1. Визначення термінів У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні: (...) фальсифіковані пестициди і агрохімікати - продукція, яка не відповідає встановленим вимогам, що висуваються до пестицидів і агрохімікатів, у тому числі вимогам щодо маркування та пакування, розміщення інформації про товар на його упаковці тощо, та/або продукція, на упаковці якої зареєстрований знак для товарів та послуг використано з порушенням прав власника. Відсутній	Стаття 1. Визначення термінів У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні: (...) фальсифіковані пестициди і агрохімікати - продукція, яка не відповідає встановленим вимогам, що висуваються до пестицидів і агрохімікатів, у тому числі вимогам щодо маркування та пакування, розміщення інформації про товар на його упаковці тощо, та/або продукція, на упаковці якої зареєстрований знак для товарів та послуг використано з порушенням прав власника. дигестат біогазових установок – залишки сировини, побічних продуктів та відходів тваринного або рослинного походження, в суміші або ні, що утворюються в результаті контрольованого процесу анаеробного зброджування з виділенням біогазу.	Дигестат біогазових установок є продуктом послідовного механічно-біологічного перетворення складних полімерів органічної речовини з виділенням цільового продукту – біогазу. Найбільш поширеним і ефективним застосуванням дигестату є внесення його на поля для підживлення ґрунтів, що дозволяє скоротити споживання мінеральних добрив. З правової точки зору використання дигестату в Україні належним чином не врегульовано. Для виокремлення дигестату із загального поняття агрохімікати, вводиться визначення терміну «дигестат біогазових установок».
Стаття 4. Вимоги до пестицидів і агрохімікатів (...) Забороняються ввезення на митну територію України, виробництво, торгівля, застосування та рекламування пестицидів і агрохімікатів до їх державної реєстрації, крім випадків, встановлених цим Законом. Вимоги щодо проведення державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів не поширюються на дослідні партії, що використовуються для	Стаття 4. Вимоги до пестицидів і агрохімікатів (...) Забороняються ввезення на митну територію України, виробництво, торгівля, застосування та рекламування пестицидів і агрохімікатів до їх державної реєстрації, крім випадків, встановлених цим Законом. Вимоги щодо проведення державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів не поширюються на дослідні партії, що використовуються для державних випробувань та наукових	Закон України «Про пестициди та агрохімікати» передбачає необхідність державної реєстрації в Україні препаративних форм пестицидів і агрохімікатів згідно встановленого Кабінетом Міністрів України порядку. Дигестат біогазових установок є лише побічним продуктом, не може задовольнити вимоги Закону «Про пестициди та агрохімікати» щодо державної реєстрації агрохімікатів через непередбачуваність та мінливість свого складу.

державних випробувань та наукових досліджень; виробництво для експорту та виробництво дослідних партій, що використовуються для державних випробувань, науково-технологічних досліджень та випробувань, а також на агрохімікати за переліком згідно з додатком до цього Закону. Обов'язковою умовою завезення та застосування незареєстрованих в Україні пестицидів для цих цілей є документальне підтвердження їх державної реєстрації в країні, де вони виробляються. Відсутня (...)	досліджень; виробництво для експорту та виробництво дослідних партій, що використовуються для державних випробувань, науково-технологічних досліджень та випробувань, а також на агрохімікати за переліком згідно з додатком до цього Закону. Обов'язковою умовою завезення та застосування незареєстрованих в Україні пестицидів для цих цілей є документальне підтвердження їх державної реєстрації в країні, де вони виробляються. Вимоги щодо проведення державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів не поширюються на дигестат біогазових установок, що використовується як органічне добриво чи покращувач ґрунту, за умови, що він відповідає чинним санітарним нормам та іншим нормативно-правовим актам. (...)	Запропоновані в проекті закону зміни передбачають скасування вимоги щодо державної реєстрації дигестату біогазових установок як агрохімікату.
--	---	--

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про пестициди та агрохімікати» щодо державної реєстрації дигестату біогазових установок»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Основною метою прийняття проекту акта є скасування законодавчої вимоги державної реєстрації дигестату біогазових установок як агрохімікату.

Згідно частини 2 статті 4 Закону України «Про пестициди та агрохімікати» забороняються ввезення на митну територію України, виробництво, торгівля, застосування та рекламування пестицидів і агрохімікатів до їх державної реєстрації.

Згідно статті 7 зазначеного Закону державній реєстрації підлягають препаративні форми пестицидів і агрохімікатів. Державна реєстрація пестицидів і агрохімікатів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, на платній основі в порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, на підставі позитивних результатів випробувань та матеріалів досліджень.

Згідно статті 6 зазначеного Закону державні випробування пестицидів і агрохімікатів проводяться у два етапи: польові і виробничі. Метою польових випробувань є встановлення або підтвердження біологічної ефективності нових пестицидів і агрохімікатів порівняно з тими, що застосовуються, розроблення тимчасових регламентів їх застосування та поглиблене вивчення препаративних форм.

Згідно статті 5 Закону України «Про пестициди та агрохімікати» державні випробування пестицидів і агрохімікатів проводяться на підприємствах, в установах і організаціях за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Порядок проведення державних випробувань, державної реєстрації та перереєстрації, видання переліків пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України №295 від 4 березня 1996 р. Згідно пункту 20 Постанови №295 для державної реєстрації препаратів заявник подає Міндовкілья реєстраційні документи, які серед іншого повинні містити довідку про сталість складу препарату, національний стандарт або технічні умови на діючу речовину і препаративну форму.

Згідно статті 1 Закону України «Про пестициди та агрохімікати» агрохімікатами є органічні, мінеральні і бактеріальні добрива, хімічні меліоранти, регулятори росту рослин та інші речовини, що застосовуються для підвищення родючості ґрунтів, урожайності сільськогосподарських культур і поліпшення якості рослинницької продукції. Одним з видів органічних добрив та покращувачів ґрунтів може бути дигестат біогазових установок, що за формальними ознаками підпадає під визначення агрохімікати, а отже потребує державної реєстрації.

Сумарне утворення дигестату на біогазових станціях в Україні на сьогоднішній день складає близько 2 млн т і буде зростати зі збільшенням числа біогазових станцій в Україні. Сьогодні, переважна більшість промислових біогазових станцій в Україні є енергетичними об'єктами, ліцензіатами НКРЕКП з виробництва та реалізації електричної енергії з біогазу за «зеленим» тарифом. Утворюваний дигестат є побічним продуктом (залишками) процесу виробництва біогазу, і при цьому не є відходами та не є цільовим продуктом станції, якщо оператор станції не заявив його таким. Єдиним раціональним способом застосування дигестату є внесення на поля для підвищення родючості ґрунтів, урожайності сільськогосподарських культур, що дозволяє скоротити споживання мінеральних добрив.

Дигестат біогазових станцій утворюється в результаті біоконверсії складних полімерів органічної речовини в прості (мономери), з виділенням цільового продукту – біогазу. В дигестат потрапляють лише ті макро- та мікроелементи, які були у вхідній сировині, за виключенням частини вуглецю, водню, кисню, сірки та азоту, що втрачаються з біогазом. При цьому дигестат в сирому вигляді, рідка або тверда фракція після розділення сирого дигестату в сепараторі, не можуть розглядатись як препаративні форми агрохімікатів сталого хімічного складу, оскільки він має мінливий склад протягом року та з року в рік, що обумовлено складністю підтримання сталих технологічних

режимів при роботі станції, вимушеними змінами режиму подачі та пропорцій різних видів сировини різного хімічного складу. Окрім того, на сьогоднішній день в Україні не розроблено та не введено в дію жодного національного стандарту, що регламентував би вимоги до дигестату біогазових установок з різних видів вхідної сировини та їх сумішей.

Таким чином, виникає правова колізія, коли під вимоги Закону формально потрапляє дигестат біогазових установок, який, не будучи цільовим, а лише побічним продуктом, не може задовольнити вимогам Закону через непрогнозованість та мінливість свого складу.

З метою вирішення зазначеної проблеми, проектом Закону передбачено введення поняття «дигестат біогазових установок» і скасування законодавчої вимоги державної реєстрації дигестату біогазових установок як агрохімікату.

2. Обґрунтування цілей, завдань і основних положень законопроекту. Місце законопроекту в системі законодавства

Закон України «Про пестициди та агрохімікати» передбачає необхідність державної реєстрації в Україні препаративних форм пестицидів і агрохімікатів згідно встановленого Кабінетом Міністрів України порядку, з проведенням двоетапних випробувань: польових та виробничих. За формальними ознаками дигестат підпадає під визначення агрохімікату, тому також потребує державної реєстрації. Законом також визначено перелік пестицидів та агрохімікатів, що не потребують такої державної реєстрації. Запропоновані в проекті закону зміни передбачають скасування вимоги щодо державної реєстрації дигестату біогазових установок як агрохімікату.

3. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту Закону не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

4. Обґрунтування очікуваних соціально-економічних та інших наслідків застосування закону після його прийняття

Для виокремлення дигестату із загального поняття агрохімікату, що наводиться в статті 1 Закону, та надання йому правового статусу в рамках даного проекту закону, додатково вводиться в статті 1 Закону визначення терміну «дигестат біогазових установок» наступного змісту: «дигестат біогазових установок - залишки сировини, побічних продуктів та відходів тваринного або рослинного походження, в суміші або ні, що утворюються в результаті контрольованого процесу анаеробного зброджування з виділенням біогазу». Таким чином, під визначення дигестат біогазових установок потрапляє переважний обсяг утворюваного дигестату на діючих в Україні станціях, що при виробництві біогазу використовують сировину аграрного походження, включаючи різні види гною та посліду, силосу кукурудзи або інших культур, пожнивні рештки сільськогосподарських культур, первинні або вторинні побічні продукти переробки рослинної сировини підприємствами харчової переробної промисловості, як то жом цукрових буряків, барда, меляса, тощо. Під дане визначення не потрапляє дигестат, що містить в собі продукти антропогенного походження, як то господарсько-побутові стічні води або їх осади, харчові відходи, тверді побутові відходи або їх фракції.

Для скасування вимоги державної реєстрації дигестату біогазових установок пропонується статтю 4 Закону України «Про пестициди та агрохімікати» новою частиною: «Вимоги щодо проведення державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів не поширюються на дигестат біогазових установок, що використовується як органічне добриво чи покращувач ґрунту, за умови, що він відповідає чинним санітарним нормам та іншим нормативно-правовим актам». Таким чином, дигестат біогазових установок, який відповідатиме визначенню цього терміну в статті 1 Закону, не потребуватиме державної реєстрації як агрохімікату і зможе вноситись в ґрунти за умови дотримання чинних на території України санітарних норм та інших нормативно-правових актів.

З метою встановлення нормативних вимог до дигестату біогазових установок, що буде використовуватись як органічне добриво чи покращувач ґрунту, необхідно розробити відповідний Національний стандарт України.

Народні депутати України

2.4 Проєкт закону щодо надання права виробникам електричної енергії з АДЕ продавати електричну енергію на ринку електричної енергії

Відповідно до п. 4 Перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії», на КМУ покладено обов'язок розробити та подати до Верховної Ради України законопроект про надання права виробникам електричної енергії з альтернативних джерел енергії виходити з балансуючої групи гарантованого покупця та вільно продавати електричну енергію на ринку з можливістю отримання компенсації у вигляді різниці між встановленим "зеленим" тарифом або аукціонною ціною та ринковою ціною, що не нижче, ніж ціна на ринку "на добу наперед".

З метою розроблення зазначеного законопроекту в Міненерго утворено робочу групу³. ГО «АВЕ» як член Біоенергетичної асоціації України подало пропозиції до тексту законопроекту.

Суть пропозицій полягають у наданні виробнику електроенергії з ВДЕ права продавати електроенергію напряму споживачу за двостороннім договором, або на ринку на добу наперед чи внутрішньодобовому ринку за ринковими цінами.

При цьому він укладає з ДП "Гарантований покупець" "договір на різницю", згідно з яким отримує компенсацію, що дорівнює різниці між "зеленим" тарифом та ринковою ціною.

Новий механізм дозволить зменшити залежність виробників електроенергії з ВДЕ від проблем з виплатами від гарантованого покупця за "зеленим" тарифом та аукціонною ціною підтримки.

Реалізація цього механізму накладає також додаткові вимоги на виробників з ВДЕ – при укладенні прямих договорів вони повністю відповідатимуть за можливий небаланс, тобто розбіжність між запланованим та реальним обсягами та графіком відпуску електроенергії.

³http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article;jsessionid=2382A3DA6C0FF0CCD20CEB7816B09D43.app1?art_id=245465039&cat_id=35109

ПРОЄКТ

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання права виробникам електричної енергії з альтернативних джерел енергії продавати електричну енергію на ринку електричної енергії»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проєкту акта	Пояснення змін
Закон України «Про альтернативні джерела енергії»		
Стаття 9-1. Стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії (...) Держава гарантує закріплення на законодавчому рівні на весь строк застосування "зеленого" тарифу вимог щодо закупівлі у кожному розрахунковому періоді електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), що використовують альтернативні джерела енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) і не проданої за договорами безпосередньо споживачам або енергопостачальним компаніям, за встановленим "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього, встановленої відповідно до статті 9-2 цього Закону, в обсягах та порядку, визначених статтею 15 Закону України "Про електроенергетику", а з дати початку дії нового ринку електричної енергії - в обсягах та порядку, визначених статтею 65 Закону України "Про ринок електричної енергії", а також щодо розрахунків за таку електричну енергію у повному обсязі, у встановлені строки та грошовими коштами.	Стаття 9-1. Стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії (...) Держава гарантує закріплення на законодавчому рівні на весь строк застосування "зеленого" тарифу вимог щодо закупівлі у кожному розрахунковому періоді електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), що використовують альтернативні джерела енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) і не проданої за двосторонніми договорами або на організованих сегментах ринку електричної енергії, за встановленим "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього, встановленої відповідно до статті 9-2 цього Закону, в обсягах та порядку, визначених статтями 65, 71 Закону України "Про ринок електричної енергії", а також щодо розрахунків за таку електричну енергію грошовими коштами у повному обсязі та у встановлені строки.	Зміни передбачають гарантування державою виробникам електричної енергії з альтернативних джерел енергії закупівлі виробленої електричної енергії за «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до нього за мінусом обсягів електричної енергії, що продані на ринку електричної енергії, в порядку, визначеному статтями 65, 71 Закону України "Про ринок електричної енергії".
Стаття 9-2. Надбавка до "зеленого" тарифу, аукціонної ціни за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва (...) Держава гарантує закріплення на законодавчому рівні на весь строк застосування "зеленого" тарифу та строк дії підтримки виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку, вимог щодо закупівлі у кожному розрахунковому періоді електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною з урахуванням надбавки, встановленої відповідно до цієї статті, в обсягах та порядку, визначених статтями 68, 71 і 74 Закону України "Про ринок електричної енергії", а також щодо розрахунків за таку електричну енергію грошовими коштами у повному обсязі та у встановлені строки.	Стаття 9-2. Надбавка до "зеленого" тарифу, аукціонної ціни за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва (...) Держава гарантує закріплення на законодавчому рівні на весь строк застосування "зеленого" тарифу та строк дії підтримки виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку, вимог щодо закупівлі у кожному розрахунковому періоді електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) і не проданої за двосторонніми договорами або на організованих сегментах ринку електричної енергії, за встановленим "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною з урахуванням надбавки, встановленої відповідно до цієї статті, в обсягах та порядку, визначених статтями 65, 68, 71 і 74 Закону України "Про ринок електричної енергії", а також щодо розрахунків за таку електричну енергію грошовими коштами у повному обсязі та у встановлені строки.	Зміни передбачають гарантування державою виробникам електричної енергії з альтернативних джерел енергії закупівлі виробленої електричної енергії за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до нього/неї за мінусом обсягів електричної енергії, що продані на ринку електричної енергії, в порядку, визначеному статтями 65, 68, 71 і 74 Закону України "Про ринок електричної енергії".

Стаття 9-3. Стимулювання виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку Підтримка виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, які набули право на підтримку за результатами аукціону, здійснюється шляхом гарантування викупу всього обсягу електричної енергії, відпущеної такими виробниками, за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї, встановленої відповідно до статті 9-2 цього Закону, на підставі укладеного договору купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку. (...)	Стаття 9-3. Стимулювання виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку Підтримка виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, які набули право на підтримку за результатами аукціону, здійснюється шляхом гарантування викупу всього обсягу електричної енергії, відпущеної такими виробниками і не проданої за двосторонніми договорами або на організованих сегментах ринку електричної енергії, за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї, встановленої відповідно до статті 9-2 цього Закону, на підставі укладеного договору купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку та в порядку, визначеному статтями 65, 71 Закону України "Про ринок електричної енергії". (...)	Зміни передбачають гарантування державою виробникам електричної енергії з альтернативних джерел енергії закупівлі виробленої електричної енергії за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї за мінусом обсягів електричної енергії, що продані на ринку електричної енергії, в порядку, визначеному статтями 65, 71 Закону України "Про ринок електричної енергії".
Закон України «Про ринок електричної енергії»		
Стаття 1. Визначення термінів 1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні: (...) 16) гарантований покупець електричної енергії (далі - гарантований покупець) - суб'єкт господарювання, що відповідно до цього Закону зобов'язаний купувати електричну енергію у виробників, яким встановлено "зелений" тариф, а також у виробників за аукціонною ціною та виконувати інші функції, визначені законодавством; (...) Відсутній	Стаття 1. Визначення термінів 1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні: (...) 16) гарантований покупець електричної енергії (далі - гарантований покупець) - суб'єкт господарювання, що відповідно до цього Закону зобов'язаний купувати електричну енергію у виробників, яким встановлено "зелений" тариф, а також у виробників за аукціонною ціною, здійснювати компенсацію різниці між "зеленим" тарифом або аукціонною ціною з урахуванням надбавки до нього/неї, та ринковою ціною, застосованою щодо обсягів електричної енергії, реалізованих такими виробниками за двосторонніми договорами або на організованих сегментах ринку електричної енергії, та виконувати інші функції, визначені законодавством; (...) 21-1) договір про компенсацію різниці між встановленим "зеленим" тарифом або аукціонною ціною та ринковою ціною (далі – договір про компенсацію різниці) – договір, укладений між гарантованим покупцем та виробником електричної енергії з альтернативних джерел енергії, якому встановлено «зелений» тариф або який за результатами аукціону набув право на підтримку, щодо компенсації різниці між "зеленим" тарифом або аукціонною ціною з урахуванням надбавки до нього/неї, або ціною, визначеною абзацом 4 частини 4 статті 65, та ринковою ціною, застосованою щодо обсягів електричної енергії, реалізованих цим виробником електричної енергії за двосторонніми договорами або на організованих сегментах ринку електричної енергії.	Зміни передбачають покладення функції здійснювати компенсацію різниці між встановленим "зеленим" тарифом або аукціонною ціною та ринковою ціною на гарантованого покупця. Зміни передбачають появу на ринку електричної енергії нового виду договору – договору про компенсацію різниці між встановленим "зеленим" тарифом або аукціонною ціною та ринковою ціною.
Стаття 4. Договірне забезпечення функціонування ринку електричної енергії 1. Учасники ринку електричної енергії провадять свою діяльність на ринку електричної енергії на договірних засадах. Для забезпечення	Стаття 4. Договірне забезпечення функціонування ринку електричної енергії 1. Учасники ринку електричної енергії провадять свою діяльність на ринку електричної енергії на договірних засадах. Для забезпечення	Зміни передбачають появу на ринку електричної енергії нового виду договору – договору про компенсацію різниці між встановленим

функціонування ринку електричної енергії укладаються такі види договорів: (...) відсутній 19) інші договори, передбачені відповідно до нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.	функціонування ринку електричної енергії укладаються такі види договорів: (...) 18-2) договір про компенсацію різниці; 19) інші договори, передбачені відповідно до нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.	"зеленим" тарифом або аукціонною ціною та ринковою ціною.
Стаття 65. Гарантований покупець 1. Кабінет Міністрів України з метою забезпечення загальносуспільних інтересів та виконання гарантій держави щодо купівлі всієї електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, визначає державне підприємство для виконання функцій гарантованого покупця електричної енергії. Фінансування діяльності гарантованого покупця здійснюється в межах кошторису, що затверджується Регулятором.	Стаття 65. Гарантований покупець 1. Кабінет Міністрів України з метою забезпечення загальносуспільних інтересів та виконання гарантій держави щодо купівлі та розрахунку за всю електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною або за договором про компенсацію різниці, визначає державне підприємство для виконання функцій гарантованого покупця електричної енергії. Фінансування діяльності гарантованого покупця здійснюється в межах кошторису, що затверджується Регулятором.	Зміни передбачають уточнення, що гарантований покупець є відповідальним не лише за закупівлю електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії за встановленим "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, а й за розрахунок за неї у випадку продажу на ринку електричної енергії.
2. Гарантований покупець зобов'язаний купувати у суб'єктів господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, або у суб'єктів господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, всю відпущену електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим їм "зеленим" тарифом, аукціонною ціною з урахуванням надбавки до нього/неї протягом всього строку застосування "зеленого" тарифу або строку дії підтримки, якщо такі суб'єкти господарювання входять до складу балансууючої групи гарантованого покупця. При цьому у кожному розрахунковому періоді (місяці) обсяг відпуску електричної енергії, виробленої на об'єкті електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), визначається за вирахуванням обсягу витрат електричної енергії на власні потреби в електричній енергії відповідного об'єкта електроенергетики згідно з показниками приладів обліку на власні потреби. (...)	2. Гарантований покупець зобов'язаний купувати у суб'єктів господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, або у суб'єктів господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики такими суб'єктами господарювання з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), що не була продана ними за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, за встановленим їм "зеленим" тарифом, аукціонною ціною з урахуванням надбавки до нього/неї, або за ціною, визначеною абзацом 4 частини 4 цієї статті, протягом всього строку застосування "зеленого" тарифу або строку дії підтримки, якщо такі суб'єкти господарювання входять до складу балансууючої групи гарантованого покупця щодо обсягів електричної енергії, купленої у цих суб'єктів господарювання гарантованим покупцем. При цьому у кожному розрахунковому періоді (місяці) обсяг відпуску електричної енергії, виробленої на об'єкті електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), визначається за вирахуванням обсягу витрат електричної енергії на власні потреби в електричній енергії відповідного об'єкта електроенергетики згідно з показниками приладів обліку на власні потреби. (...)	Зміни передбачають порядок обрахування обсягів електричної енергії, що мають бути куплені гарантованим покупцем у випадку участі виробника з альтернативних джерел енергії на інших сегментах ринку електричної енергії.
3. Купівля-продаж такої електричної енергії за "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього здійснюється на підставі двостороннього договору між виробником або споживачем, якому встановлено "зелений" тариф, та гарантованим покупцем. Такий договір укладається на підставі типового договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом. Типова форма договору купівлі-продажу електричної енергії за	3. Купівля-продаж такої електричної енергії за "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього здійснюється на підставі двостороннього договору між виробником або споживачем, якому встановлено "зелений" тариф, та гарантованим покупцем. Такий договір укладається на підставі типового договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом. Типова форма договору купівлі-продажу електричної енергії за	Зміни передбачають порядок обрахування обсягів електричної енергії, що мають бути куплені гарантованим покупцем у випадку участі виробника з альтернативних джерел енергії на інших сегментах ринку електричної енергії.

"зеленим" тарифом затверджується Регулятором. Договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом укладається між гарантованим покупцем та виробником або споживачем, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) на весь строк дії "зеленого" тарифу. Відсутній	"зеленим" тарифом затверджується Регулятором. Договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом укладається між гарантованим покупцем та виробником або споживачем, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) на весь строк дії "зеленого" тарифу. Обсяг електричної енергії, що має бути куплений гарантованим покупцем за таким договором у виробника електричної енергії, визначається в кожному розрахунковому періоді як обсяг електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) такого виробника, за вирахуванням витрат електричної енергії на власні потреби в електричній енергії об'єктів електроенергетики цього виробника згідно з показниками приладів обліку на власні потреби, та за вирахуванням обсягів електричної енергії, реалізованої таким виробником за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії.	
4. Гарантований покупець зобов'язаний купувати весь обсяг електричної енергії, відпущеної виробниками, які за результатами аукціону набули право на підтримку, за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї протягом всього строку надання підтримки, якщо такі виробники входять до складу балансууючої групи гарантованого покупця. Обсяг відпущеної такими виробниками електричної енергії у кожному розрахунковому періоді (місяці) визначається за вирахуванням обсягу витрат електричної енергії на власні потреби в електричній енергії відповідного об'єкта електроенергетики згідно з показниками приладів обліку на власні потреби. Купівля-продаж такої електричної енергії здійснюється на підставі договору купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, що укладається відповідно до частини п'ятої статті 71 цього Закону. Відсутній	4. Гарантований покупець зобов'язаний купувати електричну енергію, відпущену виробниками, які за результатами аукціону набули право на підтримку, за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї протягом всього строку надання підтримки, якщо такі виробники входять до складу балансууючої групи гарантованого покупця щодо обсягів електричної енергії, купленої у цих суб'єктів господарювання гарантованим покупцем. Виключити Купівля-продаж такої електричної енергії здійснюється на підставі договору купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, що укладається відповідно до частини п'ятої статті 71 цього Закону. Обсяг електричної енергії, що має бути куплений гарантованим покупцем за таким договором у виробника електричної енергії, визначається в кожному розрахунковому періоді як обсяг електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - лише мікро-,	Зміни передбачають порядок обрахування обсягів електричної енергії, що мають бути куплені гарантованим покупцем у випадку участі виробника з альтернативних джерел енергії на інших сегментах ринку електричної енергії.

	міні- та малими гідроелектростанціями) такого виробника, за вирахуванням витрат електричної енергії на власні потреби в електричній енергії об'єктів електроенергетики цього виробника згідно з показниками приладів обліку на власні потреби, та за вирахуванням обсягів електричної енергії, реалізованої таким виробником за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії.	
Відсутній	Якщо суб'єкт господарювання виробляє електричну енергію на двох чи більше об'єктах електроенергетики, яким встановлено різний рівень «зеленого» тарифу чи аукціонної ціни, при цьому частину виробленої електричної енергії такий суб'єкт господарювання реалізує за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, гарантований покупець купує обсяг електричної енергії такого суб'єкта господарювання, що не була продана за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, на підставі договору купівлі-продажу електричної енергії за середньозваженим «зеленим» тарифом чи середньозваженою аукціонною ціною об'єктів електроенергетики такого суб'єкта господарювання, яка визначається відповідно до порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії.	Зміни передбачають порядок обрахування обсягів електричної енергії, що мають бути куплені гарантованим покупцем у випадку участі виробника з альтернативних джерел енергії на інших сегментах ринку електричної енергії та у випадку наявності у виробника двох чи більше об'єктів електроенергетики, на яких здійснюється виробництво електричної енергії.
Відсутній	Гарантований покупець зобов'язаний компенсувати суб'єкту господарювання, якому встановлено "зелений" тариф, або який за результатами аукціону набув право на підтримку, різницю між "зеленим" тарифом або аукціонною ціною з урахуванням надбавки до нього/неї, або за ціною, визначеною абзацом 4 частини 4 цієї статті, та ринковою ціною, застосованою щодо обсягів електричної енергії, реалізованих цим суб'єктом господарювання за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, на підставі договору про компенсацію різниці, укладеному між гарантованим покупцем та таким суб'єктом господарювання. Ринкова ціна, яка застосовується щодо обсягів електричної енергії, реалізованих суб'єктом господарювання за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії для розрахунку різниці, що має бути компенсована такому суб'єкту господарювання за договором про компенсацію різниці, встановлюється на рівні середньозваженої ціни купівлі-продажу електричної енергії на ринку "на добу наперед" за календарний місяць, в якому суб'єктом господарювання було реалізовано відповідний обсяг електричної енергії. Середньозважена ціна купівлі-продажу електричної енергії на ринку "на добу	Зміни передбачають можливість укладення між гарантованим покупцем та виробником е/е з альтернативних джерел енергії договору про компенсацію різниці. Обсяг компенсації визначатиметься за кожним з договорів, укладеним на ринку е/е, згідно з окремим Порядком. У зазначеному Порядку пропонується передбачити наступну «формулу» розрахунку компенсації:

	наперед" за календарний місяць для розрахунку компенсації за договорами про компенсацію різниці надається гарантованому покупцю оператором ринку в строки та порядку, визначеному Порядком надання виробникам електричної енергії, що здійснюють її виробництво з альтернативних джерел енергії, компенсації різниці між встановленим "зеленим" тарифом або аукціонною ціною та ринковими цінами. Договір про компенсацію різниці укладається за ініціативою суб'єкта господарювання, якому встановлено "зелений" тариф, або який за результатами аукціону набув право на підтримку, на весь строк дії "зеленого" тарифу або на весь строк дії підтримки виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку. Гарантований покупець не має права відмовити в укладенні такого договору. Обсяг компенсації, що має бути виплачений на підставі договору про компенсацію різниці гарантованим покупцем суб'єкту господарювання, якому встановлено "зелений" тариф, або який за результатами аукціону набув право на підтримку, визначається за кожним з договорів купівлі-продажу електричної енергії, реалізованої таким суб'єктом господарювання за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії згідно Порядку надання виробникам електричної енергії, що здійснюють її виробництво з альтернативних джерел енергії, компенсації різниці між встановленим "зеленим" тарифом або аукціонною ціною та ринковими цінами. У випадку, якщо ринкова ціна електричної енергії, визначена абзацом другим цієї частини, є рівною або вищою за «зелений» тариф або аукціонну ціну, встановлену для об'єктів електроенергетики такого суб'єкта господарювання, або ціну, визначену абзацом 4 частини 4 цієї статті, обсяг компенсації, що має бути виплачений на підставі договору про компенсацію різниці щодо цього договору купівлі-продажу електричної енергії, розрахований згідно Порядку надання виробникам електричної енергії, що здійснюють її виробництво з альтернативних джерел енергії, компенсації різниці між встановленим "зеленим" тарифом або аукціонною ціною та ринковими цінами, дорівнює нулю. Компенсація за договором про компенсацію різниці виплачується гарантованим покупцем в грошовій формі. Договір про компенсацію різниці укладається на підставі типової форми договору, що затверджується Регулятором.	
Відсутній	Організація розрахунків гарантованого покупця згідно договорів про компенсацію різниці, а також видача та реєстрація	Зміни передбачають створення електронного реєстру розрахунків 3

	гарантій походження електричної енергії здійснюється за допомогою електронного реєстру розрахунків з виробниками електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку, адміністрування якого забезпечує гарантований покупець. Порядок створення та функціонування реєстру розрахунків з виробниками електричної енергії, а також обсяг, періодичність, та способи отримання інформації з нього визначаються Порядком функціонування електронного реєстру розрахунків з виробниками електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку. До електронного реєстру розрахунків з виробниками електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку, вноситься інформація про обсяги виробництва та відпуску електричної енергії об'єктами електроенергетики, що здійснюють виробництво електричної енергії з альтернативних джерел енергії, рівні "зеленого" тарифу або аукціонної ціни, встановлені для відповідних об'єктів електроенергетики та виробників електричної енергії, обсяги продажу електричної енергії виробниками електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку, за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, а також інша інформація у порядку, що передбачений Порядком функціонування електронного реєстру розрахунків з виробниками електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку.	виробниками електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку, з метою автоматизації розрахунків між гарантованим покупцем та виробниками. Порядок функціонування зазначеного реєстру визначатиметься окремим підзаконним актом.
5. Гарантований покупець здійснює оплату електричної енергії, купленої за "зеленим" тарифом та за аукціонною ціною, за фактичний обсяг відпущеної електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), на підставі даних комерційного обліку, отриманих від адміністратора комерційного обліку, у порядку та строки, визначені відповідними договорами.	5. Гарантований покупець здійснює оплату електричної енергії, купленої за "зеленим" тарифом, за аукціонною ціною, за ціною, визначеною абзацом 4 частини 4 цієї статті, а також компенсацію різниці між "зеленим" тарифом або аукціонною ціною та ринковою ціною, застосованою щодо обсягів електричної енергії, реалізованих суб'єктами господарювання за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, за фактичний обсяг відпущеної електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), на підставі даних електронного реєстру розрахунків з виробниками електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку, а також даних комерційного	Зміни передбачають уточнення щодо порядку оплати за е/е у випадку її продажу виробником з альтернативних джерел енергії на ринку е/е.

	обліку, отриманих від адміністратора комерційного обліку, у порядку та строки, визначені відповідними договорами.	
6. Порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії за "зеленим" тарифом та за аукціонною ціною, правила функціонування балансуєної групи гарантованого покупця визначаються порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, що затверджується Регулятором. Відсутній	6. Порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії за "зеленим" тарифом, за аукціонною ціною, за ціною, визначеною абзацом чотирьох частин 4 цієї статті, правила функціонування балансуєної групи гарантованого покупця визначаються порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, що затверджується Регулятором. Порядок надання виробникам електричної енергії, що здійснюють її виробництво з альтернативних джерел енергії, компенсації різниці між встановленим "зеленим" тарифом або аукціонною ціною та ринковими цінами та Порядок функціонування електронного реєстру розрахунків з виробниками електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку, затверджуються Регулятором.	Зміни визначають суб'єкта, що уповноважений затверджувати підзаконні акти, необхідні для забезпечення можливості виробникам е/е з АДЕ здійснювати її продаж на ринку е/е.
7. Для забезпечення покриття економічно обґрунтованих витрат гарантованого покупця на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за "зеленим" тарифом та за аукціонною ціною гарантований покупець надає оператору системи передачі послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел. (...) Така послуга надається гарантованим покупцем на фактичні обсяги відпущеної електричної енергії суб'єктами господарювання, які входять до складу балансуєної групи гарантованого покупця. Вартість послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка надається гарантованим покупцем, визначається у відповідному розрахунковому періоді як: різниця між вартістю електричної енергії, купленої ним за "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього, та її вартістю під час продажу на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку та двосторонніми договорами; різниця між вартістю електричної енергії, купленої ним за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї, та її вартістю під час продажу на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку та двосторонніми договорами;	7. Для забезпечення покриття економічно обґрунтованих витрат гарантованого покупця на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за "зеленим" тарифом, за аукціонною ціною, за ціною, визначеною абзацом чотирьох частин 4 цієї статті, гарантований покупець надає оператору системи передачі послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел. (...) Така послуга надається гарантованим покупцем на фактичні обсяги електричної енергії, відпущеної суб'єктами господарювання - виробниками електричної енергії з альтернативних джерел енергії, яким встановлено «зелений» тариф або які за результатами аукціону набули право на підтримку, включаючи обсяги електричної енергії, реалізованої такими виробниками за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії. Вартість послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка надається гарантованим покупцем, визначається у відповідному розрахунковому періоді як: різниця між вартістю електричної енергії, купленої ним за "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього, та її вартістю під час продажу на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку та двосторонніми договорами; різниця між вартістю електричної енергії, купленої ним за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї, та її вартістю під час продажу на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку та двосторонніми договорами;	Зміни передбачають порядок надання гарантованим покупцем послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел у випадку участі виробників з АДЕ на ринку е/е.

відсутній Відсутній витрати, пов'язані із врегулюванням небалансів електричної енергії виробників, споживачів, які входять до складу балансуєної групи гарантованого покупця; витрати, передбачені кошторисом гарантованого покупця на його діяльність. (...) Гарантований покупець зобов'язаний спрямовувати різницю між доходами та витратами, що виникла під час виконання ним спеціальних обов'язків, на забезпечення покриття власних витрат на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за "зеленим" тарифом та за аукціонною ціною або інших спеціальних обов'язків.	різниця між вартістю електричної енергії, купленої ним за ціною, визначеною абзацом чотири частини 4 цієї статті, та її вартістю під час продажу на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку та двосторонніми договорами; витрати, пов'язані із виплатами за договорами про компенсацію різниці; витрати, пов'язані із врегулюванням небалансів електричної енергії виробників, споживачів, які входять до складу балансуєної групи гарантованого покупця, крім врегулювання небалансів щодо обсягів електричної енергії, реалізованої суб'єктами господарювання-виробниками електричної енергії з альтернативних джерел енергії, яким встановлено «зелений» тариф або які за результатами аукціону набули право на підтримку, за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії; витрати, передбачені кошторисом гарантованого покупця на його діяльність. (...) Гарантований покупець зобов'язаний спрямовувати різницю між доходами та витратами, що виникла під час виконання ним спеціальних обов'язків, на забезпечення покриття власних витрат на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за "зеленим" тарифом, за аукціонною ціною, за ціною, визначеною абзацом чотири частини 4 цієї статті, здійснення виплат за договорами про компенсацію різниці або інших спеціальних обов'язків.	
8. Гарантований покупець має право на: (...) 2) отримання від виробників, у яких він купує електричну енергію, їхніх добових графіків відпуску електричної енергії у порядку та формі, визначених відповідними договорами; Відсутній (...)	8. Гарантований покупець має право на: (...) 2) отримання від виробників, у яких він купує електричну енергію, їхніх добових графіків відпуску електричної енергії у порядку та формі, визначених відповідними договорами; 2-1) отримання від виробників електричної енергії, з якими укладено договір про компенсацію різниці, інформації щодо реалізації такими виробниками електричної енергії за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, в обсягах та в строки, що визначені Порядком функціонування електронного реєстру розрахунків з виробниками електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку; (...)	Зміни передбачають надання гарантованому покупцю додаткового права у зв'язку з укладенням договорів про компенсацію різниці.
9. Гарантований покупець зобов'язаний: (...)	9. Гарантований покупець зобов'язаний: (...)	Зміни передбачають покладення на гарантованого покупця

3) купувати у виробників, яким встановлено "зелений" тариф, всю відпущену електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим їм "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього; 4) купувати у виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, всю відпущену електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї; Відсутній Відсутній (...) 6) стати стороною, відповідальною за баланс балансуєної групи гарантованого покупця, до складу якої входять виробники, яким встановлено "зелений" тариф, а також виробники, які за результатами аукціону набули право на підтримку, з якими він уклав двосторонні договори; (...) 8) сплачувати своєчасно та в повному обсязі за електричну енергію, куплену у виробників, яким встановлено "зелений" тариф, а також у виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку;	3) купувати у виробників, яким встановлено "зелений" тариф, електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), що не була продана цими виробниками за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, за встановленим їм "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього, або ціною, визначеною абзацом чотири частини 4 цієї статті; 4) купувати у виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), що не була продана цими виробниками за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї або ціною, визначеною абзацом чотири частини 4 цієї статті; 4-1) укладати на вимогу суб'єктів господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку, договори про компенсацію різниці, та компенсувати на підставі таких договорів різницю між "зеленим" тарифом або аукціонною ціною з урахуванням надбавки до нього/неї, або ціною, визначеною абзацом чотири частини 4 цієї статті, та ринковою ціною, визначеною абзацом шостим частини 4 цієї статті та застосованою щодо обсягів електричної енергії, реалізованих цими суб'єктами господарювання за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії; 4-2) видавати гарантії походження електричної енергії; (...) 6) стати стороною, відповідальною за баланс балансуєної групи гарантованого покупця, до складу якої входять виробники, яким встановлено "зелений" тариф, а також виробники, які за результатами аукціону набули право на підтримку, з якими він уклав двосторонні договори щодо обсягів електричної енергії, придбаної ним у таких виробників; (...) 8) сплачувати своєчасно та в повному обсязі за електричну енергію, куплену у виробників, яким встановлено "зелений" тариф, а також у виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, а також здійснювати виплати за договорами про компенсацію різниці;	додаткових обов'язків у зв'язку з укладенням договорів про компенсацію різниці.
---	---	--

(...) Відсутній	(...) 12) здійснювати адміністрування електронного реєстру розрахунків з виробниками електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку.	
Стаття 71. Особливості участі в ринку електричної енергії виробників електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, та виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку (...) 2. Виробники електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, мають право продати електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього гарантованому покупцю відповідно до цього Закону. Виробники електричної енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку, продають електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), гарантованому покупцю відповідно до цього Закону за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї.	Стаття 71. Особливості участі в ринку електричної енергії виробників електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, та виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку (...) 2. Виробники електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, мають право продати електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) гарантованому покупцю відповідно до цього Закону за "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього, або за ціною, визначеною абзацом чотири частини 4 статті 65 цього Закону. Виробники електричної енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку, мають право продати електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), гарантованому покупцю відповідно до цього Закону за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї, або за ціною, визначеною абзацом чотири частини 4 статті 65 цього Закону.	Зміни передбачають особливості участі в ринку електричної енергії виробників електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, та виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, у випадку їх участі також на ринку двосторонніх договорів та на організованих сегментах ринку.
3. З цією метою виробники, передбачені частиною другою цієї статті, зобов'язані: (...) 3) увійти на підставі договору до балансуючої групи гарантованого покупця; відсутній 4) щодобово подавати гарантованому покупцю погодинні графіки відпуску електричної енергії на наступну добу у порядку та формі, визначених двостороннім договором з гарантованим покупцем. (...)	3. З цією метою виробники, передбачені частиною другою цієї статті, що мають намір продавати електричну енергію гарантованому покупцю, зобов'язані: (...) 3) увійти на підставі договору до балансуючої групи гарантованого покупця щодо обсягів електричної енергії, що купуються гарантованим покупцем у такого виробника; 3-1) виходити з балансуючої групи гарантованого покупця щодо обсягів електричної енергії, що реалізуються цими виробниками за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії; 4) щодобово подавати гарантованому покупцю погодинні графіки відпуску електричної енергії на наступну добу у порядку та формі, визначених двостороннім договором з гарантованим покупцем, з урахуванням запланованих обсягів продажу виробленої електричної енергії за двосторонніми договорами. (...)	Зміни передбачають особливості участі в ринку електричної енергії виробників електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, та виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, у випадку їх участі також на ринку двосторонніх договорів та на організованих сегментах ринку.
5. Суб'єкти господарювання, які мають намір виробляти електричну енергію з альтернативних джерел енергії та за результатами аукціону набули право на підтримку відповідно до статті 9-3 Закону України "Про альтернативні джерела	5. Суб'єкти господарювання, які мають намір виробляти електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та за результатами аукціону набули право на підтримку відповідно до статті 9-3 Закону України "Про альтернативні джерела	Зміни передбачають особливості участі в ринку електричної енергії виробників електричної енергії, яким встановлено

енергії", укладають з гарантованим покупцем договір купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку. (...) Відповідно до договору купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, гарантований покупець гарантує викуп всього обсягу електричної енергії, відпущеної таким суб'єктом господарювання, за аукціонною ціною, визначеною за результатами аукціону з розподілу квоти підтримки. (...) Типовий договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та типовий договір купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, мають передбачати право виробника за "зеленим" тарифом та суб'єкта господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, під час укладення договору обрати порядок вирішення спорів, що виникають між сторонами договору у зв'язку з договором купівлі-продажу чи на його підставі, в арбітражі за Арбітражним регламентом Міжнародної торгової палати (ICC) з місцем арбітражу у місті Парижі (Французька Республіка), за умови що такий виробник за "зеленим" тарифом та суб'єкт господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, є підприємством з іноземними інвестиціями в розумінні Господарського кодексу України. (...) Внески для створення спеціального фонду гарантованого покупця сплачуються протягом дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом або договору купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку. Незалежно від використання виробником за "зеленим" тарифом або суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, права на вирішення спорів у міжнародному арбітражі сплачені внески платнику не повертаються. (...) Розмір внесків визначається Регулятором як частина чистого доходу платника внесків від його діяльності з виробництва електричної енергії на об'єкті електроенергетики або черзі	енергії", і мають намір продавати електричну енергію гарантованому покупцю, укладають з гарантованим покупцем договір купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку. (...) Відповідно до договору купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, гарантований покупець гарантує викуп обсягу електричної енергії, відпущеної таким суб'єктом господарювання, що не був проданий ним за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, за аукціонною ціною, визначеною за результатами аукціону з розподілу квоти підтримки, або ціною, визначеною абзацом чотири частини 4 статті 65 цього Закону. (...) Типовий договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом або ціною, визначеною абзацом чотири частини 4 статті 65 цього Закону, типовий договір купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, а також типовий договір про компенсацію різниці мають передбачати право виробника за "зеленим" тарифом та суб'єкта господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, під час укладення договору обрати порядок вирішення спорів, що виникають між сторонами договору у зв'язку з договором купівлі-продажу, договору про компенсацію різниці чи на їх підставі, в арбітражі за Арбітражним регламентом Міжнародної торгової палати (ICC) з місцем арбітражу у місті Парижі (Французька Республіка), за умови що такий виробник за "зеленим" тарифом та суб'єкт господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, є підприємством з іноземними інвестиціями в розумінні Господарського кодексу України. (...) Внески для створення спеціального фонду гарантованого покупця сплачуються протягом дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом, договору купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, договору про компенсацію різниці. Незалежно від використання виробником за "зеленим" тарифом або суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, права на вирішення спорів у міжнародному арбітражі сплачені внески платнику не повертаються. (...) Розмір внесків визначається Регулятором як частина чистого доходу платника внесків від його діяльності з реалізації електричної енергії за відповідним договором купівлі-продажу	"зелений" тариф, та виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, у випадку їх участі також на ринку двосторонніх договорів та на організованих сегментах ринку.
--	---	---

будівництва (пусковому комплексі) об'єкта електроенергетики, щодо якого укладений відповідний договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом або договір купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, та не може перевищувати 1 відсотка чистого доходу платника внеску від його діяльності на відповідному об'єкті за попередній звітний період(...)	електричної енергії за "зеленим" тарифом або договором купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, та не може перевищувати 1 відсотка чистого доходу платника внеску від його діяльності за такими договорами за попередній звітний період.	
6. За відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії виробників, яким встановлено "зелений" тариф, та виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, від їхніх погодинних графіків відпуску електричної енергії виробниками, які входять до балансууючої групи гарантованого покупця, відшкодовується частка вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця відповідно до цього Закону та правил функціонування балансууючої групи гарантованого покупця. Відсутній	6. За відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії виробників за "зеленим" тарифом від їхніх погодинних графіків відпуску електричної енергії, виробниками відшкодовується частка вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця щодо обсягів електричної енергії, що закуповується гарантованим покупцем у таких виробників, та щодо яких ці виробники входять до балансууючої групи гарантованого покупця, відповідно до правил функціонування балансууючої групи гарантованого покупця. Суб'єкти господарювання-виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії, яким встановлено «зелений» тариф або які за результатами аукціону набули право на підтримку, зобов'язані вийти з балансууючої групи гарантованого покупця щодо обсягів електричної енергії, що реалізується такими виробниками за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії. За відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії від погодинних графіків відпуску електричної енергії, що реалізується за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії, такі виробники несуть відповідальність самостійно в повному обсязі, включаючи відшкодування вартості врегулювання небалансу.	

2.5 Проект закону щодо вдосконалення механізму формування та встановлення тарифів на теплову енергію, у тому числі вироблену з використанням АДЕ

23 жовтня 2020 року ГО «АВЕ» як член Біоенергетичної асоціації України звернулася (Лист №500⁴ від 23.10.2020 р.) до Міністра енергетики України, Міністра розвитку громад та територій України, в.о. Голови Держенергоефективності з пропозицією розглянути Порівняльну таблицю до **проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про теплопостачання»** щодо вдосконалення механізму формування та встановлення тарифів на теплову енергію, у тому числі вироблену з використанням альтернативних джерел енергії».

Зокрема, запропоновано внести зміни до Закону України «Про теплопостачання» та закріпити наступні положення:

- 1) Уточнити повноваження Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування та НКРЕКП у сфері теплопостачання щодо встановлення тарифів на теплову енергію.
- 2) Змінити порядок розрахунку тарифів на теплову енергію з АДЕ.
- 3) Доповнити статтю 20 новою частиною, в якій врегулювати випадок, коли виробник теплової енергії з АДЕ здійснює її продаж ТКЕ, оскільки відсутність такого положення сьогодні фактично блокує продаж тепла з АДЕ теплопостачальним організаціям, навіть якщо вони погоджуються його купити.
- 4) Поширення порядку встановлення тарифу на ТЕ з АДЕ на категорію «інші споживачі», оскільки, як правило, виробники теплової енергії з АДЕ продають її не лише бюджетним установам і населенню, а й іншим споживачам, однак сьогодні змушені розраховувати тарифи для них не за «принципом 0,9», а згідно інших порядків (методик), що затверджені КМУ чи НКРЕКП.
- 5) Надання виробникам ТЕ з АДЕ можливість вибору процедури формування тарифів на теплову енергію з АДЕ – за «принципом 0,9» або згідно порядків формування тарифів на теплову енергію, що затверджені КМУ чи НКРЕКП, якщо розрахований за «принципом 0,9» розмір тарифів на теплову енергію не відповідає рівню економічно обґрунтованих витрат, що надасть змогу подолати проблему занижених тарифів у деяких невеликих виробників тепла з АДЕ.

Держенергоефективності надало відповідь на лист БАУ (№732-02/18/4-20 від 03.11.2020 р.), та в цілому підтримало пропозицію щодо внесення змін до ЗУ «Про теплопостачання», надавши при цьому окремі зауваження (Додаток 2).

ГО «АВЕ» враховано зауваження Держенергоефективності (лист №507 від 19.11.2020 р.) та передано оновлену Порівняльну таблицю до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про теплопостачання» щодо вдосконалення механізму формування та встановлення тарифів на теплову енергію, у тому числі вироблену з використанням альтернативних джерел енергії» (Додаток 2).

⁴ <https://uabio.org/news/8997/>

ПРОЄКТ

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про теплопостачання» щодо вдосконалення механізму формування та встановлення тарифів на теплову енергію, у тому числі вироблену з використанням альтернативних джерел енергії»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проекту акта	Пояснення змін
Закон України «Про теплопостачання»		
Стаття 1. Визначення термінів (...) тариф (ціна) на теплову енергію – грошовий вираз витрат на виробництво, транспортування, постачання одиниці теплової енергії (1 Гкал) з урахуванням рентабельності виробництва, інвестиційної та інших складових, що визначаються згідно із методиками, розробленими національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг; (...)	Стаття 1. Визначення термінів (...) тариф (ціна) на теплову енергію – грошовий вираз витрат на виробництво, транспортування, постачання одиниці теплової енергії, з урахуванням рентабельності, інвестиційної та інших складових, що визначаються згідно із порядками формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, затвердженими Кабінетом Міністрів України, або порядками (методиками) формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, затвердженими національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до їх повноважень, визначених законом, або в порядку, передбаченому цим Законом;	Зміна вноситься з метою закріплення у визначенні терміну «тариф на теплову енергію» існуючих порядків, за якими такі тарифи визначаються, що затверджуються КМУ, НКРЕКП або визначені законом (для тарифів на теплову енергію з АДЕ).
Стаття 10. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері теплопостачання До повноважень Кабінету Міністрів України належать: розробка та реалізація державної політики у сфері теплопостачання; Абзац відсутній (...)	Стаття 10. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері теплопостачання До повноважень Кабінету Міністрів України належать: розробка та реалізація державної політики у сфері теплопостачання; затвердження порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, що встановлюються органами місцевого самоврядування; (...)	Зміна вноситься з метою закріплення у законі повноваження КМУ затверджувати порядок формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, що встановлюються органами місцевого самоврядування.
Стаття 13. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання	Стаття 13. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання	Передбачено повноваження ОМС встановлювати тарифи на теплову енергію, її виробництво,

До основних повноважень органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання належать: (...) встановлення для всіх категорій споживачів тарифів на теплову енергію і тарифів на виробництво теплової енергії (крім тарифів на теплову енергію, вироблену на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях та когенераційних установках) у порядку і межах, визначених законодавством; (...) погодження інвестиційних програм стосовно об'єктів теплопостачання, що перебувають у комунальній власності, крім тих, що виробляють теплову енергію на теплоелектроцентралях, ТЕС, АЕС, когенераційних установках та установках з використанням альтернативних джерел енергії; сприяння провадженню інвестиційної діяльності у сфері теплопостачання.	До основних повноважень органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання належать: (...) встановлення суб'єктам господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання для всіх категорій споживачів (крім тарифів на виробництво теплової енергії, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях та когенераційних установках), у порядку і межах, визначених законом; (...) погодження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання; сприяння провадженню інвестиційної діяльності у сфері теплопостачання, зокрема реалізації інвестиційних проєктів з виробництва теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії.	транспортування та постачання для ліцензіатів Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а також повноваження щодо погодження програм суб'єктам господарювання, що здійснюють виробництво теплової енергії з альтернативних джерел енергії, та сприяння провадженню інвестиційної діяльності у сфері теплопостачання.
Стаття 16. Повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у сфері теплопостачання До повноважень національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, належать: розробка методик розрахунків тарифів на виробництво теплової енергії та плати за її транспортування та постачання;	Стаття 16. Повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у сфері теплопостачання До повноважень національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, належать: виключити	Передбачено повноваження НКРЕКП встановлювати тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання для ліцензіатів Комісії та затверджувати порядок (методику) формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання для суб'єктів

забезпечення проведення єдиної тарифної політики у сфері теплопостачання; (...) розроблення і затвердження методології (порядку) формування тарифів на теплову енергію у сфері теплопостачання для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках; встановлення тарифів на теплову енергію суб'єктам природних монополій у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюється Комісією; (...)	забезпечення проведення єдиної тарифної політики у сфері теплопостачання в межах повноважень, передбачених законом; (...) розроблення і затвердження порядку (методики) формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання для суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснює Комісія; встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання суб'єктам господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснює Комісія; (...)	господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснює Комісія.
Стаття 20. Загальні засади формування тарифів на теплову енергію Тарифи на теплову енергію повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії. Тарифи на теплову енергію, реалізація якої здійснюється суб'єктами господарювання, що займають монопольне становище на ринку, є регульованими. Відсутній	Стаття 20. Загальні засади формування тарифів на теплову енергію Тарифи на теплову енергію повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії. Тарифи на теплову енергію, реалізація якої здійснюється суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання, що отримали ліцензію на провадження встановленого законодавством виду господарської діяльності, є регульованими та встановлюються уповноваженими органами. Тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання визначаються згідно з порядком формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, затвердженим Кабінетом Міністрів України, або порядком (методикою) формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, затвердженою національною комісією, що	Зміни передбачають зміну порядку розрахунку тарифів на теплову енергію з АДЕ. Запропоновано доповнити статтю 20 новою частиною, в якій врегулювати випадок, коли виробник теплової енергії з АДЕ здійснює її продаж ТКЕ, оскільки відсутність такого положення сьогодні фактично блокує продаж тепла з АДЕ теплопостачальним організаціям, навіть якщо вони погоджуються його купити. Для таких випадків тариф на виробництво теплової енергії з АДЕ повинен розраховуватися на рівні 90 відсотків тарифу на теплову енергію цього ТКЕ, незалежного від того, яке паливо ним використовується, за мінусом його тарифу на транспортування та

Тарифи на виробництво теплової енергії, у тому числі на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії, на транспортування та постачання теплової енергії встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та органами місцевого самоврядування у межах повноважень, визначених законодавством. Тарифи на теплову енергію для суб'єктів господарювання, що здійснюють її виробництво на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також для потреб населення встановлюються на рівні 90 відсотків діючого для суб'єкта господарювання тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів. У разі відсутності для суб'єкта господарювання встановленого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також для потреб населення тарифи на теплову енергію встановлюються на рівні 90 відсотків середньозваженого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів.	здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до їх повноважень, визначених законом, або в порядку, передбаченому цим Законом. Тарифи на виробництво теплової енергії, у тому числі на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням альтернативних джерел енергії, на транспортування та постачання теплової енергії встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та органами місцевого самоврядування у межах повноважень, визначених законодавством. Тарифи на теплову енергію для суб'єктів господарювання, що здійснюють її виробництво на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, для потреб населення, для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також інших споживачів встановлюються на рівні 90 відсотків діючого для суб'єкта господарювання тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів. У разі відсутності для суб'єкта господарювання встановленого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, потреб населення, а також для потреб інших споживачів, тарифи на теплову енергію встановлюються на рівні 90 відсотків середньозваженого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для	постачання теплової енергії. Це розширить можливості застосування «принципу 0,9» та призведе до більш обґрунтованого тарифу на виробництво теплової енергії з АДЕ, оскільки він буде прив'язаний не до середньозваженого тарифу по області, а до тарифу відповідного ТКЕ, що купує тепло. Зміни передбачають також поширення «принципу 0,9» для встановлення тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням альтернативних джерел енергії на категорію «інші споживачі», оскільки, як правило, виробники теплової енергії з АДЕ продають її не лише бюджетним установам і населенню, а й іншим споживачам, однак сьогодні змушені розраховувати тарифи для них не за «принципом 0,9», а згідно інших порядків (методик), що затверджені КМУ чи НКРЕКП. У випадку прийняття законопроекту формування тарифів на теплову енергію з АДЕ для всіх категорій споживачів буде здійснюватися однаково, що полегшить роботу виробників тепла з АДЕ. Зміни передбачають також пропозицію надати виробникам тепла з АДЕ можливість вибору процедури формування тарифів на теплову енергію з АДЕ – за «принципом 0,9» або згідно порядків формування тарифів на теплову енергію, що
---	--	---

Тарифи на виробництво теплової енергії для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також для потреб населення визначаються для суб'єктів господарювання, що здійснюють виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, як різниця між тарифом на теплову енергію, встановленим відповідно до частини четвертої цієї статті, і тарифами на транспортування та постачання теплової енергії, що визначаються на рівні діючих для суб'єкта господарювання тарифів на транспортування та постачання теплової енергії, виробленої з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів. У разі відсутності для суб'єкта господарювання встановлених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії, виробленої з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів тарифи на транспортування та постачання теплової енергії визначаються на рівні середньозважених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії. Відсутній	потреб відповідної категорії споживачів. Тарифи на виробництво теплової енергії для потреб населення, для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також для потреб інших споживачів визначаються для суб'єктів господарювання, що здійснюють виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, як різниця між тарифом на теплову енергію, визначеним відповідно до частини п'ятої цієї статті, і тарифами на транспортування та постачання теплової енергії, що визначаються на рівні діючих для суб'єкта господарювання тарифів на транспортування та постачання теплової енергії, виробленої з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів. У разі відсутності для суб'єкта господарювання встановлених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії, виробленої з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів тарифи на транспортування та постачання теплової енергії визначаються на рівні середньозважених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії. Тарифи на виробництво теплової енергії для потреб населення, для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також для потреб інших споживачів для суб'єктів господарювання, що виробляють теплову енергію на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, та здійснюють або мають намір	затверджені КМУ чи НКРЕКП, якщо розрахований за «принципом 0,9» розмір тарифів на теплову енергію не відповідає рівню економічно обґрунтованих витрат. Це надасть змогу подолати проблему занижених тарифів у деяких виробників тепла з АДЕ.
--	--	---

Розрахунок середньозважених тарифів на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, здійснюється за адміністративно-територіальними одиницями (Автономною Республікою Крим, областями, містами Києвом чи Севастополем) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Розрахунок середньозважених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії, виробленої з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує	здійснювати її продаж теплопостачальній організації, розраховуються як різниця між тарифом, визначеним на рівні 90 відсотків діючого тарифу на теплову енергію теплопостачальної організації для потреб відповідної категорії споживачів і тарифами на транспортування та постачання теплової енергії, що приймаються на рівні діючих для теплопостачальної організації тарифів транспортування та постачання теплової енергії для потреб відповідної категорії споживачів. У разі відсутності у теплопостачальної організації встановлених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії для потреб відповідної категорії споживачів, тарифи на транспортування та постачання теплової енергії приймаються на рівні середньозважених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії. Розрахунок середньозважених тарифів на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, та інших споживачів, здійснюється за адміністративно-територіальними одиницями (Автономною Республікою Крим, областями, містами Києвом та Севастополем) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Розрахунок середньозважених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії, виробленої з використанням природного газу, для потреб всіх
---	---

державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, як середньозважених для всієї території України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та органи місцевого самоврядування щокварталу, до 10 числа останнього місяця кожного кварталу, надають центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, інформацію, необхідну для розрахунку середньозваженого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також тарифів на транспортування та постачання теплової енергії. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, щокварталу, до 25 числа останнього місяця кожного кварталу, розраховує та оприлюднює середньозважені тарифи на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також тарифи на транспортування та постачання теплової енергії. Середньозважені тарифи на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи	категорій споживачів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, як середньозважених для всієї території України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та органи місцевого самоврядування щокварталу, до 10 числа останнього місяця кожного кварталу, надають центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, інформацію, необхідну для розрахунку середньозваженого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, та для потреб інших споживачів, а також тарифів на транспортування та постачання теплової енергії. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, щокварталу, до 25 числа останнього місяця кожного кварталу, розраховує та оприлюднює середньозважені тарифи на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, та для потреб інших споживачів, а також тарифи на транспортування та постачання теплової енергії.	
---	---	--

місцевого бюджету, а також тарифи на транспортування та постачання теплової енергії, опубліковані на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, станом на 25 число останнього місяця кожного кварталу, використовуються суб'єктами господарювання, що здійснюють виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, для розрахунку тарифу на теплову енергію, тарифу на виробництво теплової енергії на наступний квартал. Для встановлення тарифу на теплову енергію, тарифу на виробництво теплової енергії суб'єкт господарювання, що здійснює виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, подає органу, уповноваженому встановлювати такі тарифи, заяву із зазначенням розміру тарифу, розрахованого відповідно до частини четвертої та/або п'ятої цієї статті. Якщо уповноважений орган протягом 30 календарних днів з дня надходження заяви не встановлює розмір тарифу, розрахованого відповідно до частини четвертої та/або п'ятої цієї статті, або не надає вмотивовану відмову у його	Середньозважені тарифи на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, та для потреб інших споживачів, а також тарифи на транспортування та постачання теплової енергії, опубліковані на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, станом на 25 число останнього місяця кожного кварталу, використовуються суб'єктами господарювання, що здійснюють виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, для розрахунку тарифу на теплову енергію, тарифу на виробництво теплової енергії згідно з вимогами частин п'ятої-сьомої цієї статті на наступний квартал. Для встановлення тарифу на теплову енергію, тарифу на виробництво теплової енергії суб'єкт господарювання, що здійснює виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, подає органу, уповноваженому встановлювати такі тарифи, заяву із зазначенням розміру тарифу, розрахованого відповідно до частини п'ятої-сьомої цієї статті, при цьому розрахунок розміру економічно обґрунтованих витрат на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії не подається. Якщо уповноважений орган протягом 30 календарних днів з дня надходження заяви не встановлює розмір тарифу, розрахованого
--	--

встановленні, вважається, що суб'єкту господарювання, що здійснює виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, встановлено розмір тарифу, розрахований таким суб'єктом господарювання відповідно до частини четвертої та/або п'ятої цієї статті та поданий у заяві. Копія заяви (опису документів) з відміткою про дату їх надходження є підтвердженням подання уповноваженому органу заяви та розрахунків розміру тарифу. Відсутній Відсутній	відповідно до частини п'ятої-сьомої цієї статті, або не надає вмотивовану відмову у його встановленні, вважається, що суб'єкту господарювання, що здійснює виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, встановлено розмір тарифу, розрахований таким суб'єктом господарювання відповідно до частини п'ятої-сьомої цієї статті та поданий у заяві. Копія заяви (опису документів) з відміткою про дату їх надходження є підтвердженням подання уповноваженому органу заяви та розрахунків розміру тарифу та встановлення уповноваженим органом відповідного розміру тарифу. Суб'єкт господарювання має право застосовувати встановлений тариф через 30 календарних днів після дати отримання заяви уповноваженим органом та зобов'язаний повідомити споживачам про зміну тарифів у строк, що не перевищує 15 днів з дати застосування тарифів з посиланням на подану заяву з відміткою про дату її надходження. У разі, якщо розрахований згідно з вимогами частин п'ятої-сьомої цієї статті розмір тарифів на теплову енергію, її виробництво не відповідає рівню економічно обґрунтованих витрат, понесених на виробництво теплової енергії, суб'єкт господарювання може сформулювати такі тарифи відповідно до порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, затвердженого Кабінетом Міністрів України, або порядку (методики) формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, затверджених національною комісією, що здійснює державне регулювання у	
--	---	--

(...)	сферах енергетики та комунальних послуг. У разі прийняття уповноваженим органом рішення про зміну тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання суб'єкт господарювання у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення тарифів у дію, повідомляє про це споживачам з посиланням на рішення відповідних органів. (...)	
	Прикінцеві положення 1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування. 2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом: привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.	

2.6 Проект закону щодо встановлення нульової ставки податку за викиди двоокису вуглецю

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо **встановлення нульової ставки податку за викиди двоокису вуглецю** для установок, якими здійснюються такі викиди в результаті спалювання біопалива» передбачає звільнення від сплати податку за викиди двоокису вуглецю установок, які внесено до реєстру установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива. Ведення Реєстру таких установок покладається на Держенергоефективності. Порядок ведення реєстру таких установок встановлює Кабінет Міністрів України.

Під біопаливом у цьому проекті закону розуміється тверде паливо, виготовлене з невикопної біологічно відновлюваної сировини рослинного органічного походження. На нашу думку, до цього визначення слід включити також біогаз.

ГО «АВЕ» як член Біоенергетичної асоціації України неодноразово зверталось до органів державної влади з пропозицією скасувати податок за викиди двоокису вуглецю для установок, що спалюють біопаливо та біогаз.

Листом №485⁵ від 06.05.2020 р. направлено пропозиції до Голови та членів Комітету ВРУ з питань енергетики та житлово-комунальних послуг з проханням розглянути відповідний законопроект та внести його на розгляд до ВРУ.

Листом № 490 від 22.07.2020 р. направлено пропозиції до Міністра захисту довкілля та природних ресурсів, Міністра енергетики України, в.о. Голови Держенергоефективності з обґрунтуванням необхідності прийняття зазначеного законопроекту та проханням сприяти їх внесенню на розгляд до ВРУ (Додаток 3).

Листом № 530 від 05.05.2021 р. направлено пропозиції до Підкомітету з питань газової, газотранспортної галузі та політики газопостачання Комітету ВРУ з питань енергетики та житлово-комунальних послуг з пропозицією зареєструвати відповідний проект закону (Додаток 3).

Зазначений проект закону неодноразово розглядався на засіданнях робочої групи з його підготовки. До його тексту отримано зауваження і пропозиції від Міністерства фінансів України та Державної податкової служби, що були враховані.

⁵ <https://uabio.org/news/7176/>

ПРОЄКТ

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо встановлення нульової ставки податку за викиди двоокису вуглецю для установок, якими здійснюються такі викиди в результаті спалювання біопалива»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проєкту акта
Податковий кодекс України	
Стаття 14. Визначення понять (...) Відсутній	Стаття 14. Визначення понять (...) 14.1.14¹. біопаливо для цілей оподаткування екологічним податком за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення – тверде паливо, виготовлене з невикопної біологічно відновлюваної сировини рослинного органічного походження, а також біогаз;
Стаття 243. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення (...) 243.4. Ставка податку за викиди двоокису вуглецю становить 10,00 гривень за 1 тону.	Стаття 243. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення (...) 243.4. Ставка податку за викиди двоокису вуглецю становить 10,00 гривень за 1 тону, крім викидів двоокису вуглецю, що здійснюється установками, які внесено до реєстру установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива, оподаткування яких здійснюється за нульовою ставкою. Власники (користувачі) установок, які внесено до реєстру установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива, до 5 числа місяця, наступного за звітним податковим періодом, вносять до реєстру інформацію за звітний період про обсяги: споживання твердого палива, виготовленого з біомаси, споживання біогазу, виробленої теплової та/або електричної енергії, викидів двоокису вуглецю. Реєстр таких установок веде центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
Закон України «Про альтернативні види палива»	
Стаття 1. Визначення термінів У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються у такому значенні: (...) Відсутня	Стаття 1. Визначення термінів У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються у такому значенні: (...) реєстр установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива (реєстр) –

	електронна інформаційна система, що забезпечує збір, накопичення та облік відомостей про установки, що використовують тверде паливо, виготовлене з невикопної біологічно відновлюваної сировини рослинного органічного походження, а також біогаз;
Стаття 8. Особливості відносин у сфері виробництва та використання біологічних видів палива (...) Відсутня	Стаття 8. Особливості відносин у сфері виробництва та використання біологічних видів палива (...) Установки, що використовують біопаливо як єдиний вид палива, підлягають внесенню до реєстру. Ведення реєстру установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Форма та порядок подання заяви для включення установки до реєстру установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива, встановлюються порядком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;
Стаття 13. Правопорушення у сфері альтернативних видів палива Правопорушеннями у сфері альтернативних видів палива є: (...) Відсутня	Стаття 13. Правопорушення у сфері альтернативних видів палива Правопорушеннями у сфері альтернативних видів палива є: (...) подання суб'єктом господарювання неповної та/або недостовірної інформації для включення відомостей до реєстру установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива;
	П. Прикінцеві та перехідні положення 1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування. 2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом: привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо встановлення нульової ставки податку за викиди двоокису вуглецю для установок, якими здійснюються такі викиди в результаті спалювання біопалива»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроєкту

Проєкт Закону розроблено з метою застосування в Україні загальноприйнятих світових практик розвитку використання біопалива для виробництва енергії. Основною метою прийняття проєкту акта є встановлення нульової ставки податку за викиди двоокису вуглецю для установок, які внесено до реєстру установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива.

З 01.01.2019 набрав чинності Закон України від 23.11.2018 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів», яким було внесено зміни до Податкового кодексу України (далі - ПКУ) в частині сплати податку за викиди двоокису вуглецю. Зокрема, ставку податку за викиди двоокису вуглецю стаціонарними джерелами підвищено з 0,41 грн. за тонну до 10 грн. за тонну, тобто збільшено у 24,4 рази. Платниками податку за викиди двоокису вуглецю є суб'єкти господарювання та інші юридичні особи, визначені ст. 240 ПКУ, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення. Отже, суб'єкти господарювання, що спалюють біопаливо на стаціонарних джерелах забруднення, також є платниками податку за викиди двоокису вуглецю.

Однак, такий стан речей не відповідає світовій практиці. Згідно Методологій механізму чистого розвитку Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату, викиди двоокису вуглецю від спалювання біомаси не враховуються. Зокрема, Методологія «Виробництво електричної та теплової енергії з біомаси» у п. 17 передбачає, що під час спалювання біомаси для виробництва електричної та теплової енергії викиди двоокису вуглецю не враховуються. Також у пунктах 96 та 103 Методології визначено, які джерела викидів повинні враховуватися у проєктах, при цьому викиди двоокису вуглецю від спалювання біомаси не враховуються. Біопаливо вважається CO₂-нейтральним паливом, адже при його спалюванні двоокису вуглецю утворюється стільки, скільки було поглинуто рослинами під час росту.

Крім того, згідно Керівних принципів національних інвентаризацій парникових газів, що є рекомендаціями Міжурядової групи експертів з питань зміни клімату (IPCC) викиди двоокису вуглецю від спалювання біопалива повідомляються як нульові в енергетичному секторі (Q2-10). Зокрема, у п.2.3.3.4 Stationary Combustion Guideline передбачено порядок обрахунку викидів з урахуванням викидів від спалювання біомаси.

Згідно Директиви 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 жовтня 2003 року про встановлення схеми торгівлі викидами парникових газів, передбачено, що коефіцієнт викидів парникових газів для біомаси повинен бути нульовим.

Також, відповідно до Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, а саме вимог глави 6 розділу V та Додатку XXX до нього, в Україні вже прийнято Закон України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» від 12 грудня 2019 року. Прийняття зазначеного Закону зумовило розробку організаційних засад для здійснення моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів, а саме розробку Порядку здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів (далі - Порядок) та Переліку видів діяльності, викиди парникових газів в результаті провадження яких підлягають моніторингу, звітності та

верифікації (далі - Перелік), затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 року № 960⁷ та № 880 відповідно. Пункт 42 Порядку передбачає, що коефіцієнт викидів парникових газів від використання біомаси дорівнює нулю. Перелік передбачає, що на установи, що споживають виключно біомасу або біопаливо, моніторинг, звітність та верифікація викидів парникових газів не поширюється.

У всіх країнах-членах ЄС податки на викиди двоокису вуглецю під час виробництва енергії також не застосовуються. Наприклад, у Данії стягуються податки на виробництво, переробку, зберігання викопних палив для опалення, зокрема енергетичний податок на нафтопродукти, вугілля, лігніт і кокс чи податок на CO₂ з окремих енергопродуктів, однак біопалива звільнені від оподаткування. Схожа ситуація у Швеції та Великобританії, де податком обкладаються викопні палива, але звільнено від оподаткування біопаливо.

Прийняття законопроекту забезпечить продовження переходу підприємств з викопних видів палива (вугілля, газу, торфу) на використання відновлюваних джерел енергії – біопалива.

2. Обґрунтування цілей, завдань і основних положень законопроекту

Проектом Закону передбачається внести зміни до Податкового кодексу України та встановити нульову ставку податку на викиди CO₂, що утворюються при спалюванні біопалива установками, які використовують біопаливо як єдиний вид палива та, які внесено до реєстру установок. Створення та ведення реєстру буде здійснюватись центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Прийняття запропонованих змін сприятиме:

- створенню реєстру установок, що працюють виключно на біопаливі;
- забезпеченню виконання положень Енергетичної Стратегії, міжнародних зобов'язань;
- звільненню від оподаткування та створенню умов для подальшого стимулювання виробництва енергії з біопалива;
- скороченню споживання імпортного газу та забезпеченню незалежності населення від дедалі вищих тарифів на опалення завдяки розвитку ринку біоенергетичних технологій і необхідної інфраструктури, що дозволяє повною мірою використовувати потенціал місцевої біомаси;
- зменшенню собівартості виробленої енергії, що дасть можливість зменшити тариф для споживача (≈ на 10%);
- створенню нових робочих місць на суміжних ринках;
- надходженню до бюджетів всіх рівнів від збільшення виробництва енергії та від діяльності на суміжних ринках;
- залучення інвестицій у сферу використання біопалива;
- зниження рівня викидів CO₂ в атмосферу шляхом заміщення газового обладнання котельнями, що працюють на біопаливі.

3. Місце законопроекту в системі законодавства

У зазначеній сфері правового регулювання діє Податковий кодекс України. Основним нормативно-правовим актом, пов'язаним з розробленим проектом акту є Закон України «Про альтернативні види палива».

4. Фінансово-економічне обґрунтування

У загальнодержавних обсягах викидів парникових газів, викиди від спалювання біопалива складають близько 2%, що несуттєво впливає на загальне наповнення державного бюджету.

За 2019 рік екологічний податок, який справляється за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення склав 952 млн грн, з яких, сума сплати за викиди CO₂ від спалювання біопалива склала близько 18 млн гривень.

Реалізація проєкту Закону не потребує додаткового фінансування з державного бюджету.

5. Обґрунтування очікуваних соціально-економічних та інших наслідків застосування закону після його прийняття

Прийняття проєкту акта призведе до застосування в Україні загальноприйнятих світових практик розвитку використання біопалива для виробництва енергії, а саме – звільнення від оподаткування податком на викиди CO₂ підприємств, що виробляють енергію з біопалива.

На рівні підприємства суми сплати за викиди CO₂ від спалювання біопалива зросли в 24 рази та перебільшують сплату за викиди забруднюючих речовин від 4 до 10 разів. Відміна податку усуне бар'єр використання біопалива для виробництва енергії.

Виробництво енергії з біопалива забезпечить використання місцевих видів палива, створення нових робочих місць на підприємствах заготівлі, вирощування та логістики біомаси та, як результат в довгостроковій перспективі, стимулювання економічного розвитку регіонів. Відбудеться поступове зменшення вартості енергії для кінцевого споживача, тому що наразі в Україні діє стимулюючий тариф на тепло з альтернативних видів палива на рівні 90 % тарифу на тепло з газу.

Народні депутати України

2.7 Проєкти законів щодо енергетичних рослин

Проєкти законів щодо розвитку сфери вирощування енергетичних рослин зареєстровано у Верховній Раді України:

[№5227](#) від 12.03.2021 р. - законопроект передбачає визначення терміну «енергетичні рослини», а також збільшення строку договору оренди землі для вирощування енергетичних рослин до 20 років. Крім того, пропонується спростити оренду малопродуктивних земель для вирощування енергетичних рослин – без проведення земельних торгів.

Законопроект №5227 закладає також законодавчі основи для прийняття механізму стимулювання вирощування енергетичних рослин, адже у ньому передбачено, що стимулювання виробництва та споживання енергії, виробленої з альтернативних джерел, може здійснюватися шляхом державної підтримки вирощування енергетичних рослин у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

[№5228](#) від 12.03.2021 р. - законопроект передбачає зміни до Податкового кодексу України щодо орендної плати. Пропонується обмежити максимальний розмір орендної плати за малопродуктивні та деградовані землі, на яких вирощуються енергетичні рослини, до 5% нормативної грошової оцінки. Таке обмеження унеможливить непередбачувану зміну орендної плати протягом строку оренди та позитивно вплине на економічні показники проєктів з вирощування енергетичних рослин.

ГО «АВЕ» як член Біоенергетичної асоціації України листом №502 від 27.10.2020 р. до Держенергоефективності висловила підтримку зазначеним законопроектам, оскільки їх прийняття призведе до ряду позитивних наслідків на рівні виробників, громад та держави (Додаток 4).

Законопроект неодноразово обговорювався на засіданнях за участю представників Держенергоефективності, Міненерго, Мінфіну. Отримані від них зауваження враховані при реєстрації законопроекту у Верховній Раді України (Додаток 4).

ЗАКОНОПРОЄКТ №5227

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку сфери вирощування енергетичних рослин»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проекту акта
Земельний кодекс України	
Стаття 93. Право оренди земельної ділянки (...) 12. Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства, особистого селянського господарства строк оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які є земельними ділянками меліорованих земель і на яких проводиться гідротехнічна меліорація, не може бути меншим як 10 років. відсутня	Стаття 93. Право оренди земельної ділянки (...) 12. Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства, особистого селянського господарства строк оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які є земельними ділянками меліорованих земель і на яких проводиться гідротехнічна меліорація, не може бути меншим як 10 років. 13. Строк оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності, що надаються для вирощування енергетичних рослин, не може бути меншим як 20 років.
Стаття 134. Обов'язковість продажу земельних ділянок державної чи комунальної власності або прав на них на конкурентних засадах (земельних торгах) 1. Земельні ділянки державної чи комунальної власності або права на них (оренда, суперфіцій, емфітевзис), у тому числі з розташованими на них об'єктами нерухомого майна державної або комунальної власності, підлягають продажу окремими лотами на конкурентних засадах (земельних торгах), крім випадків, встановлених частиною другою цієї статті. 2. Не підлягають продажу на конкурентних засадах (земельних торгах) земельні ділянки державної чи комунальної власності або права на них у разі: розташування на земельних ділянках об'єктів нерухомого майна (будівель, споруд), що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб; (...) надання в оренду земельних ділянок під позахисними лісовими смугами, що обслуговують масив земель сільськогосподарського призначення. відсутня	Стаття 134. Обов'язковість продажу земельних ділянок державної чи комунальної власності або прав на них на конкурентних засадах (земельних торгах) 1. Земельні ділянки державної чи комунальної власності або права на них (оренда, суперфіцій, емфітевзис), у тому числі з розташованими на них об'єктами нерухомого майна державної або комунальної власності, підлягають продажу окремими лотами на конкурентних засадах (земельних торгах), крім випадків, встановлених частиною другою цієї статті. 2. Не підлягають продажу на конкурентних засадах (земельних торгах) земельні ділянки державної чи комунальної власності або права на них у разі: розташування на земельних ділянках об'єктів нерухомого майна (будівель, споруд), що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб; (...) надання в оренду земельних ділянок під позахисними лісовими смугами, що обслуговують масив земель сільськогосподарського призначення; надання в оренду малопродуктивних та деградованих земельних ділянок сільськогосподарського призначення для заліснення, залужнення та вирощування енергетичних рослин.

Закон України «Про оренду землі»	
Стаття 19. Строк дії договору оренди землі Строк дії договору оренди землі визначається за згодою сторін, але не може перевищувати 50 років. (...) При передачі в оренду земельних ділянок сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства, особистого селянського господарства строк дії договору оренди землі визначається за згодою сторін, але не може бути меншим як 7 років. відсутня	Стаття 19. Строк дії договору оренди землі Строк дії договору оренди землі визначається за згодою сторін, але не може перевищувати 50 років. (...) При передачі в оренду земельних ділянок сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства, особистого селянського господарства строк дії договору оренди землі визначається за згодою сторін, але не може бути меншим як 7 років. Строк оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності, що надаються для вирощування енергетичних рослин, не може бути меншим як 20 років.
Закон України «Про альтернативні джерела енергії»	
Стаття 1. Визначення термінів У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні: відсутня	Стаття 1. Визначення термінів У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні: енергетичні рослини – багаторічні рослини, коренева система яких залишається у ґрунті після збору врожаю та продовжує процес вегетації, що вирощуються у плантаційний спосіб з періодичністю збору врожаю від 1 до 5 років з метою отримання біомаси (у вигляді продуктів рослинництва) для подальшого виробництва енергії з неї.
Стаття 9. Стимулювання виробництва та споживання енергії, виробленої з альтернативних джерел Стимулювання виробництва та споживання енергії, виробленої з альтернативних джерел, здійснюється відповідно до законодавства шляхом: застосування економічних важелів і стимулів, передбачених законодавством про енергозбереження та охорону довкілля, з метою розширення використання альтернативних джерел енергії; створення сприятливих економічних умов для спорудження об'єктів альтернативної енергетики. відсутня (...)	Стаття 9. Стимулювання виробництва та споживання енергії, виробленої з альтернативних джерел Стимулювання виробництва та споживання енергії, виробленої з альтернативних джерел, здійснюється відповідно до законодавства шляхом: застосування економічних важелів і стимулів, передбачених законодавством про енергозбереження та охорону довкілля, з метою розширення використання альтернативних джерел енергії; створення сприятливих економічних умов для спорудження об'єктів альтернативної енергетики. державної підтримки вирощування енергетичних рослин у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. (...)

Народні депутати України

ЗАКОНОПРОЄКТ №5227

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку сфери вирощування енергетичних рослин»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Діяльність з вирощування енергетичних рослин в Україні перебуває на початковому етапі розвитку, що пов'язано із рядом бар'єрів, що перешкоджають такому розвитку, зокрема законодавчого характеру (відсутність терміну «енергетичні рослини» в законодавстві України, ускладнена процедура оренди землі державної та комунальної власності), адміністративного (короткі строки договору оренди земельної ділянки, відсутність цивілізованого ринку біомаси) та фінансового характеру (необхідність залучення значних інвестицій на початкових етапах закладення плантацій енергетичних рослин, тривалий період окупності проєктів).

Разом з тим, вирощування енергетичних рослин має значний потенціал для посилення енергетичної незалежності України шляхом заміщення використання природного газу при виробництві теплової та електричної енергії. Зокрема, потенціал енергетичних культур для 4 млн га еквівалентний заміщенню майже 20 млрд м³ природного газу/рік. Станом на 2020 рік плантації енергетичних рослин в Україні займають лише 6000 га. Найбільші площі плантацій належать вербі (більше 4500 га), друге місце за площею посідає міскантус (більше 1500 га). В той же час у країнах ЄС така площа є значно більшою. Лідерами серед країн ЄС за сумарними площами під енергетичними культурами є Польща (17824 га), Німеччина (15800 га), Великобританія (13000 га), Швеція (11623 га) та Греція (11010 га). У всіх цих країнах в різні періоди застосовувалися заходи державної підтримки вирощування енергетичних рослин.

Реалізація проєктів із вирощування енергетичних рослин має низку позитивних наслідків, зокрема:

- розвиток нового виду діяльності та внутрішнього ринку біопалива;
- скорочення викидів парникових газів за рахунок використання CO₂-нейтрального палива та заміщення викопних видів палива біомасою;
- отримання прибутку з малопродуктивних чи деградованих сільськогосподарських земель та відновлення їх родючості;
- очищення забруднених земель;
- створення нових робочих місць та наповнення бюджетів всіх рівнів, соціально-економічна стабільність регіонів;
- зміцнення іміджу держави та місцевих органів влади.

Законопроект спрямований на подолання існуючих бар'єрів, а також на започаткування державної підтримки вирощування енергетичних рослин.

2. Мета законопроекту

Метою проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку сфери вирощування енергетичних рослин» є створення законодавчих передумов для полегшення ведення господарської діяльності з вирощування енергетичних рослин.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Проектом Закону пропонується визначити умови надання в оренду земельних ділянок для вирощування енергетичних рослин.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є Конституція України, Земельний кодекс України, Закон України «Про оренду землі», інші нормативно-правові акти. Реалізація положень не потребує внесення змін до інших нормативно-правових актів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування проекту Закону

Реалізація положень законопроекту не впливатиме на дохідну чи видаткову частини Державного бюджету України.

6. Очікувані правові та соціально-економічні наслідки прийняття проекту Закону

Прийняття цього законопроекту законодавчо врегулює існуючі бар'єри у сфері вирощування енергетичних рослин та закріпить умови, необхідні для залучення інвестицій та тривалого ведення діяльності з вирощування енергетичних рослин, зокрема в частині спрощення адміністративного навантаження на суб'єкти господарювання в зазначеній сфері.

7. Позиція заінтересованих сторін

Держенергоефективності було проведено консультації з громадськістю щодо цього законопроекту, а результати їх проведення було оприлюднено на офіційному веб-сайті Агентства.

Проект Закону погоджено Міністерством енергетики України та Державною регуляторною службою України, погоджено із зауваженнями Міністерством економіки України, Міністерством фінансів України, Антимонопольним комітетом України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, потребує погодження Державним агентством лісових ресурсів України, Міністерством цифрової трансформації України та Національним агентством з питань запобігання корупції.

Крім того, позицію щодо законопроекту було отримано від Секретаріату Енергетичного Співтовариства, наукових інститутів (Інституту відновлюваної енергетики НАН України, Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НАН України), ряду профільних асоціацій та органів місцевої влади (Біоенергетичної асоціації України, Асоціації об'єднаних територіальних громад, Всеукраїнської асоціації громад, Чугуївської міської ради, Ніжинської міської ради, Агенції регіонального розвитку Хмельницької області) та представників бізнесу («ТОВ «Салікс Енерджі», ТОВ «Енерго-аграр», ТОВ «Кліар Енерджі Груп», ТОВ «Атіс енерджі», ТОВ «Енерстена Україна», ТОВ «ЕПГ «Югенергопромтранс», ТОВ «Альтернативні енергоресурси»), тощо.

Також законопроект підтримано науковими інститутами, Асоціацією об'єднаних територіальних громад, Біоенергетичною асоціацією України та представниками бізнесу.

Народні депутати України

ЗАКОНОПРОЄКТ №5228

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 288 Податкового кодексу України щодо орендної плати для земельних ділянок, на яких вирощуються енергетичні рослини»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проекту акта
Податковий кодекс України	
Стаття 288. Орендна плата (...) 288.5. Розмір орендної плати встановлюється у договорі оренди, але річна сума платежу: 288.5.1. не може бути меншою за розмір земельного податку: для земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких проведено, - у розмірі не більше 3 відсотків їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка їх нормативної грошової оцінки, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка їх нормативної грошової оцінки; для земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено, - у розмірі не більше 5 відсотків нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області; (...) 288.5.5. для баз олімпійської, паролімпійської та дефлімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України, не може перевищувати 0,1 відсотка нормативної грошової оцінки. відсутня	Стаття 288. Орендна плата (...) 288.5. Розмір орендної плати встановлюється у договорі оренди, але річна сума платежу: 288.5.1. не може бути меншою за розмір земельного податку: для земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких проведено, - у розмірі не більше 3 відсотків їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка їх нормативної грошової оцінки, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка їх нормативної грошової оцінки; для земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено, - у розмірі не більше 5 відсотків нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області; (...) 288.5.5. для баз олімпійської, паролімпійської та дефлімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України, не може перевищувати 0,1 відсотка нормативної грошової оцінки. 288.5.6. для малопродуктивних та деградованих земельних ділянок, на яких вирощуються енергетичні рослини, не може перевищувати 5 відсотків нормативної грошової оцінки протягом всього строку дії договору оренди.

Народні депутати України

ЗАКОНОПРОЄКТ №5228

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 288 Податкового кодексу України щодо орендної плати для земельних ділянок, на яких вирощуються енергетичні рослини»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Діяльність з вирощування енергетичних рослин в Україні перебуває на початковому етапі розвитку, що пов'язано із рядом бар'єрів, що перешкоджають такому розвитку. Одним з них є залежність розміру орендної плати за земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності від нормативної грошової оцінки землі.

Разом з тим, вирощування енергетичних рослин має значний потенціал для посилення енергетичної незалежності України шляхом заміщення використання природного газу при виробництві теплової та електричної енергії. Зокрема, потенціал енергетичних культур для 4 млн. га еквівалентний заміщенню майже 20 млрд. м³ природного газу/рік. Станом на 2020 рік плантації енергетичних рослин в Україні займають лише 6000 га. Найбільші площі плантацій належать вербі (більше ніж 4500 га), друге місце за площею посідає міскантус (більше 1500 га). В той же час у країнах ЄС така площа є значно більшою. Лідерами серед країн ЄС за сумарними площами під енергетичними культурами є Польща (17824 га), Німеччина (15800 га), Великобританія (13000 га), Швеція (11623 га) та Греція (11010 га). У всіх цих країнах в різні періоди застосовувалися заходи державної підтримки вирощування енергетичних рослин.

Реалізація проєктів із вирощування енергетичних рослин має низку позитивних наслідків, зокрема:

- розвиток нового виду діяльності та внутрішнього ринку біопалива;
- скорочення викидів парникових газів за рахунок використання CO₂-нейтрального палива та заміщення викопних видів палива біомасою;
- отримання прибутку з малопродуктивних чи деградованих сільськогосподарських земель та відновлення їх родючості;
- очищення забруднених земель;
- створення нових робочих місць та наповнення бюджетів всіх рівнів, соціально-економічна стабільність регіонів;
- зміцнення іміджу держави та місцевих органів влади.

Законопроєкт спрямований на подолання існуючих бар'єрів, а також на започаткування державної підтримки вирощування енергетичних рослин.

2. Мета законопроєкту

Метою проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 288 Податкового кодексу України щодо орендної плати для земельних ділянок, на яких вирощуються енергетичні рослини» є законодавче закріплення економічно обґрунтованого рівня орендної плати за малопродуктивні та деградовані земельні ділянки.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроєкту

Законопроєктом передбачаються зміни до статті 288 Податкового кодексу України щодо визначення максимального розміру орендної плати за малопродуктивні та деградовані земельні ділянки державної та комунальної власності, на яких вирощуються енергетичні рослини, до 5 відсотків нормативної грошової оцінки протягом всього строку дії договору оренди.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання.

Нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є Конституція України, Податковий кодекс України, Земельний кодекс України, Закон України «Про оренду землі», інші нормативно-правові акти. Реалізація положень не потребує внесення змін до інших нормативно-правових актів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування проєкту Закону

Реалізація положень законопроєкту не впливатиме на дохідну чи видаткову частини Державного бюджету України.

6. Очікувані правові та соціально-економічні наслідки прийняття проєкту Закону

Прийняття цього законопроекту законодавчо визначить розмір орендної плати за малопродуктивні та деградовані земельні ділянки державної та комунальної власності, на яких вирощуються енергетичні рослини.

7. Позиція заінтересованих сторін

Держенергоефективності було проведено консультації з громадськістю щодо цього законопроекту, результати їх проведення було оприлюднено на офіційному веб-сайті Агентства.

Позицію щодо законопроекту було отримано від Секретаріату Енергетичного Співтовариства, наукових інститутів (Інституту відновлюваної енергетики НАН України, Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НАН України), ряду профільних асоціацій та органів місцевої влади (Біоенергетичної асоціації України, Асоціації об'єднаних територіальних громад, Всеукраїнської асоціації громад, Чугуївської міської ради, Ніжинської міської ради, Агенції регіонального розвитку Хмельницької області) та представників бізнесу («ТОВ «Салікс Енерджі», ТОВ «Енерго-аграр», ТОВ «Кліар Енерджі Груп», ТОВ «Атіс енерджі», ТОВ «Енерстена Україна», ТОВ «ЕПГ «Югенергопромтранс», ТОВ «Альтернативні енергоресурси»), тощо.

Зауваження щодо ймовірного зменшення надходжень до місцевих бюджетів надали представники місцевої влади та Всеукраїнської асоціації громад.

Також під час розробки законопроекту було проаналізовано потенційний вплив на ринок вирощування енергетичних рослин та зроблено висновок, що реалізація даного законопроекту матиме ряд суттєвих вигід для держави, громадян та суб'єктів господарювання.

Народні депутати України

2.8 Пропозиції щодо надання підтримки сільськогосподарським виробникам та фермерам для діяльності у галузі біоенергетики

Пропозиції щодо надання підтримки сільськогосподарським виробникам та фермерам для діяльності у галузі біоенергетики передбачають:

- 1) Зміни до Оновленого переліку вітчизняної техніки та обладнання для агропромислового комплексу, вартість яких частково компенсується за рахунок бюджетних коштів⁶ з метою включення до нього спеціалізованих вітчизняних котлів для спалювання агробіомаси;
- 2) Розширення існуючих програм державної підтримки АПК шляхом розроблення нової програми державної фінансової підтримки розвитку виробництва енергії з біомаси в агропромисловому комплексі для суб'єктів господарювання, які реалізують біоенергетичні проєкти із вирощування енергетичних культур; заготівлі та постачання сільськогосподарських відходів і залишків для енергетичного використання; виробництва твердих, рідких видів біопалива і біогазу; виробництва теплової та електричної енергії в сільській місцевості;
- 3) Запровадження системи державної підтримки у вигляді компенсації витрат, понесених на закладення плантацій енергетичних рослин та догляд за ними.

Зазначені пропозиції ГО «АВЕ» як член Біоенергетичної асоціації України листом №510 від 02.12.2020 р. направила до Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністра енергетики України, в.о. Голови Держенергоефективності (Додаток 5).

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України надало відповідь (лист №3811-05/75771-07 від 23.12.2020 р.), повідомивши що зазначені пропозиції мають бути розглянуті Міненерго (Додаток 5).

⁶ <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=db6ade26-b223-4214-9caf-b9f8b73b4d28&tag=KomisiiaZFormuvanniaPerelikuVitchiznianoiTekhnikiTaObladnanniaDliaAgropromislovoKompleksu-VartistYakikhChastkovoKompensutsiaZaRakhunokKoshtivDerzhavnogoBiudzhetu>

ПРОЄКТ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВАвід _____ № _____
Київ**Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки вирощування енергетичних рослин**

Відповідно до частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки вирощування енергетичних рослин, що додається.

Прем'єр-міністр України

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від _____ р. № _____

ПОРЯДОК
використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки вирощування енергетичних рослин

1. Цей Порядок визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою “Державна підтримка вирощування енергетичних рослин” (далі - бюджетні кошти).

2. Головним розпорядником бюджетних коштів є Міненерго.

Відповідальним виконавцем бюджетної програми є Держенергоефективності.

3. Бюджетні кошти надаються суб'єктам господарювання, які здійснюють вирощування енергетичних рослин, а саме верби, міскантусу, тополі (далі - суб'єкти господарювання), для часткової компенсації вартості (без урахування сум податку на додану вартість) виконаних робіт у поточному бюджетному році (далі - компенсація витрат) за такими напрямками:

1) проведення робіт із закладення насаджень енергетичних рослин (проектні роботи, підготовка ґрунту та посадка) та придбаних матеріалів, необхідних для проведення таких робіт;

2) проведення робіт із догляду за насадженнями енергетичних рослин та придбаних матеріалів, необхідних для проведення таких робіт.

Бюджетні кошти спрямовуються також на погашення бюджетної кредиторської заборгованості, зареєстрованої в органах Казначейства.

4. Для розгляду заяв про компенсацію та документів, поданих суб'єктами господарювання, вирішення інших питань щодо виплати компенсації за рахунок бюджетних коштів Держенергоефективності утворює комісію.

5. Суб'єкт господарювання, який претендує на отримання компенсації за напрямом, визначеним підпунктом 1 пункту 3 цього Порядку, до 1 березня подає до Держенергоефективності у паперовому вигляді заяву за встановленою Міненерго формою, на підставі якої комісія Держенергоефективності приймає рішення щодо включення суб'єкта господарювання до переліку претендентів на державну підтримку (далі - перелік претендентів), який розміщується протягом 10 робочих днів на офіційному веб-сайті Держенергоефективності. До заяви додаються такі документи:

1) Установчий документ, що підтверджує вид діяльності суб'єкта господарювання, передбачений у пункті 3 цього Порядку, та витяг з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (подаються копії зазначених документів, завірені посадовою особою суб'єкта господарювання);

2) Проектна документація на закладення насаджень із зазначенням запланованої площі земельної ділянки, та сорту рослин, що плануються до висадження. Запланована площа земельних ділянок для закладення насаджень енергетичних рослин сумарно не повинна бути меншою, ніж 100 гектарів;

3) Документи, що посвідчують право власності або право користування земельною ділянкою;

4) Довідку про відкриття поточного рахунка, видану банком;

5) Довідку про відсутність (наявність) заборгованості з виплати заробітної плати, сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), видані відповідними органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;

6) Зобов'язання щодо повернення до державного бюджету у місячний строк бюджетних коштів у разі встановлення контролюючими органами факту їх незаконного одержання та/або нецільового використання.

6. Підставами для відмови у включенні суб'єкта господарювання до переліку претендентів є:

1) невідповідність суб'єкта господарювання вимогам пункту 3 цього Порядку;

2) невідповідність запланованого сортового складу насаджень вимогам законодавства;

3) запланована сумарна площа земельних ділянок для закладення насаджень енергетичних рослин не відповідає вимогам підпункту 2 пункту 5 цього Порядку;

4) подання документів, що передбачені пунктом 5 цього Порядку, у неповному обсязі.

7. Інформація про суб'єктів господарювання, яких не включено до переліку претендентів, оприлюднюється на офіційному веб-сайті Держенергоефективності із зазначенням підстав відмови.

8. Суб'єкт господарювання, що включений до переліку претендентів, та здійснив закладення насаджень енергетичних рослин, до 1 жовтня подає до Держенергоефективності у паперовому вигляді заяву про компенсацію витрат та документи, що підтверджують закладення насаджень, за встановленими Міненерго формами. До заяви додаються документи:

1) Інформація про фактичну площу закладення насаджень енергетичних рослин;

2) Довідка суб'єкта господарювання про фактичний обсяг виконаних робіт та понесених витрат на закладення насаджень енергетичних рослин;

3) Інформація про показники сходження насаджень енергетичних рослин;

4) У разі придбання садивного матеріалу – документи, що це підтверджують, та сертифікат, що засвідчує сортові якості садивного матеріалу та сертифікат, що засвідчує товарні якості садивного матеріалу; для ввезеного на митну територію України - фітосанітарний сертифікат та сертифікат країни-експортера (подаються копії зазначених документів, завірені посадовою особою суб'єкта господарювання);

5) У разі використання садивного матеріалу сорту рослин, на який поширюються майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, - документ, що підтверджує правомірність такого використання (подаються копії зазначених документів, завірені посадовою особою суб'єкта господарювання).

9. Члени комісії Держенергоефективності проводять протягом двадцяти одного робочого дня з моменту отримання від суб'єкта господарювання документів, передбачених пунктом 8 цього Порядку, виїзні перевірки для підтвердження фактичних обсягів робіт, виконаних відповідними суб'єктами господарювання. Порядок проведення виїзних перевірок затверджується Міненерго.

10. За результатами проведення виїзної перевірки складається висновок, в якому зазначається інформація про показники сходження насаджень енергетичних рослин, інформація щодо відповідності

фактичного обсягу виконаних робіт із закладення насаджень енергетичних рослин, відображеному в довідці, що подана суб'єктом господарювання, наявність зауважень членів комісії. Позитивний висновок комісії надається за умови сходження на момент проведення виїзної перевірки не менше 85% посадженого садивного матеріалу та досягнення насадженнями енергетичних рослин висоти в середньому не менше 1 метра, а також відповідності фактичного обсягу виконаних робіт із закладення насаджень енергетичних рослин, відображеному в довідці, що подана суб'єктом господарювання.

11. За умови надання позитивного висновку членами комісії, що проводили виїзну перевірку, та на підставі поданої відповідно до пункту 5 цього Порядку заяви, Держенергоефективності перераховує бюджетні кошти на поточний рахунок суб'єкта господарювання, відкритий в банку, у розмірі 12 500 гривень/гектар (без ПДВ).

12. Суб'єкт господарювання, який претендує на отримання компенсації за напрямом, визначеним підпунктом 2 пункту 3 цього Порядку, та отримав компенсацію витрат, передбачену підпунктом 1 пункту 3 цього Порядку у бюджетному році, що передує попередньому бюджетному року, до 1 жовтня подає до Держенергоефективності у паперовому вигляді заяву про компенсацію витрат та документи, що підтверджують проведення робіт із догляду за насадженнями, за встановленими Міненерго формами. До заяви додаються документи:

- 1) Інформація про фактичну площу насаджень енергетичних рослин;
- 2) Довідка суб'єкта господарювання про фактичний обсяг виконаних робіт та понесених витрат на догляд за насадженнями;
- 3) Інформація про показники фактичного зростання насаджень енергетичних рослин.

13. Члени комісії Держенергоефективності проводять протягом двадцяти одного робочого дня з моменту отримання від суб'єкта господарювання документів, передбачених пунктом 12 цього Порядку, виїзну перевірку для підтвердження факту зростання насаджень та проведення робіт із догляду за насадженнями енергетичних рослин.

14. За результатом проведення виїзної перевірки складається висновок, в якому зазначається інформація про показники фактичного зростання насаджень енергетичних рослин, інформація щодо відповідності фактичного обсягу виконаних робіт із догляду за насадженнями, відображеному в довідці, що подана суб'єктом господарювання, наявність зауважень членів комісії. Позитивний висновок комісії надається за умови збереження на момент проведення виїзної перевірки зростання не менше 80% посадженого садивного матеріалу та досягнення насадженнями енергетичних рослин висоти в середньому не менше 2 метрів, а також відповідності фактичного обсягу виконаних робіт із догляду за насадженнями, відображеному в довідці, що подана суб'єктом господарювання.

15. За умови надання позитивного висновку членами комісії, що проводили виїзну перевірку, та на підставі поданої відповідно до пункту 12 цього Порядку заяви, Держенергоефективності перераховує бюджетні кошти на поточний рахунок суб'єкта господарювання, відкритий в банку, у розмірі 12 500 гривень/гектар (без ПДВ).

16. У разі невиплати суб'єктам господарювання з незалежних від них причин компенсації за прийнятим Держенергоефективності рішенням в межах бюджетних призначень на відповідний рік така компенсація виплачується у наступному бюджетному році у разі наявності бюджетних призначень у такому бюджетному році.

17. Підставами для відмови Держенергоефективності у виплаті компенсації витрат суб'єктам господарювання є:

- 1) визнання їх банкрутами або порушення щодо них справи про банкрутство, перебування у процесі реорганізації чи ліквідації або наявність простроченої більш як півроку заборгованості за податками та зборами, що контролюються контролюючими органами;
- 2) подання документів у неповному обсязі;
- 3) подання недостовірної інформації;

4) встановлення контролюючими органами факту нецільового та/або неефективного використання бюджетних коштів.

18. Інформація про спрямування бюджетних коштів оприлюднюється на офіційному веб-сайті Держенергоефективності.

19. Складення та подання звітності про використання бюджетних коштів, а також контроль за їх цільовим витрачанням здійснюються в установленому законодавством порядку.

2.9 Проєкт закону щодо впровадження конкуренції у системах централізованого теплопостачання

ГО «АВЕ» листом № 506⁷ від «05» листопада 2020 р. звернулася до Міністра енергетики України, Міністра розвитку громад та територій України, в.о. Голови Держенергоефективності з пропозицією розглянути проєкт Закону України **«Про внесення змін до деяких законів України щодо впровадження конкуренції в системах централізованого теплопостачання»** та сприяти їх внесенню на розгляд до Верховної Ради України.

Основні положення зазначеного законопроєкту передбачають:

1. Визнання систем централізованого теплопостачання, приєднане теплове навантаження споживачів яких перевищує 50 Гкал/год, конкурентними системами централізованого теплопостачання та обов'язкове проведення у них щорічних торгів на закупівлю теплової енергії за правилами, що передбачені проєктом Закону.
2. Створення законодавчих передумов для забезпечення недискримінаційного доступу до теплових мереж.
3. Обов'язкове встановлення окремих тарифів на види діяльності для суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, заборона перехресного субсидіювання.

За ініціативою Держенергоефективності було проведено робочу нараду, на якій розглянуто зазначені пропозиції та запропоновано продовжити роботу над законопроєктом, залучивши інші відповідальні міністерства.

⁷ <https://uabio.org/news/9098/>

ПРОЄКТ

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо впровадження конкуренції в системах централізованого теплопостачання»

Зміст положення (норми) чинного законодавства	Зміст відповідного положення (норми) проєкту акта	Пояснення змін
Закон України «Про теплопостачання»		
Стаття 1. Визначення термінів У цьому Законі основні терміни вживаються в такому значенні: (...) Відсутня (...) гарантований постачальник - вживається у значенні, визначеному Законом України "Про засади функціонування ринку природного газу" (2467-17); Відсутній (...) Відсутній (...) когенераційна установка - комплекс обладнання, що працює у спосіб комбінованого виробництва електричної та теплової енергії або перетворює скидний енергетичний потенціал технологічних процесів в електричну та теплову енергію; Відсутній	Стаття 1. Визначення термінів У цьому Законі основні терміни вживаються в такому значенні: (...) балансування в конкурентній системі централізованого теплопостачання – діяльність з оперативного управління обсягами виробництва, транспортування та розподілу теплової енергії, яка здійснюється оператором, для забезпечення виконання ним планів диспетчерського управління, з урахуванням динаміки фактичного споживання теплової енергії та результатів торгів на закупівлю теплової енергії; (...) гарантований постачальник - вживається у значенні, визначеному Законом України "Про засади функціонування ринку природного газу" (2467-17); граничний тариф на виробництво теплової енергії оператора – тариф на виробництво теплової енергії, що встановлюється оператору для кожної конкурентної системи централізованого теплопостачання, в якій він здійснює діяльність, та є максимальним рівнем його цінової пропозиції на виробництво теплової енергії, що подається для участі в торгах на закупівлю теплової енергії у відповідній конкурентній системі централізованого теплопостачання; (...) диспетчерське управління в конкурентній системі централізованого теплопостачання – діяльність з планування обсягів виробництва, транспортування та розподілу теплової енергії, яка здійснюється оператором з метою забезпечення потреб споживачів та виконання договірних зобов'язань щодо закупівлі теплової енергії у незалежних виробників теплової енергії за результатом торгів на закупівлю теплової енергії; (...) когенераційна установка - комплекс обладнання, що працює у спосіб комбінованого виробництва електричної та теплової енергії або перетворює скидний енергетичний потенціал технологічних процесів в електричну та теплову енергію; конкурентна система централізованого теплопостачання – система централізованого теплопостачання, присдане теплове	Впровадження конкуренції в системах ЦТ передбачає необхідність введення ряду нових термінів, що описують нові види діяльності, тарифи, а також визначення конкурентних систем ЦТ та інші терміни, необхідні для запровадження конкуренції в системах ЦТ.

Відсутній магістральна теплова мережа - комплекс трубопроводів і споруд, що забезпечують транспортування теплоносія від джерела теплової енергії до місцевої (розподільчої) теплової мережі; Відсутній місцева (розподільча) теплова мережа - сукупність енергетичних установок, обладнання і трубопроводів, яка забезпечує транспортування теплоносія від джерела теплової енергії, центрального теплового пункту або магістральної теплової мережі до теплового вводу споживача; Відсутній (...) об'єкти у сфері теплопостачання - теплогенеруючі станції чи установки, теплові електростанції, теплоелектроцентралі, котельні, когенераційні установки, теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії, а також об'єкти та споруди, основне і допоміжне обладнання, що використовуються для забезпечення безпечної та надійної експлуатації теплових мереж;	навантаження споживачів якої перевищує 50 Гкал/год; контроль - вживається у значенні, визначеному Законом України «Про захист економічної конкуренції»; магістральна теплова мережа - комплекс трубопроводів і споруд, що забезпечують транспортування теплоносія від джерела теплової енергії до місцевої (розподільчої) теплової мережі; максимальний відпуск теплової енергії незалежними виробниками теплової енергії протягом визначеного проміжку часу - максимальна кількість теплової енергії, що може бути відпущена незалежними виробниками теплової енергії в конкурентній системі централізованого теплопостачання протягом відповідного проміжку часу, з урахуванням обмежень, що викликані технічними та іншими особливостями теплогенеруючих об'єктів незалежних виробників теплової енергії, особливостями їх приєднання до теплових мереж, поточною температурою зовнішнього повітря, а також обсягами відпуску теплової енергії, що встановлені для незалежних виробників теплової енергії за результатом торгів на закупівлю теплової енергії; місцева (розподільча) теплова мережа - сукупність енергетичних установок, обладнання і трубопроводів, яка забезпечує транспортування теплоносія від джерела теплової енергії, центрального теплового пункту або магістральної теплової мережі до теплового вводу споживача; незалежний виробник теплової енергії - теплогенеруюча організація, що не перебуває під контролем оператора та приєднана до теплової мережі системи централізованого теплопостачання, в якій оператор здійснює діяльність; (...) об'єкти у сфері теплопостачання - теплогенеруючі станції чи установки, теплові електростанції, теплоелектроцентралі, котельні, когенераційні установки, теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії, а також об'єкти та споруди, основне і допоміжне обладнання, що використовуються для забезпечення безпечної та надійної експлуатації теплових мереж; оператор - суб'єкт господарської діяльності, який здійснює транспортування та	
--	--	--

Відсутній (...) поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами (далі - спеціальні рахунки) - рахунки суб'єктів господарювання у сфері централізованого теплопостачання, призначені для накопичення та використання коштів виключно для виконання інвестиційних програм у зазначеній сфері; Відсутній Відсутній система централізованого теплопостачання - сукупність джерел теплової енергії, магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, що об'єднані між собою та використовуються для теплозабезпечення споживача, населеного пункту, яка включає системи децентралізованого та помірно-централізованого теплопостачання; тариф (ціна) на теплову енергію – грошовий вираз витрат на виробництво, транспортування, постачання одиниці теплової енергії (1 Гкал) з урахуванням рентабельності виробництва, інвестиційної та інших складових, що визначаються згідно із методиками, розробленими національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг; Відсутній	постачання теплової енергії в конкурентній системі централізованого теплопостачання; (...) поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами (далі - спеціальні рахунки) - рахунки суб'єктів господарювання у сфері централізованого теплопостачання, призначені для накопичення та використання коштів виключно для виконання інвестиційних програм у зазначеній сфері; приєднання теплогенеруючої організації до теплових мереж – сукупність організаційних і технічних заходів, у тому числі робіт, спрямованих на створення технічної можливості подачі теплової енергії від джерел теплової енергії до магістральних та/або місцевих (розподільчих) теплових мереж; резервування теплогенеруючих установок в конкурентній системі централізованого теплопостачання – діяльність оператора або незалежного виробника теплової енергії, що полягає в утриманні в робочому стані теплогенеруючих установок та/або їх використанні для забезпечення виконання теплогенеруючими організаціями в цій системі теплопостачання своїх зобов'язань щодо відпуску теплової енергії за обставин, що призвели до неможливості виконання ними таких зобов'язань у повному обсязі; система централізованого теплопостачання - сукупність джерел теплової енергії, магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, що об'єднані між собою та використовуються для теплозабезпечення споживача, населеного пункту, яка включає системи децентралізованого та помірно-централізованого теплопостачання; тариф (ціна) на теплову енергію - грошовий вираз витрат на виробництво, транспортування, постачання одиниці теплової енергії (1 Гкал) з урахуванням рентабельності виробництва, інвестиційної та інших складових, що визначаються згідно із методиками, розробленими національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг; торги на закупівлю теплової енергії – конкурентний спосіб відбору теплогенеруючих організацій з метою встановлення обсягів відпуску ними теплової енергії в конкурентній системі централізованого теплопостачання відповідно до передбачених цим Законом пріоритетів; (...)	
---	--	--

(...) Відсутній (...)	цінова пропозиція на виробництво теплової енергії – ціна одиниці теплової енергії (1 Гкал), що подається для участі в торгах на закупівлю теплової енергії в конкурентній системі централізованого тепlopостачання; (...)	
Стаття 6. Принципи державної політики у сфері тепlopостачання Державна політика у сфері тепlopостачання базується на принципах: забезпечення енергетичної безпеки держави; створення умов для функціонування сфери тепlopостачання на принципах самоокупності; сприяння розвитку конкурентних відносин на ринку теплової енергії; відсутній відсутній встановлення відповідальності суб'єктів тепlopостачання за порушення законодавства у сфері тепlopостачання; підвищення екологічної безпеки систем тепlopостачання; створення умов для впровадження енергозберігаючих технологій; забезпечення впровадження засобів обліку і приладів регулювання споживання теплової енергії.	Стаття 6. Принципи державної політики у сфері тепlopостачання Державна політика у сфері тепlopостачання базується на принципах: забезпечення енергетичної безпеки держави; (...) створення умов для функціонування сфери тепlopостачання на принципах самоокупності; сприяння розвитку конкурентних відносин на ринку теплової енергії; забезпечення технічно і економічно обґрунтованих, прозорих і недискримінаційних умов приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж та забезпечення конкуренції у сфері виробництва теплової енергії; забезпечення прозорості та відкритості у сфері тепlopостачання; встановлення відповідальності суб'єктів тепlopостачання за порушення законодавства у сфері тепlopостачання; підвищення екологічної безпеки систем тепlopостачання; створення умов для впровадження енергозберігаючих технологій; забезпечення впровадження засобів обліку і приладів регулювання споживання теплової енергії.	Зміни передбачають встановлення принципу недискримінаційного доступу до теплових мереж, забезпечення конкуренції у сфері виробництва теплової енергії, а також забезпечення прозорості та відкритості у сфері тепlopостачання, що є основоположними принципами функціонування конкурентних систем ЦТ.
Стаття 8. Державна підтримка та стимулювання у сфері тепlopостачання (...) У разі здійснення теплогенеруючими або тепlopостачальними організаціями заходів з енергозбереження, що привели до економії енергоносіїв при виробництві теплової енергії, до зменшення втрат при її транспортуванні та постачанні, орган виконавчої влади, який згідно з цим Законом регулює тарифи на теплову енергію, на три роки залишає тарифи на рівні, встановленому до впровадження цих заходів. Якщо протягом строку окупності змінюються ціни на енергоносії, то відповідною мірою коригується рівень тарифу.	Стаття 8. Державна підтримка та стимулювання у сфері тепlopостачання (...) У разі здійснення теплогенеруючими або тепlopостачальними організаціями, заходів з енергозбереження, що привели до економії енергоносіїв при виробництві теплової енергії, до зменшення втрат при її транспортуванні та постачанні, орган виконавчої влади, який згідно з цим Законом регулює тарифи на теплову енергію, на три роки залишає тарифи на рівні, встановленому до впровадження цих заходів, крім тарифів на теплову енергію тепlopостачальним організаціям, що одночасно є операторами в конкурентних системах централізованого тепlopостачання. Якщо протягом строку окупності змінюються ціни на енергоносії, то відповідною мірою коригується рівень тарифу.	Зміни передбачають виключення для операторів конкурентних систем ЦТ, оскільки тарифи для них встановлюватимуться за окремою методикою, затв. НКРЕКП.
Стаття 13. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері тепlopостачання	Стаття 13. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері тепlopостачання	Зміни передбачають надання повноважень

До основних повноважень органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання належать: (...) перегляд за власною ініціативою та/або за зверненням суб'єкта господарювання тарифів на теплову енергію, що виробляється на установках з використанням альтернативних джерел енергії (крім теплоелектроцентралей, теплоелектростанцій, атомних електростанцій та когенераційних установок), але не більше одного разу на квартал; Відсутній (...)	До основних повноважень органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання належать: (...) перегляд за власною ініціативою та/або за зверненням суб'єкта господарювання тарифів на теплову енергію, що виробляється на установках з використанням альтернативних джерел енергії (крім теплоелектроцентралей, теплоелектростанцій, атомних електростанцій та когенераційних установок), але не більше одного разу на квартал; визначення доцільності, порядку, обмежень та умов приватизації джерел теплової енергії комунальної власності; (...)	органам місцевого самоврядування для здійснення приватизації джерел теплової енергії комунальної власності.
Стаття 16. Повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у сфері теплопостачання До повноважень національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, належать: (...) встановлення тарифів на теплову енергію суб'єктам природних монополій у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюється Комісією; Відсутній Відсутній Відсутній Відсутній	Стаття 16. Повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у сфері теплопостачання До повноважень національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, належать: (...) встановлення тарифів на теплову енергію суб'єктам природних монополій у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюється Комісією; встановлення граничних тарифів на виробництво теплової енергії операторам для кожної окремої конкурентної системи централізованого теплопостачання, в якій вони здійснюють діяльність; встановлення тарифів на теплову енергію теплопостачальним організаціям, що одночасно є операторами в конкурентних системах централізованого теплопостачання; затвердження порядку (методики) приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж та розрахунку плати за приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж; затвердження процедури проведення торгів на закупівлю теплової енергії та типового договору купівлі-продажу теплової енергії в конкурентній системі централізованого теплопостачання; затвердження методики формування граничних тарифів на виробництво теплової енергії операторів та методики формування тарифів на теплову енергію теплопостачальних організацій, що одночасно	Запровадження конкурентних систем ЦТ передбачає ряд повноважень на НКРЕКП, зокрема щодо встановлення тарифів, затвердження порядків та методик, здійснення контролю та ін.

Відсутній	є операторами в конкурентних системах централізованого теплопостачання;	
Відсутній	затвердження порядку здійснення балансування, диспетчерського управління, забезпечення резервування теплогенеруючих установок та розрахунку плати за резервування теплогенеруючих установок в конкурентній системі централізованого теплопостачання;	
Відсутній	забезпечення досудового розгляду спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність у сфері теплопостачання; здійснення контролю за дотриманням суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність у сфері теплопостачання, обов'язків щодо опублікування інформації, передбаченої цим Законом;	
(...)	(...)	
Стаття 19. Основні принципи господарювання Діяльність у сфері теплопостачання може здійснюватись суб'єктами господарської діяльності у сфері теплопостачання всіх організаційно-правових форм та форм власності, зокрема, на основі договорів оренди, підляду, концесії, лізингу та інших договорів. (...) Теплогенеруюча організація має право постачати вироблену теплову енергію безпосередньо споживачу згідно з договором купівлі-продажу. У разі якщо така організація не є теплопостачуючою, то теплопостачуюча організація не має права відмовити теплогенеруючій організації у транспортуванні теплової енергії, якщо це дозволяють технічні можливості системи. Теплопостачуюча організація не має права відмовити споживачу теплової енергії у забезпеченні його тепловою енергією за наявності технічних можливостей на приєднання споживача до теплової мережі. Відсутній (...)	Стаття 19. Основні принципи господарювання Діяльність у сфері теплопостачання може здійснюватись суб'єктами господарської діяльності у сфері теплопостачання всіх організаційно-правових форм та форм власності, зокрема, на основі договорів оренди, підляду, концесії, лізингу та інших договорів. (...) Теплогенеруюча організація, крім незалежного виробника теплової енергії в конкурентній системі централізованого теплопостачання, має право постачати вироблену теплову енергію безпосередньо споживачу згідно з договором купівлі-продажу. У разі якщо така організація не є теплопостачуючою, то теплопостачуюча організація не має права відмовити теплогенеруючій організації у транспортуванні теплової енергії, якщо це дозволяють технічні можливості системи. Теплопостачуюча організація не має права відмовити споживачу теплової енергії у забезпеченні його тепловою енергією за наявності технічних можливостей на приєднання споживача до теплової мережі. Незалежний виробник теплової енергії в конкурентній системі централізованого теплопостачання зобов'язаний здійснювати продаж теплової енергії оператору в обсязі та за тарифом, що встановлюються за результатом торгів на закупівлю теплової енергії. (...)	Зміни передбачають покладення обов'язку на незалежних виробників в конкурентній системі централізованого теплопостачання здійснювати продаж теплової енергії лише оператору за результатом торгів на закупівлю теплової енергії.
Стаття 20. Загальні засади формування тарифів на теплову енергію	Стаття 20. Загальні засади формування тарифів на теплову енергію Тарифи на теплову енергію повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно	Зміни передбачають встановлення загальних засад формування тарифів

Тарифи на теплову енергію повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії. (...) Тариф на теплову енергію для споживача визначається як сума тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії. Тарифи повинні враховувати собівартість теплової енергії і забезпечувати рентабельність суб'єкта господарювання. Рентабельність визначається органом, уповноваженим встановлювати тарифи. Встановлення тарифів на теплову енергію нижче розміру економічно обґрунтованих витрат на її виробництво, транспортування та постачання не допускається. Відсутній Відсутній Відсутній (...)	обґрунтованих витрат на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії. (...) Тариф на теплову енергію для споживача визначається як сума тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії. Тарифи повинні враховувати собівартість теплової енергії і забезпечувати рентабельність суб'єкта господарювання. Рентабельність визначається органом, уповноваженим встановлювати тарифи. Рентабельність діяльності суб'єктів господарювання, що є незалежними виробниками теплової енергії в конкурентній системі централізованого теплопостачання, не регулюється. Встановлення тарифів на теплову енергію нижче розміру економічно обґрунтованих витрат на її виробництво, транспортування та постачання не допускається. Тарифи на виробництво теплової енергії та тарифи на теплову енергію в конкурентній системі централізованого теплопостачання встановлюються з урахуванням вимог, передбачених статтею 21-1 цього Закону. Тарифи на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії для суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання встановлюються окремо для кожного виду діяльності у сфері теплопостачання, при цьому перехресне субсидіювання видів діяльності не допускається. Суб'єкти господарювання у сфері теплопостачання зобов'язані вести бухгалтерський облік окремо для кожного виду діяльності у сфері теплопостачання та окремо для кожної конкурентної систем теплопостачання. (...)	на теплову енергію в конкурентних системах ЦТ, а також встановлення заборони перехресного субсидіювання видів діяльності та обов'язку ведення бухгалтерського обліку окремо для кожного виду діяльності у сфері теплопостачання.
Стаття 21. Конкурентні засади у сфері теплопостачання Теплогенеруючим організаціям незалежно від організаційно-правових форм та форм власності надається право доступу до магістральних та місцевих теплових мереж за умови виконання технічних умов на приєднання. Суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність з транспортування теплової енергії, зобов'язаний приєднати теплогенеруючу організацію, що має намір здійснювати діяльність з виробництва теплової енергії, після виконання технічних умов та укладання	Стаття 21. Загальні засади приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж Теплогенеруючі організації незалежно від організаційно-правових форм та форм власності, потужностей, технологій, видів палива або енергії, що використовуються для виробництва теплової енергії, є рівними у праві приєднання до теплових мереж. Умови та процедура приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж визначається порядком приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж Теплотранспортуюча організація зобов'язана приєднати теплогенеруючу організацію, що має намір здійснювати діяльність з виробництва теплової енергії, після виконання технічних умов та укладання договору про приєднання до теплових мереж. Технічні умови приєднання теплогенеруючої	Зміни передбачають гарантії для недискримінаційного приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж, підстави, за яких не може бути відмовлено у приєднанні. Зміни поширюються на всі системи ЦТ, а не лише на конкурентні.

договору на приєднання до теплової мережі. Спори щодо обсягу робіт, зазначених у технічних умовах на приєднання, розглядаються відповідно до законодавства.	організації до теплових мереж повинні містити виключно мінімально необхідні вимоги забезпечення надійності та якості відпуску теплової енергії.	
Відсутній	Теплотранспортуюча організація не має права відмовити теплогенеруючій організації, що має намір здійснювати діяльність з виробництва теплової енергії, у приєднанні до теплових мереж з таких підстав: - наявність власних джерел теплової енергії, що приєднані до теплових мереж відповідної системи тепlopостачання; - надлишок встановленої теплової потужності джерел теплової енергії, що приєднані до теплових мереж відповідної системи тепlopостачання, порівняно з приєднаним тепловим навантаженням споживачів теплової енергії цієї системи тепlopостачання; - відсутність планів збільшення обсягів споживання теплової енергії у відповідній системі тепlopостачання; - відсутність затвердженої схеми тепlopостачання населеного пункту; - відсутність в затвердженій схемі тепlopостачання населеного пункту планів щодо будівництва та приєднання джерел теплової енергії цієї теплогенеруючої організації; - інші підстави, що не обумовлені вимогами забезпечення надійності та якості відпуску теплової енергії.	
Відсутній	Після приєднання до теплових мереж теплогенеруючої організації, що має намір здійснювати діяльність з виробництва теплової енергії, до затвердженої схеми тепlopостачання населеного пункту вносяться зміни, що враховують таке приєднання. Внесення змін до затвердженої схеми тепlopостачання населеного пункту здійснюється у порядку, встановленому чинним законодавством.	
Відсутній	Теплотранспортуюча організація зобов'язана розміщувати інформацію про основні характеристики системи тепlopостачання, що необхідна для оцінки теплогенеруючою організацією, що має намір здійснювати діяльність з виробництва теплової енергії, можливості приєднання до теплових мереж. Перелік інформації та порядок її розміщення визначається у порядку приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж.	
Відсутній	Розмір плати за приєднання теплогенеруючої організації до теплових мереж встановлюється умовами договору про приєднання до теплових мереж та розраховується у порядку, що затверджується національною комісією, що здійснює	

Відсутній Якщо до магістральної або місцевої теплової мережі теплопостачальної організації приєднані дві або декілька теплогенеруючих організацій, то встановлення пріоритетності укладання договорів на закупівлю теплової енергії від них здійснюється на конкурентних засадах. Конкурс організовує виконавчий орган міської або селищної ради в порядку, встановленому законодавством. Якщо теплопостачальна організація має свої теплогенеруючі потужності, участь у конкурсі на закупівлю теплової енергії цієї організації є обов'язковою. При збільшенні обсягів теплоспоживання місцеві органи виконавчої влади обирають проекти теплогенеруючих об'єктів, призначених для будівництва, відповідно до затвердженої у встановленому законодавством порядку схеми теплопостачання на конкурсних засадах. Після будівництва та введення в експлуатацію такого об'єкта залучені на його будівництво кошти (банківські кредити, продаж облігацій, фінансовий лізинг, інвестиції, відсотки за користування цими коштами тощо) повертаються шляхом урахування в тарифі на виробництво (транспортування) теплової енергії інвестиційної складової, що діє протягом строку окупності капіталовкладень у створення цього об'єкта теплопостачання.	державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Спори, що виникають у зв'язку з приєднанням теплогенеруючих організацій до теплових мереж, розглядаються у порядку досудового розгляду спорів національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Виключити Виключити При збільшенні обсягів теплоспоживання місцеві органи виконавчої влади обирають проекти теплогенеруючих об'єктів, призначених для будівництва, відповідно до затвердженої у встановленому законодавством порядку схеми теплопостачання на конкурсних засадах. До таких конкурсів допускаються проекти теплогенеруючих об'єктів потенційних незалежних виробників теплової енергії, що мають намір приєднатися до теплових мереж системи теплопостачання, в тому числі якщо такі об'єкти не внесені до затвердженої у встановленому законодавством порядку схеми теплопостачання. При цьому, фінансування будівництва таких теплогенеруючих об'єктів передбачається виключно за кошти незалежних виробників теплової енергії. Після будівництва та введення в експлуатацію такого об'єкта залучені на його будівництво кошти (банківські кредити, продаж облігацій, фінансовий лізинг, інвестиції, відсотки за користування цими коштами тощо) повертаються шляхом урахування в тарифі на виробництво (транспортування) теплової енергії інвестиційної складової, що діє протягом строку окупності капіталовкладень у створення цього об'єкта теплопостачання. Джерела та спосіб повернення коштів, залучених незалежними виробниками теплової енергії в конкурентних системах централізованого теплопостачання на будівництво теплогенеруючих об'єктів, визначаються ними самостійно. (...)	
---	---	--

(…)		
Відсутня	Стаття 21-1. Конкурентна система централізованого теплопостачання Система централізованого теплопостачання є конкурентною, якщо приєднане теплове навантаження споживачів цієї системи перевищує 50 Гкал/год. Оператор в конкурентній системі централізованого теплопостачання зобов'язаний щороку до 15 лютого повідомляти на своєму веб-сайті про приєднане теплове навантаження споживачів конкурентної системи централізованого теплопостачання, в якій він здійснює діяльність. Якщо до теплової мережі конкурентної системи централізованого теплопостачання, приєднано не менше двох теплогенеруючих організацій, щонайменше одна з яких є незалежним виробником теплової енергії, оператор зобов'язаний щороку не пізніше 15 вересня проводити торги на закупівлю теплової енергії для забезпечення всього обсягу теплової енергії, що необхідний для відпуску до теплової мережі в наступні опалювальний та міжопалювальний періоди (за наявності теплового навантаження споживачів в міжопалювальний період). Система централізованого теплопостачання, до теплової мережі якої приєднано не менше двох теплогенеруючих організацій, щонайменше одна з яких є незалежним виробником теплової енергії, та в якій відбулися щонайменше одні торги на закупівлю теплової енергії, а приєднане теплове навантаження споживачів становить менше 50 Гкал/год, вважається конкурентною. У такій системі оператор зобов'язаний проводити торги на закупівлю теплової енергії у порядку, встановленому цим Законом. Оператор зобов'язаний повідомляти на своєму веб-сайті про дату проведення торгів на закупівлю теплової енергії не пізніше, ніж за три календарних місяці до відповідної дати. Учасниками торгів на закупівлю теплової енергії є незалежні виробники теплової енергії та оператор. Участь в торгах на закупівлю теплової енергії усіх незалежних виробників теплової енергії та оператора, за наявності у нього теплогенеруючих установок, що приєднані до теплової мережі цієї системи, є обов'язковою.	Зміни передбачають детальний опис порядку функціонування конкурентних систем ЦТ.

	Для участі в торгах на закупівлю теплової енергії учасник подає оператору цінову пропозицію на виробництво теплової енергії та пропозицію обсягу відпуску теплової енергії окремо на опалювальний період та міжопалювальний період. Формування цінової пропозиції на виробництво теплової енергії та пропозиції обсягу відпуску теплової енергії здійснюється учасником торгів на закупівлю теплової енергії самостійно. Цінова пропозиція на виробництво теплової енергії, що подається оператором для участі в торгах на закупівлю теплової енергії у конкурентній системі централізованого тепlopостачання, не може бути вищою, ніж його граничний тариф на виробництво теплової енергії для відповідної конкурентної системи централізованого тепlopостачання. Граничний тариф на виробництво теплової енергії оператора для кожної конкурентної системи централізованого тепlopостачання, в якій він здійснює діяльність, встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг не рідше одного разу на рік. Граничний тариф на виробництво теплової енергії формується оператором відповідно до методики формування граничних тарифів на виробництво теплової енергії операторів, що затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Оператор зобов'язаний подати до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, розрахунок граничного тарифу на виробництво теплової енергії оператора не пізніше, ніж за три місяці до дати проведення торгів на закупівлю теплової енергії. Якщо до теплової мережі конкурентної системи централізованого тепlopостачання, приєднано менше двох теплогенеруючих організацій, граничний тариф на виробництво теплової енергії оператора встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг не пізніше 15 червня поточного року. У такому випадку, оператор зобов'язаний подати до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, розрахунок тарифу не пізніше, ніж за три місяці до зазначеної дати.	
--	---	--

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, зобов'язана встановити оператору для кожної окремої конкурентної системи централізованого тепlopостачання граничний тариф на виробництво теплової енергії не пізніше ніж через два календарних місяці з дня отримання відповідних розрахунків граничного тарифу на виробництво теплової енергії оператора.

Цінова пропозиція на виробництво теплової енергії, що подається незалежним виробником теплової енергії для участі в торгах на закупівлю теплової енергії, не може бути вищою, ніж передбачений частиною сімнадцятою цієї статті відсоток граничного тарифу на виробництво теплової енергії оператора для відповідної конкурентної системи централізованого тепlopостачання.

Відсоток граничного тарифу на виробництво теплової енергії оператора для формування цінової пропозиції на виробництво теплової енергії визначається незалежним виробником теплової енергії виходячи із ціни природного газу, що виражена в євро за 1000 м³ без ПДВ, за якою оператор купує його у суб'єктів ринку природного газу для виробництва теплової енергії для потреб населення:

Кінцева ціна природного газу, євро за 1000 м ³ без ПДВ	Відсоток граничного тарифу на виробництво теплової енергії оператора для формування цінової пропозиції на виробництво теплової енергії незалежним виробником теплової енергії
до 300	90
300-349	85
350-449	80
450 і більше	75

Ціна природного газу, за якою оператор купує його у суб'єктів ринку природного газу для виробництва теплової енергії для потреб населення, перераховується в євро за 1000 м³ без ПДВ за середнім офіційним валютним курсом Національного банку України за останніх 30 календарних днів, що передують даті формування цінової пропозиції на виробництво теплової енергії незалежним виробником теплової енергії.

У випадку, якщо оператор не здійснює виробництво теплової енергії, цінова пропозиція на виробництво теплової енергії, що подається незалежним виробником теплової енергії для участі в торгах на закупівлю теплової енергії, не може бути вищою, ніж передбачений частиною

двадцятьою цієї статті відсоток розрахункового тарифу на виробництво теплової енергії для відповідної конкурентної системи централізованого теплопостачання. Розрахунковий тариф на виробництво теплової енергії визначається як різниця між середньозваженим тарифом на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, що розрахований відповідно до частини шостої статті 20 цього Закону, для адміністративно-територіальної одиниці, в якій незалежний виробник теплової енергії здійснює діяльність, і тарифами на транспортування та постачання теплової енергії, що визначаються на рівні діючих для оператора тарифів на транспортування та постачання теплової енергії для потреб населення.

Відсоток розрахункового тарифу на виробництво теплової енергії для відповідної конкурентної системи централізованого теплопостачання для формування цінової пропозиції на виробництво теплової енергії визначається незалежним виробником теплової енергії виходячи із ціни природного газу, що виражена в євро за 1000 м³ без ПДВ, за якою теплогенеруючі організації комунальної форми власності купують його у ПАТ “Національна акціонерна компанія “Нафтогаз України” для виробництва теплової енергії для потреб населення:

Кінцева ціна природного газу, євро за 1000 м ³ без ПДВ	Відсоток розрахункового тарифу на виробництво теплової енергії відповідної конкурентної системи централізованого теплопостачання для формування цінової пропозиції на виробництво теплової енергії незалежним виробником теплової енергії
до 300	90
300-349	85
350-449	80
450 і більше	75

Ціна природного газу, за якою теплогенеруючі організації комунальної форми власності купують його у ПАТ “Національна акціонерна компанія “Нафтогаз України” для виробництва теплової енергії для потреб населення, перераховується в євро за 1000 м³ без ПДВ за середнім офіційним валютним курсом Національного банку України за останніх 30 календарних днів, що передують даті формування цінової пропозиції на

	виробництво теплової енергії незалежним виробником теплової енергії. У випадку, якщо учасники торгів на закупівлю теплової енергії подають різні цінові пропозиції на виробництво теплової енергії, оператор зобов'язаний розподіляти обсяги відпуску теплової енергії між ними, надаючи пріоритет найнижчій ціновій пропозиції. У випадку, якщо пропозиція обсягу відпуску теплової енергії, що відповідає найнижчій ціновій пропозиції на виробництво теплової енергії, менша за визначений оператором необхідний обсяг відпуску теплової енергії в теплову мережу, різниця обсягів відпускається учасниками за пріоритетом наступної найнижчої цінової пропозиції на виробництво теплової енергії. Якщо учасники торгів на закупівлю теплової енергії подають однакові цінові пропозиції на виробництво теплової енергії, оператор зобов'язаний розподіляти обсяги відпуску теплової енергії між ними, надаючи пріоритет тепловій енергії, що вироблена на: 1) теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях і когенераційних установках, що використовують відновлювані джерела енергії; 2) інших теплогенеруючих установках, що використовують відновлювані джерела енергії; 3) теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях і когенераційних та теплогенеруючих установках, що використовують доменний та коксівний газ, газ метан дегазації вугільних родовищ, перетворення скидного енергопотенціалу технологічних процесів; 4) теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях і когенераційних установках, що використовують викопні палива; 5) інших теплогенеруючих установках. Обсяги теплової енергії, що відпускаються незалежними виробниками теплової енергії та теплогенеруючими установками оператора до теплової мережі, а також тарифи на виробництво теплової енергії, за якими здійснюється відпуск теплової енергії, встановлюються за результатом щорічних торгів на закупівлю теплової енергії. Процедура проведення торгів на закупівлю теплової енергії та типовий договір купівлі-продажу теплової енергії в конкурентній системі централізованого тепlopостачання затверджується національною комісією, що	
--	---	--

	здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Спори, що виникають у зв'язку з проведенням торгів на закупівлю теплової енергії, розглядаються у порядку досудового розгляду спорів національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Тариф на теплову енергію теплопостачальної організації, що одночасно є оператором в конкурентній системі централізованого теплопостачання, формується теплопостачальною організацією відповідно до методики, що затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Тариф на теплову енергію теплопостачальної організації, що одночасно є оператором в конкурентній системі централізованого теплопостачання, встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. В конкурентній системі централізованого теплопостачання здійснюється резервування теплогенеруючих установок. Потужність резервування теплогенеруючих установок незалежних виробників теплової енергії, що здійснюють відпуск теплової енергії за результатом проведення торгів на закупівлю теплової енергії, повинна відповідати потужності найбільшого котла незалежних виробників теплової енергії, але не менше однієї третини встановленої теплової потужності джерел теплової енергії всіх незалежних виробників теплової енергії цієї системи. Порядок забезпечення резервування теплогенеруючих установок та розрахунку плати за резервування теплогенеруючих установок в конкурентній системі централізованого теплопостачання затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Спори, що виникають у зв'язку з забезпеченням резервування теплогенеруючих установок в конкурентній системі централізованого теплопостачання, розглядаються у порядку досудового розгляду спорів національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.	
--	--	--

Стаття 25. Права та основні обов'язки теплогенеруючої, теплотранспортної та теплопостачальної організацій Теплогенеруюча, теплотранспортна та теплопостачальна організації мають право: (...) Теплопостачальні, теплотранспортні і теплогенеруючі організації зобов'язані: (...) Теплопостачальні організації, які здійснюють діяльність із постачання теплової енергії з використанням власних теплових мереж, зобов'язані забезпечити рівноправний доступ до цих мереж усіх суб'єктів господарської діяльності відповідно до укладених договорів. (...)	Стаття 25. Права та основні обов'язки теплогенеруючої, теплотранспортуючої, теплопостачальної організацій та оператора в конкурентній системі теплопостачання Теплогенеруюча, теплотранспортуюча, теплопостачальна організації та оператор в конкурентній системі теплопостачання мають право: (...) Теплопостачальні, теплотранспортуючі, теплогенеруючі організації та оператор в конкурентній системі теплопостачання зобов'язані: (...) Теплотранспортуюча організація зобов'язана приєднати до теплових мереж теплогенеруючу організацію, що має намір здійснювати діяльність з виробництва теплової енергії, у разі виконання умов, що передбачені порядком приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж. (...)	Зміни передбачають гарантії для недискримінаційного приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж, та надання прав та обов'язків операторам.
Відсутня	Стаття 25-1. Основні права та обов'язки оператора та незалежного виробника теплової енергії Оператор в конкурентній системі централізованого теплопостачання має право: здійснювати діяльність з виробництва теплової енергії; для участі в торгах на закупівлю теплової енергії подавати цінову пропозицію на виробництво теплової енергії нижчу, ніж встановлений йому граничний тариф на виробництво теплової енергії; реалізовувати інші права, передбачені законодавством. Оператор в конкурентній системі централізованого теплопостачання зобов'язаний: щорічно проводити торги на закупівлю теплової енергії, у випадку якщо до теплової мережі конкурентної системи централізованого теплопостачання, приєднано не менше двох теплогенеруючих організацій, щонайменше одна з яких є незалежним виробником теплової енергії; укладати договори купівлі-продажу теплової енергії з незалежними виробниками теплової енергії на основі типового договору; розподіляти обсяг теплової енергії, необхідний для відпуску в теплову мережу, між учасниками торгів на закупівлю теплової енергії відповідно до передбачених цим Законом пріоритетів;	Зміни передбачають встановлення прав та обов'язків оператора та незалежного виробника теплової енергії у зв'язку з їх діяльністю у конкурентних системах ЦТ.

	забезпечувати резервування теплогенеруючих установок, приєднаних до теплової мережі в обсягах, що необхідні для забезпечення виконання всіма теплогенеруючими організаціями в конкурентній системі централізованого тепlopостачання своїх зобов'язань щодо відпуску теплової енергії, за рахунок власних теплогенеруючих установок, а у випадку їх недостатності чи відсутності, за рахунок теплогенеруючих установок незалежних виробників теплової енергії, крім обсягів резервування, що забезпечені незалежними виробниками теплової енергії; здійснювати балансування у порядку, що затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг; забезпечувати диспетчерське управління у порядку, що затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг; забезпечувати покриття різниці між потребою споживачів у тепловій енергії та максимальним відпуском теплової енергії незалежними виробниками теплової енергії; приєднувати до теплових мереж теплогенеруючу організацію, що має намір здійснювати діяльність з виробництва теплової енергії, у разі виконання умов, що передбачені порядком приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж; оприлюднювати інформацію щодо основних характеристик та приєданого теплового навантаження споживачів системи тепlopостачання, потенційних точок приєднання до теплових мереж, обсягів відпуску та споживання теплової енергії на місяць та на рік, дати проведення та результатів торгів на закупівлю теплової енергії, структури і фактичних обсягів виробництва та споживання теплової енергії, граничного тарифу на виробництво теплової енергії оператора, ціну природного газу, за якою оператор купує його у суб'єктів ринку природного газу для виробництва теплової енергії для потреб населення та іншу інформацію у порядку, що затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг; оприлюднювати річні плани проведення ремонтних робіт теплових мереж та джерел теплової енергії оператора та незалежних виробників теплової енергії; у разі невиконання обов'язку по закупівлі теплової енергії відшкодувати понесені незалежним виробником теплової енергії збитки у порядку, що затверджується національною комісією, що здійснює	
--	--	--

	державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг; виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством. Незалежний виробник теплової енергії в конкурентній системі централізованого теплопостачання має право: на приєднання до теплових мереж у разі виконання умов, що передбачені порядком приєднання теплогенеруючих організацій до теплових мереж; здійснювати резервування за рахунок власних теплогенеруючих установок; для участі в торгах на закупівлю теплової енергії подавати цінову пропозицію на виробництво теплової енергії нижчу, ніж визначений відсоток граничного тарифу на виробництво теплової енергії оператора або визначений відсоток розрахункового тарифу на виробництво теплової енергії відповідної конкурентної системи централізованого теплопостачання; реалізовувати інші права, передбачені законодавством. Незалежний виробник теплової енергії в конкурентній системі централізованого теплопостачання зобов'язаний: брати участь у торгах на закупівлю теплової енергії та здійснювати продаж теплової енергії оператору згідно з типовим договором купівлі-продажу; здійснювати відпуск теплової енергії встановленої якості відповідно до умов договору купівлі-продажу та стандартів; у разі невиконання обов'язку по відпуску теплової енергії, відшкодувати понесені оператором збитки у порядку, затвердженому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг; виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством.	
Стаття 31. Штрафні санкції, що застосовуються до суб'єктів господарювання за правопорушення у сфері теплопостачання Уповноважені органи застосовують до суб'єктів господарювання штрафні санкції: (...) 4) за порушення ліцензійних умов або діяльність з простроченою ліцензією - до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;	Стаття 31. Штрафні санкції, що застосовуються до суб'єктів господарювання за правопорушення у сфері теплопостачання Уповноважені органи застосовують до суб'єктів господарювання штрафні санкції: (...) 4) за порушення ліцензійних умов або діяльність з простроченою ліцензією, порушення вимоги вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності у сфері теплопостачання - до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;	Зміни встановлюються штрафи у випадку порушення вимоги вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності у сфері теплопостачання.

Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна»		
Стаття 4. Об'єкти приватизації (...) 1. Крім передбачених частиною третьою цієї статті випадків, приватизації не підлягають казенні підприємства та об'єкти, необхідні для виконання державою своїх основних функцій, для забезпечення обороноздатності держави, та об'єкти права власності Українського народу, майно, що становить матеріальну основу суверенітету України, зокрема: (...) об'єкти інженерної інфраструктури та благоустрою міст, інших населених пунктів, включаючи мережі, споруди, устаткування, які пов'язані з постачанням споживачам води, газу, тепла, а також відведенням і очищенням стічних вод; (...)	Стаття 4. Об'єкти приватизації (...) 2. Крім передбачених частиною третьою цієї статті випадків, приватизації не підлягають казенні підприємства та об'єкти, необхідні для виконання державою своїх основних функцій, для забезпечення обороноздатності держави, та об'єкти права власності Українського народу, майно, що становить матеріальну основу суверенітету України, зокрема: (...) об'єкти інженерної інфраструктури та благоустрою міст, інших населених пунктів, включаючи мережі, споруди, устаткування, які пов'язані з постачанням споживачам води, газу, тепла (крім джерел теплової енергії комунальної власності), а також відведенням і очищенням стічних вод; (...)	Зміни передбачають відміну заборони приватизації джерел теплової енергії комунальної власності.
	ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ 1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування. 2. Суб'єкти господарювання у сфері теплопостачання зобов'язані привести свою діяльність у відповідність з вимогами частини сімнадцятої та вісімнадцятої статті 20 цього Закону протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону. 3. Суб'єкти господарювання у сфері теплопостачання, які здійснюють господарську діяльність в системі централізованого теплопостачання, що на день набрання чинності цим Законом відповідає вимогам частини першої статті 21-1 цього Закону, здійснюють діяльність у сфері теплопостачання на основі чинних договорів купівлі-продажу теплової енергії протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону. 4. Кабінету Міністрів України, центральним органам виконавчої влади, Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону: - забезпечити прийняття та затвердження нормативно-правових актів, передбачених цим Законом; - забезпечити перегляд і скасування своїх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.	

2.10 Інші пропозиції до законодавства

Протягом виконання Проекту «Підтримка законодавчої та регуляторної бази для біоенергетичних ланцюжків в Україні» було прийнято ряд законодавчих актів та рішень, що мали вплив на розвиток сектору біоенергетики.

ГО «АВЕ» як член Біоенергетичної асоціації України подавала наступні пропозиції щодо прийнятих рішень:

1. Лист БАУ №497⁸ від 17 вересня 2020 р. щодо Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» № 810-IX, яким на законодавчому рівні закріплено положення Меморандуму про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері відновлюваної енергетики в Україні. Окремі положення цього Закону є колізійними та обмежують права виробників електроенергії з біомаси/біогазу. Зокрема, обмежується право виробників електроенергії з біомаси/біогазу на отримання «зеленого» тарифу після 1 січня 2023 року. У зв'язку з цим, необхідним є скасування п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону № 810-IX як такого, що обмежує права виробників електроенергії з біомаси/біогазу, порівняно з іншими виробниками електроенергії з альтернативних джерел енергії.
2. Лист БАУ №511⁹ від 4 грудня 2020 року щодо збільшення квот підтримки. 3 грудня 2020 року Міненерго представлено пропозиції щодо обсягів та параметрів річної квоти підтримки, а також графіку проведення аукціонів на 2021 рік. Пропозиція Міненерго передбачає, що квота підтримки для «інших» альтернативних джерел енергії на 2021 рік становить 60 МВт, а на 2022 рік – 80 МВт. Однак, запропоновані Міненерго квоти підтримки є недостатніми для проєктів на «інших» альтернативних джерелах енергії (в тому числі для біоенергетичних проєктів). Квоти підтримки для «інших» альтернативних джерел енергії доцільно збільшити до 100 МВт щорічно на 2021 та 2022 рік.
3. Лист БАУ №514¹⁰ від 24 грудня 2020 року щодо підтримки сектору біоенергетики та подолання наявних бар'єрів. З метою подолання ключових бар'єрів, які стримують розвиток галузі, запропоновано розглянути та сприяти розвитку низці законопроєктів та інших нормативно-правових актів, що розроблені за підтримки Програми ЄБРР «Україна: Сталі інновації у ланцюжку створення вартості в біоенергетиці».
4. Лист БАУ №515¹¹ від 12 січня 2021 року щодо запровадження відсотку допустимих відхилень для виробників електричної енергії, які використовують біомасу та біогаз. Запропоновано передбачити відсоток допустимих відхилень для виробників електричної енергії, які використовують біомасу та біогаз аналогічно як для суб'єктів, що використовують енергію сонця (5%).

⁸ <https://uabio.org/news/8715/>

⁹ <https://uabio.org/news/9335/>

¹⁰ <https://uabio.org/news/9473/>

¹¹ <https://uabio.org/news/9561/>

3 Додатки

3.1 Додаток 1

Лист БАУ № 501 від 27 жовтня 2020 року

UABIO

Біоенергетична асоціація України

№ 501 від «27» жовтня 2020 р.

в.о. Генерального директора
Директорату електроенергетичного
комплексу та розвитку ринку
електричної енергії
Міністерства енергетики України
МАРТИНОВУ О. В.

Вельмишановний Олександр Васильовичу!

Громадська спілка «Біоенергетична Асоціація України» (далі – БАУ) засвідчує Вам повагу та звертається щодо наступного. Перш за все, дякуємо за розгляд Директоратом електроенергетичного комплексу та розвитку ринку електричної енергії (далі – Директорат) проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні джерела енергії» щодо розвитку виробництва електроенергії з біометану» (далі – проєкт Закону), надісланий листом Держенергофактивності від 04.09.2020 за № 472-02/17/2-20.

Біоенергетична асоціація України брала участь у розробці даного проєкту Закону спільно з Держенергофактивності та має свою аргументацію щодо доцільності та необхідності його підтримки. БАУ ознайомила з аргументацією Директорату щодо не підтримки даного проєкту Закону та у зв'язу з цим, повідомляє наступне.

БАУ повністю підтримує необхідність створення у перспективі комплексної системи підтримки виробництва і використання біометану, як на ринку електричної/теплової енергії, так і на ринку природного газу та моторних палив. Зауважимо, що запропонований проєкт Закону розглядається нами лише як перший, необхідний крок на шляху до розвитку такої системи підтримки.

БАУ вітає позицію Директорату долучитися до удосконалення проєкту Закону у співпраці з Держенергофактивності та готова також увійти до складу такої робочої групи з власною аргументованою позицією. Простимо ознайомитися з нашою позицією у контексті аргументації Директорату, викладеній у листі відповіді на адресу Директорату з питань формування енерго- та ресурсоєфективної політики.

Дійсно, Верховною Радою України 25.04.2019 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» № 2712-VIII. Цим Законом передбачається запровадження конкурентної моделі стимулювання розвитку відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) шляхом проведення аукціонів з розподілу підтримки з 2020 року та відповідно візду України від моделі стимулювання за «зеленим» тарифом. Втім для біометану/біогазу подібного обов'язкового візду від моделі «зеленого» тарифу не передбачено. Закон передбачає диференційований

вук. Mapli Kamir, 2-A, of. 116, m. Kyiv, Ukraine, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

UABIO

Біоенергетична асоціація України

правило, споживача теплової енергії з біогазу нема. При розрахунку коефіцієнту «зеленого» тарифу на електричну енергію з біометану автори проєкту Закону враховували дохід від гарантованої реалізації теплової енергії з біометану на рівні не нижче 60% за актуальними тарифами на теплову енергію, вироблену з природного газу, що дозволяло прогнозувати задовільний рівень окупності проєкста із запропонованим коефіцієнтом.

Пропозиція Директорату розглянути можливість запровадження механізмів стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії новими об'єктами, які здійснюватимуть виробництво електричної енергії з біометану у місці його виробництва, що передбачено чинним законодавством для електричної енергії виробленої з біогазу, є неприйнятною, оскільки не має економічного сенсу для інвестора. Вартість установи для збагачення біогазу до якості біометану є співмірною із вартістю когенераційної установки. У запропонованому підході інвестор понесе витрати як на станцію збагачення біогазу, так і на когенераційну станцію, без гарантії споживача тепла в місці встановлення, що передбачувало поставити такий проєкт в ряд інвестиційно непривабних, а отже виробництво біометану таким чином розвиватись не буде.

На думку Директорату, стимулювання виробництва біометану має відбуватися на етапі його виробництва, а не споживання, що дозволить його використання усім категоріям споживачів. Директорат також дозволить розглянути можливість стимулювання розвитку ринку біометану на ринку природного газу. Можемо погодитися з таким альтернативним підходом до стимулювання виробництва біометану, втім, вважаємо, що підтримка виробництва біометану шляхом встановлення «зеленого» тарифу на електричну енергію з нього не протирічить базовому підходу щодо необхідності стимулювання виробництва і енергетичного споживання біометану, а лише доповнює і, на нашу думку, є першим необхідним кроком на цьому шляху. Досвід різних країн, зокрема в ЄС, показує існування різних схем підтримки, ряд з яких запроваджено одночасно в межах окремих країн. Основні такі підходи наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1. Національні схеми підтримки виробництва та споживання біометану в ЄС

Виробництво	Споживання
Пряма фінансова підтримка	«Зелені» тарифи, напр., для:
✓ Часткова компенсація вартості будівництва біометанових станцій	✓ Відновлюваної електроенергії від ТЕЦ
✓ Знижені ставки кредитування	✓ Відновлюваного газу
✓ Покриття затрат на придбання до газопроводу	Обов'язкові квоти, напр., на споживання:

вук. Mapli Kamir, 2-A, of. 116, m. Kyiv, Ukraine, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

UABIO

Біоенергетична асоціація України

підхід для різних видів ВДЕ, тому об'єднання в аргументації всіх видів ВДЕ не є об'єктивним.

Дійсно, відповідно до пункту 3 Розділу II Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» № 810-IX, «зелений» тариф для суб'єктів господарювання, які виробляють або мають намір виробляти електричну енергію з біомаси та/або біогазу на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва, встановлюється виключно на електричну енергію, вироблену об'єктами, що введени в експлуатацію такими суб'єктами до 1 січня 2023 року. Вважаємо, що дана норма з'явилася в Законі випадковим чином, не відповідає головній ідеології Закону і повинна бути переглянута. Можливість використання «зеленого» тарифу для електроенергії з біомаси та біогазу після 2023 року має бути відновлена.

Не можемо погодитися з аргументацією щодо стимулювання виробництва біометану лише в рамках аукціонної системи підтримки. Навіть, якщо положення пункту 3 Розділу II Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» № 810-IX залишаться в силі, це не означає автоматичного виходу виробників електричної енергії з біометану на аукціони, оскільки в даному Законі не визначено поняття біометану. Пропозиція в запропонованому проєкті Закону щодо встановлення «зеленого» тарифу на електричну енергію з біометану дозволить поставити біогас та біометан в один ряд при участі як в схемі «зеленого» тарифу, так і в схемі аукціонів, а запропонований коефіцієнт «зеленого» тарифу на електричну енергію з біометану не створить додаткових стимулів для біометану, у порівнянні з біогазом.

Щодо самого поняття біометану, то вперше його потрібно застосувати саме в Законі, де передбачаються механізми стимулювання його виробництва шляхом встановлення «зеленого» тарифу на електричну енергію, вироблену з біометану, а саме в Законі України «Про альтернативні джерела енергії». При розгляді іншого шляху підтримки розвитку біометану за рахунок, наприклад, «зеленого» сертифіката на випущені обсяги біометану при заміненні ним природного газу, відповідно термін «біометан» можливо продублювати в Законі «Про ринок природного газу» або використовувати термін, визначений Законом України «Про альтернативні джерела енергії».

На думку Директорату біометан може бути використаний не тільки для виробництва електричної енергії, а й для виробництва теплової енергії комунальними котельними та для прямого споживання. Так, саме така аргументація наводиться в проєкті Закону. І саме це є ключовою перевагою стимулювання виробництва електричної енергії з біометану в локаціях, де є гарантоване споживання теплової енергії з біометану, на протилугу виробництву електричної енергії з біогазу, де, як

вук. Mapli Kamir, 2-A, of. 116, m. Kyiv, Ukraine, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

UABIO

Біоенергетична асоціація України

	✓ Відновлюваного палива ✓ Відновлюваного тепла ✓ Відновлюваної електроенергії
Пріоритетність (принаймні недискримінаційний підхід) доступу до мережі	✓ Фінансова підтримка, напр., для ✓ Когенераційних установок ✓ Автомобілів на СПГ/БМ ✓ Автобусів та вантажків на СПГ/БМ ✓ Газових заправних станцій
Прозорість процедури приєднання до мережі з точки зору технічних вимог	✓ Стимулююча податкова політика, звільнення або відшкодування, напр., в частині: ✓ Податку на енергію ✓ Податку на паливе ✓ Податку на CO₂ ✓ Податку на прибуток
Стандартизація процедур отримання ліцензії на будівництво станції	✓ Дохід від продажу одиниць скорочення викидів парникових газів

Вважаємо, що підтримка розвитку виробництва і споживання біометану потребує комплексного підходу також і в Україні, а відповідно розробки в подальшому нових систем підтримки як виробників так і споживачів біометану, враховуючи позитивний досвід країн ЄС.

Погоджуємося з позицією Директорату, що основним принципом стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії шляхом встановлення «зеленого» тарифу або проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки є надання державної підтримки для будівництва нових енергогенеруючих об'єктів. Дійсно, проєктом Закону передбачається, що біометан може бути використаний для виробництва електроенергії на існуючих ТЕЦ або КТУ. Втім, такий підхід не суперечить підтримці нових енергогенеруючих об'єктів, оскільки в даному випадку такими об'єктами будуть станції з виробництва біометану (відновлюваної енергетичної). Разом з тим, не погоджуємося з тезою, що існуючі ТЕЦ або КТУ будуть отримувати надприбутки, оскільки запропонований рівень «зеленого» тарифу на електричну енергію з біометану дасть можливість отримувати нормований дохід такими установками, оскільки вартість біометану з мережі ПГ буде для таких станцій вищою, ніж вартість природного газу за поточного рівня ціни. Таким чином, при збереженні нормованої доходності існуючих ТЕЦ чи КТУ стимулюється власне виробник біометану, який буде продавати сертифікати (гарантії) походження біометану операторам існуючих ТЕЦ чи КТУ за прийнятною для його економічної моделі ціною. БАУ готова при потребі надати необхідні економічні розрахунки на

вук. Mapli Kamir, 2-A, of. 116, m. Kyiv, Ukraine, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

Біоенергетична асоціація України

підтвердження даної позиції, зокрема в рамках засідань робочої групи з доопрацювання проекту Закону.

Розвиток виробництва біометану після 2030 року, коли закінчиться дія схеми підтримки з використанням «зелених» тарифів, дійсно є під питанням, втім, як і питання розвитку інших видів ВДЕ. Закладення можливості підтримки біометану шляхом встановлення «зеленого» тарифу на електричну енергію з нього не дасть відповіді на це питання, однак таким чином виробники біометану матимуть можливість разом з іншими учасниками ринку ВДЕ шукати відповіді. Втім, не запровадження запропонованого в проекті Закону механізму в найближчій перспективі ще більш загострить таке питання саме для потенційних виробників біометану. Вважаємо прийняття даного проекту Закону нагальним кроком, що вже в короткій перспективі (2-3 роки) дасть можливість очікувати появи перших біометанових заводів в Україні.

Не можемо погодитися з тим, що запропоновані механізми визначення гарантій походження біометану не вирішують питання фіксації та підтвердження споживання споживачем саме біометану, оскільки в газотранспортній системі суміші природного газу та біометану є такою, що має дуже схожі фізико-хімічні властивості та енергетичні характеристики. Навпаки, використання реєстру виробництва і споживання метану забезпечує інструментальний контроль обсягів біометану на вході і виході газової системи та розділення фізичного та документального обліку метану. Такий реєстр є інструментом для забезпечення гарантії походження біометану. Подібні системи реалізовані в більшості європейських країн, що дозволило не тільки фіксувати процес виробництва і передачі кінцевому користувачеві визначеної кількості біометану в межах однієї країни, а й експортувати біометан за межі країни виробника.

Дійсно, Держенергоєфективності Наказом від 01.10.2020 № 43 утворено робочу групу з запровадження системи функціонування гарантії походження енергії з відновлюваних джерел з метою вирішення питань законодавчого врегулювання та технічного забезпечення видачі гарантії походження енергії з відновлюваних джерел енергії в Україні. Тому робота над визначенням гарантії походження біометану може бути реалізована в рамках зазначеної робочої групи.

Використання біометану не вплине на можливості маневрування ТЕЦ. Виробництво і використання біометану фізично не пов'язані. Передача біометану кінцевому користувачу здійснюється віртуально за допомогою передачі виробником сертифікату (гарантії) походження, який згенеровано в реєстрі виробництва і використання біометану. З цієї ж причини на нашу думку ТЕЦ може не входити до балансувальної групи Гарантованого пошуку. Проте вказані особливості повинні бути враховані при підготовці положень про функціонування реєстру виробництва і використання біометану.

вул. Мазіп Карв'єць, 2-А, оф. 116, м. Київ, Україна, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org

Ми робимо енергію зеленою!

Біоенергетична асоціація України

Таким чином, ми вважаємо, що проект Закону враховує довгострокові перспективи розвитку, не створює підстави для потенційних зловживань та враховує особливості функціонування ринку електричної енергії, що передбачені чинним законодавством.

Вважаємо обґрунтованим необхідність створення окремої робочої групи із залученням ключових зацікавлених стейкхолдерів, а саме: Міненерго, Держенергоєфективності, НКРЕКП, ДП «Гарантований покупець», ПРАТ «НЕК «Укренерго», ТОВ «Оператор газотранспортної системи України», НАК «Нафтогаз України», операторів газорозподільчих систем, ГС «Біоенергетична асоціація України» тощо, та врахування позиції Директорату нафтогазового комплексу та розвитку ринків нафти, природного газу та нафтопродуктів.

З повагою,

Голова Правління
Біоенергетичної асоціації України

Гелетуха Г. Г.

вул. Мазіп Карв'єць, 2-А, оф. 116, м. Київ, Україна, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org

Ми робимо енергію зеленою!

3.2 Додаток 2

Лист Держенергоефективності №732-02/18/4-20 від 03.11.2020 р.
Лист БАУ №507 від 19.11.2020 р.

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНИ**
(Держенергоефективності)

прес. Музейний, 12, м. Київ, 01001
телефони (044) 590-59-60, кампелерія (044) 590-59-74, ф.(044) 590-59-61, 590-59-75
Web: <http://www.aee.gov.ua> Код ЄДРПОУ 37536010

03.11.2020 № 732-02/18/4-20 на № _____ від _____

**Громадська спілка
«Біоенергетична Асоціація України»**

вул. Марії Каміст, 2-А, оф. 116,
м. Київ, 03057

Держенергоефективності розглянуло лист громадської організації «Біоенергетична асоціація України» (далі - БАУ) від 23.10.2020 № 500 щодо вдосконалення механізму формування та встановлення тарифів на теплову енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, та в межах повноважень повідомляє.

Відповідно до вимог статті 20 Закону України «Про теплопостачання» (далі - Закон) Держенергоефективності за інформацією, яка отримувалася від органів місцевого самоврядування (далі - ОМС) та НКРЕКП, щоправду, на протязі 3-х років, здійснює розрахунок середньозважених тарифів на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, її транспортування та постачання, які в подальшому використовуються для тарифного стимулювання виробників теплової енергії з альтернативних джерел енергії (далі - АДЕ).

Підня співпраця Держенергоефективності з ОМС, об'єднаннями територіальних громад та суб'єктами господарювання окрім отримання якісної інформації для розрахунку середньозважених тарифів, дає можливість бачити стави реалізації положень статті 20 Закону в частині впровадження тарифного стимулювання виробників теплової енергії з АДЕ.

Враховуючи зазначений досвід, Агентство інформувало Мінірегіон, як центральний орган виконавчої влади, що формує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, про питання, які на теперішній час потребують врегулювання у Законі, та надавало відповідні пропозиції.

В той же час, на сьогодні Міністерство спільно з Держенергоефективності ініціювало внесення змін до Порядку розрахунку середньозважених тарифів на

теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, її транспортування та постачання, які були підтримані Урядом та знайшли своє відображення у постанові Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 № 1020 «Про внесення змін до Порядку розрахунку середньозважених тарифів на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, її транспортування та постачання».

Оскільки, позиція БАУ, наведена в листі, безпосередньо стосується функцій, що здійснює Держенергоефективності відповідно до вимог статті 20 Закону, в частині розрахунку середньозважених тарифів на теплову енергію та питань стимулювання виробництва теплової енергії з АДЕ, Агентством в межах повноважень було проведено аналіз цих пропозицій.

Держенергоефективності погоджується з БАУ, що на сьогодні врегулювання у Законі потребують такі питання, як: надання можливості суб'єктам господарювання в разі не відповідності економічно-обґрунтованим витратам тарифів, розрахованих за «скороченою процедурою 90%», розраховувати ці тарифи відповідно до порядку (методик), затверджених Кабінетом Міністрів України або НКРЕКП;

розповсюдження норм Закону щодо формування та встановлення тарифів на теплову енергію, вироблену з використанням АДЕ, за «скороченою процедурою 90%», на інших споживачів;

уточнення повноважень Кабінету Міністрів України, ОМС та НКРЕКП у сфері теплопостачання щодо визначення нормативних документів (порядків, методик) відповідно до яких розраховуються та встановлюються тарифи, а також щодо встановлення тарифів на теплову енергію суб'єктам господарювання, що є ліцензіатами відповідних органів.

В той же час, пропозиція БАУ щодо збільшення розрахунку тарифу на теплову енергію з АДЕ на рівні 90 % від діючого для суб'єкта господарювання тарифу на теплову енергію незалежно від палива, яке використовується для її виробництва, замість розрахунку на рівні 90 % від діючого для суб'єкта господарювання тарифу на теплову енергію, вироблену з природного газу, як це зараз визначено в статті 20 Закону, потребує належного обґрунтування в частині «*Більшість виробників не можуть застосувати частину 4 статті 20 Закону*» та суперечить як діючим нормам статті 20 Закону, а саме:

«у разі відсутності для суб'єкта господарювання встановленого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також для потреб населення тарифи на теплову енергію встановлюються на рівні 90 відсотків середньозваженого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів»;

так і запропонованим БАУ змінам до Закону, а саме:

«у разі відсутності для суб'єкта господарювання встановленого тарифу на теплову енергію, для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, потреб населення, а також для потреб інших споживачів, розміри

тарифів на теплову енергію визначаються на рівні 90 відсотків середньозваженого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів» (пропозиція БАУ).

Тобто, в частині 4 статті 20 Закону вже врахована альтернатива щодо встановлення тарифу на теплову енергію, вироблену з АДЕ, в разі відсутності у суб'єкта господарювання діючого тарифу на теплову енергію, вироблену з природного газу, для відповідної категорії споживачів.

Крім цього вважаємо, що редакція нової частини статті 20 Закону, відповідно до якої БАУ пропонує врегулювати випадок, коли виробник теплової енергії з АДЕ здійснює її продаж теплопостачальній організації, не забезпечує прозорий механізм тарифоутворення в сфері теплопостачання та не враховує можливі економічні наслідки для виробника теплової енергії з АДЕ в разі її застосування. Таким чином, пропозиції БАУ потребують доопрацювання.

Держенергоефективності в цілому підтримує позицію БАУ щодо необхідності внесення змін до Закону та вважає, що на сьогодні питання вдосконалення тарифоутворення в сфері альтернативної теплоенергетики є актуальним, потребує професійного підходу, проведення відповідних консультацій та врахування інтересів, як виробників теплової енергії з АДЕ, так і її споживачів.

Т.в.о. Голови

Костянтин Гура

UABIO
Біоенергетична асоціація України

№ 507 від «19» листопада 2020 р.

Т.в.о. Голови Держенергоефективності,
першому заступнику Голови
Держенергоефективності
Гури К. Ю.

Велимишановий Костянтин Юрійович!

Громадська спілка «Біоенергетична Асоціація України» (БАУ) завідує Вам повагу та звертається щодо наступного. Дякуємо Вам за розгляд листа БАУ № 500 від 23.10.2020 року та підтримку відомої пропозиції БАУ щодо внесення змін до Закону України «Про теплопостачання» щодо вдосконалення механізму формування та встановлення тарифів на теплову енергію, вироблену в листі Держенергоефективності №732-02/18/4-20 від 03.11.2020 року.

Погоджуємося із зауваженнями Держенергоефективності щодо відсутності необхідності внесення змін до частини 4 статті 20 ЗУ «Про теплопостачання» в частині визначення тарифу на теплову енергію з альтернативних джерел енергії на рівні 90 відсотків діючого для суб'єкта господарювання тарифу на теплову енергію (без прив'язки до використання природного газу). Пропонуємо не розглядати зазначену пропозицію (див. оновлену Порівняльну таблицю в додатку до цього листа).

Водночас, вважаємо за необхідне врегулювати випадок, коли виробник теплової енергії з АДЕ здійснює її продаж теплопостачальній організації. У зв'язку з цим, пропонуємо, за необхідності, детальніше обговорити пропозиції БАУ на онлайн зустрічі, організованій Держенергоефективності чи БАУ з даного питання. Просимо, в такому випадку, призначити дату та час для такої зустрічі.

Просимо розглянути пропозиції БАУ до Закону України «Про теплопостачання» та ініціювати їх виконання на розгляд до Міністерства та інших зацікавлених органів виконавчої влади.

Додаток 1: Порівняльна таблиця до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про теплопостачання» щодо вдосконалення механізму формування та встановлення тарифів на теплову енергію, у тому числі вироблену з використанням альтернативних джерел енергії» на 15 арк.

З повагою,
Голова Правління
Біоенергетичної асоціації України

Гелетуха Г. Г.

вул. Марії Каміст, 2-А, оф. 116, м. Київ, Україна, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

3.3 Додаток 3

Лист БАУ № 490 від 22.07.2020 р.

Лист БАУ № 530 від 05.05.2021 р.

UABIO

Біоенергетична асоціація України

№ 490 від 22 липня 2020 р.

Міністру захисту довкілля та природних
ресурсів
АБРАМОВСЬКОМУ Р. Р.

в.о. Міністра енергетики України
БУСЛАВЕЦЬ О. А.

т.в.о. Голови Держенергоєфективності,
першому заступнику Голови
Держенергоєфективності
Гури К. Ю

Вельмишановний Романе Романовичу!

Громадська спілка «Біоенергетична Асоціація України» (БАУ) засвідчує Вам повагу та звертається щодо наступного. 3 01.01.2019 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» від 23 листопада 2018 року №2628-VIII, яким було внесено зміни до Податкового кодексу України (далі – ПКУ) в частині сплати податку за викиди двоокису вуглецю. Зокрема, ставку податку за викиди двоокису вуглецю стаціонарними джерелами підвищено з 0,41 грн. за тону до 10 грн. за тону, тобто збільшено у 24,4 рази. Платниками податку за викиди двоокису вуглецю є суб'єкти господарювання та інші юридичні особи, визначені ст. 240 ПКУ, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення. Отже, суб'єкти господарювання, що спалюють біопаливо на стаціонарних джерелах забруднення, також є платниками податку за викиди двоокису вуглецю. Однак, такий стан речей не відповідає світовій практиці, оскільки біопаливо вважається CO₂-нейтральним паливом, адже при його спалюванні двоокису вуглецю утворюється стільки, скільки було поглинуто рослинами під час росту. Відтак, згідно методології механізму чистого розвитку¹ Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату викиди двоокису вуглецю від спалювання біомаси не враховуються. Крім того, згідно Керівних принципів національних інвентаризацій парникових газів, що є рекомендаціями IPCC² викиди двоокису вуглецю від спалювання біомаси повідомляються як нульові в енергетичному секторі. У всіх країнах-членах ЄС податки на викиди двоокису вуглецю під час виробництва енергії з біомаси також не застосовуються.

¹ <https://cdm.unfccc.int/methodologies/2/amethodologies/appendix.html>
² <https://www.ipcc-nggip.org/pdf/fin.html>

UABIO

Біоенергетична асоціація України

Враховуючи зазначене, просимо розглянути питання звільнення від сплати податку за викиди двоокису вуглецю суб'єктів, що спалюють біопаливо на стаціонарних джерелах забруднення. Зокрема, пропонуємо доповнити п. 240.7 статті 240 ПКУ наступними положеннями: «Не є платниками податку за викиди двоокису вуглецю суб'єкти, зазначені у пункті 240.1 цієї статті, якими здійснюються такі викиди в обсязі не більше 500 тонн за рік, а також виклики здійснюються такі викиди в результаті спалювання біопалива, незалежно від їх обсягу». Крім того, пропонуємо внести до п. 242.4 статті 242 ПКУ наступне речення: «База оподаткування податком за викиди двоокису вуглецю за результатами податкового (звітного) кварталу зменшується на обсяг таких викидів, що виникли в результаті спалювання біопалива».

Просимо врахувати пропозиції Біоенергетичної Асоціації України (відповідні зміни у Додатку 1 до цього Листа) та сприяти їх внесенню на розгляд до Верховної Ради України.

Додатки:

Додаток 1: Порівняльна таблиця до Проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від сплати податку за викиди двоокису вуглецю установок, що спалюють біопаливо» на 1 арк.

Додаткові документи та пояснення до проекту Закону можна отримати за адресами: geletukha@uabio.org та pastukha@uabio.org.

З повагою,
Голова Правління
Біоенергетичної Асоціації України

Гелетуха Г. Г.

UABIO

Біоенергетична асоціація України

№530 від «05» травня 2021 року

Голові підкомітету з питань газової, газотранспортної галузі та політики газопостачання Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг,
Народному депутату
ЖУ ПАНІНУ А. В.

Вельмишановний Андрію Вікторовичу!

Громадська спілка «Біоенергетична Асоціація України» (БАУ) висловлює Вам повагу та звергається щодо наступного.

Згідно даних Державної служби статистики України з Енергетичного балансу України за 2019 рік, у структурі виробництва енергії з відновлюваних джерел у 2019 р. найвагомішу частку займали біопаливо та відходи – 79,3%. Дані Держстату показують факт сповільнення розвитку сектору біоенергетики України. Так, обсяг «виробництва біопалива та відходів» становив 3786 тис. т н.е. у 2019 р. (проти 3726 тис. т н.е. у 2018 р.), а обсяг «загального постачання первинної енергії з біопалива та відходів» – 3362 тис. т н.е. у 2019 р. (проти 3208 тис. т н.е. у 2018 р.) (Рис. 1).

Рис. 1. Середньорічний темп приросту біоенергетики в Україні

вул. Мадри Каміст, 2-А, оф. 116, м. Київ, Україна, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

UABIO

Біоенергетична асоціація України

На нашу думку, сповільнення розвитку сектору біоенергетики відбувається через існування неврахованих законодавчих бар'єрів. БАУ пропонує розглянути наступні шляхи їх подолання (Таблиця 1).

Таблиця 1. Бар'єри для розвитку біоенергетики України та можливі шляхи їх подолання

№	Бар'єр	Способи подолання
1.	Неврівноваженість ринку твердого біопалива	Запровадити систему електронної торгівлі (СЕТ) твердим біопаливом за допомогою електронних аукціонів із забезпеченням якості біопалива в СЕТ. Проект Закону розроблено БАУ, підтримано Держенергоєфективності і Міненерго. Зареєстровано в ВРУ: № 5227 та № 5228 від 12.03.2021.
2.	Недостатність державної підтримки для вирощування енергетичних рослин	Надати певну державну підтримку компаніям, що вирощують енергетичні рослини. Відповідні проекти двох законів розроблено БАУ, підтримано Держенергоєфективності і Міненерго. Зареєстровано в ВРУ: № 5227 та № 5228 від 12.03.2021.
3.	Відсутність механізмів стимулювання виробництва біометану	- Увести визначення терміну «біометан». - Запровадити систему гарантій пошкодження біометану. - Створити Регистр біометану. Проект закону розроблено БАУ, підтримано Держенергоєфективності і Міненерго. Зареєстровано в ВРУ в травні 2021 р.
4.	Необхідність сплачувати податок за викиди CO2 для котелень, ТЕЦ, ТЕС на твердому біопаливі	Зняти згоди від сплати податку за викиди CO2 установок, що спалюють тверде біопаливо і біогаз/біометан. Проект закону розроблено БАУ, підтримано Держенергоєфективності і Міненерго.
5.	Необхідність обов'язкової державної реєстрації висоту біологічних установок для використання як органічного добрива	Зняти вимогу обов'язкової державної реєстрації для дигестатів, визначену в Законі України «Про інспекцію та акредитацію». Проект закону розроблено БАУ, підтримано Держенергоєфективності. Зареєстровано в ВРУ: № 5039 від 05.02.2021.

Для подолання зазначених бар'єрів, за підтримки Програми СБРР «Україна: Стаді інновацій у ландшафті створення вартості в біоенергетиці», а саме її

вул. Мадри Каміст, 2-А, оф. 116, м. Київ, Україна, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

UABIO

Біоенергетична асоціація України

компоненту «Підтримка законодавчої та регуляторної бази для біоенергетичних ландшафтів в Україні», БАУ напрацьовані проекти законів та інших нормативно-правових актів. Окремі з них підтримані Держенергоєфективності та Міненерго.

Просимо Вас, шановний Андрію Вікторовичу, підтримати сектор біоенергетики та зареєструвати проекти законів України, які сприятимуть подоланню зазначених бар'єрів, та не зареєстровані у ВРУ. Вбачаємо, що можливе сформулювати «біоенергетичний» пакет з 5 перерахованих законопроектів для більш ефективного проходження їх розгляду у ВРУ.

З повагою,

Голова Правління
Біоенергетичної асоціації України

Гелетуза Г. Г.

Додатки:

Додаток 1 на 4 арк:

Порівняльна таблиця до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо встановлення пільгової ставки податку за викиди двоокису вуглецю для установок, якими здійснюються такі викиди в результаті спалювання біопалива».

Додаток 2 на 23 арк:

Порівняльна таблиця до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за правопорушення у сфері здійснення електронної торгівлі твердим біопаливом».

Виконав: Пастух А. В. Тел. 0679940561.

вул. Мадри Каміст, 2-А, оф. 116, м. Київ, Україна, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

Лист БАУ №510 від 02.12.2020 р.
Лист Мінекономіки №3811-05/75771-07 від 23.12.2020 р.

№510 від «02» грудня 2020 року

**Міністру розвитку економіки, торгівлі та
сільського господарства України
ПЕТРАШКО І. Р.**

т.в.о. Міністра енергетики України
БОЙКО Ю. М.

т.в.о. Голови Державного агентства з
енергоефективності та енергозбереження
України
ГУРІ К. Ю.

Вельмишановний Юрію Миколайовичу!

Громадська спілка «Біоенергетична Асоціація України» (БАУ) висловлює Вам повагу та звертається з пропозицією щодо запровадження державної підтримки розвитку виробництва енергії з біомаси в агропромисловому комплексі (АПК).

У сільському господарстві України зосереджені значні ресурси агробіомаси, які за рахунок впровадження біоенергетичних проєктів в АПК можуть бути використані для заміни викопних палив та скорочення емісії парникових газів, що відповідає ціль Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 р. №605-р¹, збільшення видобутку біомаси, біопалив та відходів у загальному перинному постачанні енергії із 2,1 млн. т н.е. у 2015 р. до 11 млн. т н.е. у 2035 р. та завданням Європейського Зеленого Курсу². Нарзці ці ресурси є невикористовуваними з огляду на складність організації ланцюжків «заготівля-постачка» агробіомаси, високі інвестиційні витрати на спеціалізоване біоенергетичне обладнання, високі ризики завдання енергетичних підприємств на малопродуктивних, деградованих та

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/605-2017-%D1%80%WText>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1576150542719&uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN>

вул. Марії Капніст, 2-А, оф. 116, м. Київ, Україна, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

техногенно забруднених землях, труднощі ефективного спалювання аграрних відходів та залишків. Діючі шість державних програм підтримки АПК² не забезпечують необхідне стимулювання впровадження виробництва енергії з біомаси.

Зокрема, агропробіотики можуть отримати часткову компенсацію вартості окремих видів сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва, зокрема, зерносушарок, теплогенераторів на біомасі, обладнання для виробництва паливних брикетів та пелет, причепів для транспортування біомаси, які вже ввійшли до *Оновленого переліку вітчизняної техніки та обладнання для агропромислового комплексу*, вартість яких частково компенсується за рахунок *біоенергетичних коштів* (Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України від 06 серпня 2020 року № 1485 (є редакційні накази від 16 серпня 2020 року № 1804 та від 10 листопада 2020 року № 2292/4). З огляду на потреби впровадження ефективних сучасних систем опалення в АПК, які можуть використовувати дешеву сировину агробіомасу, пропонуємо включити до зазначеного *Оновленого переліку спеціалізовані вітчизняні котли для спалювання агробіомаси*.

Ефективні сучасні проекти заготівлі агробіомаси, її логістики та енергоконверсії базуються на використанні спеціалізованого обладнання та техніки, яку в Україні серйозно не виробляють, зокрема, прес-підбирачі великих прямихм'яких стовбів, комбайни для збирання ароматичних енергетичних плантацій, змичувач біогазових установок тощо. Крім того, біоенергетичні проекти потребують значних інвестицій у інфраструктуру сільських територій, що буде використовуватися і для інших потреб громад. Таким чином, БАУ пропонує розглянути можливість розширення існуючих програм державної підтримки АПК шляхом розроблення нової програми державної фінансової підтримки розвитку виробництва енергії з біомаси в агропромисловому комплексі для суб'єктів господарювання або сільськогосподарських товаровиробників, які реалізують біоенергетичні проекти із вирощування енергетичних культур; заготівлі та постачання сільськогосподарських відходів і залишків для

² <https://agro.mc.gov.ua/ua/news/dorzhindrimka-ask-2020-reogrami-mechanizmi-termimi>

⁴ <https://agro.mcg.gov.ua/en/news/derzhshchymka-ark-2020-porogimi-mehani-zmi-termim>

вул. Марії Капніст, 2-А, оф. 116, м. Київ, Україна, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

енергетичного використання; виробництва твердих, рідких видів біопалива і біогазів; виробництва теплової та електричної енергії в сільській місцевості.

Бюджетні кошти можуть надходити суб'єктам господарювання на безповоротній основі шляхом часткового відшкодування вартості (без урахування податку на додану вартість) побудованих і реконструйованих та прийнятих в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів із збирання та переробки агробіомаси у рідині, тверді біопалива і біогаси та виробництва теплової та електричної енергії для потреб АПК, а також придбаних суб'єктами господарювання основних засобів і товарів, виконаних робіт та отриманих послуг, а саме за:

- 2) нове будівництво та реконструкцію біоенергетичних об'єктів (до 30 % вартості);
- 3) придбання ліній виробництва твердих і рідких біопалив та біогазів до 30% вартості після завершення пусконаладжувальних робіт;
- 3) придбання техніки та обладнання (зокрема іноземного виробництва, які не виробляються в Україні) для проведення технологічних операцій для заготівлі, пересівання, зберігання та переробки біомаси для енергетичних цілей; закладення, вирощування та догляд за енергетичними плантаціями; виробництво теплової та електричної енергії в АПК, згідно з визначенням Мінекономіки переліком, у розмірі до 30% вартості.

Для подолання існуючих фінансових бар'єрів вирощування енергетичних рослин БАУ пропонує також запровадити систему державної підтримки у вигляді компенсації витрат, понесених на закладання плантацій енергетичних рослин та догляд за ними. Розмір державної підтримки та порядок її надання пропонуємо визначити у окремому підзаконному акті, що регулюватиме детальний порядок надання таких витрат. БАУ розроблено проект відповідного нормативно-правового акту, який прикладено у Додатку до цього листа.

Загальний розмір річної фінансової підтримки розвитку виробництва енергії з біомаси в АПК та вирощування енергетичних рослин може складати 400-500 млн грн.

Прохимо Вас, шановний Юрію Миколайовичу, підтримати пропозиції БАН щодо:

- 3) виключення до Оповіщеного переліку вітчизняної техніки та обладнання для аеропортового комплексу, вартість яких частково компенсується за рахунок бюджетних коштів, спеціалізованих вітчизняних кмі для створення аеробомбажів;
- 4) створення програми державної фінансової підтримки розвитку виробництва енергії з біомаси в аеропортовому комплексі;
- 5) запровадження системи державної підтримки у вигляді компенсації витрат, понесених на закладення плантацій енергетичних рослин та догляд за ними;
- 6) після розроблення та доопрацювання відповідних проєктів нормативно-правових актів покласти їх на розгляд до Кабінету Міністрів України для їх подальшого затвердження.

Експерти Біоенергетичної асоціації України готові, за необхідності, брати активну участь у цьому процесі.

Додаток: Проект постанови КМУ про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки вирощування енергетичних рослин на 6 арк.

З повагою,
Голова Правління
Біоенергетичної асоціації України

Гелетуха Г. Г.

вул. Марії Капніст, 2-А, оф. 116, м. Київ, Україна, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

вул. Марії Канніст, 2-А, оф. 116, м. Київ, Україна, 03057, info@uabio.org, www.uabio.org
Ми робимо енергію зеленою!

